

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.12, april 2018

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tilføjet indledning og punktkommentarer i version 1.15, november 2019

Tilføjet tekstredigering i version 1.16, november 2020

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1842 (SJ: 477B)

a477A *Førsteudgaven*, 1829 (SJ: 477A)

R *Renskrift*, (SJ:)

Rettelsesliste til A, (SJ:)

Andre udgaver

US *Udvalgte Skrifter* 5

VU *Værker i Udvalg* 8

GSV *Grundtvigs Sang-Værk* 2, nr. 22, 47, 50, 55, 95, 107, 113, 115, 121, og 3, nr. 204

Teksten er etableret af Holger Berg

Punktkommentarer er skrevet af Holger Berg, redigeret af Stine Guldahl Holst og Klaus Nielsen

Indledning er skrevet af Holger Berg, redigeret af Stine Guldahl Holst og Steen Tullberg

Textredigering er skrevet af Holger Berg og Kirsten Vad, redigeret af Krista Stinne Greve Rasmussen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Ole Vind

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

Krönike-Riim

af

N. F. S. Grundtvig.

Anden forøgede udgave.

[[A:ii]] [[A:I]]

Krönike-Riim

til

Levende Skolebrug

med

Oplysninger

af

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

Anden forøgede udgave.

Kjøbenhavn.

Forlagt af den Wahlske Boghandling.

Trykt hos E. C. Løser.

1842.

[[A:II]] [[A:III]]

Indhold.

	Side
Paradis	1
Europa, Asien og Afrika	3
Middelhavet	3
Bjerge og Floder	4
Oldsagn og Fabler	6
Euphrat	7
Nilen	8
Guder og Helte	10
Den Assyriske Magt	11
Libanon	12
Ebræer, Græker og Romere	14
Canaans Land	16
Moses	18
Kong David	20
Kong Salomon	21
Serubabel	23
Persepolis	24
Kong Cyrus	25
 A:IV Kong Krøsus	27
Perser-Magten	28
Kong Kserxes	29
Grækenland	31
Olympens Guder	34
Hercules	37
Troja	39
Ulysses	41
Herodot	44
Alexander den Store	47
Græker-Magten	49
Alexandrien	50
Polyb	52
Rom	54
Romer-Magten	58
Keiser August	65
Kong Christus	67
Petrus, Paulus og Johannes	71
Nero	74
Vespasian	76
Constantin den Store	78
Konstantinopel	80
Øster-Søen	82

Valhals Guder	83
Folke-Vandringen	86
Araberne	89
Frankerne	91
A:VKarl den Store	93
De tre Nordiske Riger	95
Angel-Sachserne	99
Kong Edvin	103
Ansgar	105
Knud den Store	109
Det Norske Trekløver	112
Harald Haardraade	115
Normannerne	118
Hervard Lofriksøn	121
Hildebrand	124
Det store Korstog	128
Valdemarerne	132
Saxo Grammatiker	134
Island	137
Snorro Sturlesøn	144
Tydskland	149
Alperne	151
Pisa, Genua og Venedig	153
Rom, Florenz og Neapel	155
Paven i Rom	159
Morten Luther	161
Tyrken	164
Spanien	166
Christoffer Colombo	169
Portugal	173
Nederlænderne	177
A:VIGustav Adolph	181
Det Østerrigske Huus	184
Syvaars-Krigens Tid	186
Frankerig	194
Napoleon Bonaparte	200
John Bull	206
Skotland	209
London	213
Rusland	219
Sverrig og Norge	221
Danmark	223

Paaske-Slaget	226
Paaske-Tiden	229
Tids-Regningen	235
Den Christne Tro	238

[A:1]US:260

Paradis.

- ¹ Jeg er ikke længer, saavidt man veed,
Hvor tit jeg søgdes, i Østerleed,
Men Billede mit i Blomster-Ord
Dog svæver end over den hele Jord,
Hvor Øre man har for mit Hædersnavn,
Som *Glædernes* gamle Fødestavn,
Som *Edens* Have med *Livets* Træ,
Hvor alle Smaablomster staae godt i Læ,
Som Rosengaarden ved Livets Væld,
Hvor Maanen har ikke Skaar og Kvæld,
Hvor Solen skinner og Lærken slaaer,
Og Solen varmer det hele Aar;
Hvor Moder kan sige sin Datter forvist:
Om dig synger nu lille Fugl paa Kvist,
Hvor Nattergal taler langt bedre end Stær,
Hvor Alle hinanden har inderlig kiær,
Hvor Alting gaaer muntert med Arbeid som Leg,
Hvor Ingen faaer Nykker og Ingen faaer Nei;
Hvor Blomsten i Eng bliver aldrig Hø,
Hvor Fader og Moder skal aldrig døe,
Hvor Alting voxer og bliver stort,
Og kiger i Sky ind ad Himlens Port,
Hvor Englene immer gaae op og ned,
Og hviske til de Smaa hvad Ingen veed:
[A:2]Hvor deiligt der er over Stiernetop,
Som selv de skal see, naar de kommer derop!
- ² Aartusinder svæved jeg saa, til Lyst
Og Længsler søde i Smaafolks Bryst,
Paa Skjaldes Tunger, for deres Syn,
Som røres kunde af Aandens Lyn,
Som tændes kunde af Hiertets Ild,
Naar liflig flagrer dens Lue mild!

Og de som lytted til Skialdens Sang,
De drømde om mig fuldmangen Gang,
De saae ogsaa Glimt af min Yndighed
I Aftenrøden og Hjemmets Fred,
|US:26| I Pindsetiden, naar Skov blev grøn,
Og Bølgen sig krused mild og skøn,
I Barndoms-Tiden, naar den svandt hen,
Men fløi som en Fugl forbi igien!

- 3 Saa lytter, I Smaa! naar Skjalden slaer
Guldharpen om Livets Rosengaard!
Ei paa hans Læbe skal døe mit Navn,
Med det han synker i Støvets Favn,
Og haaber at vaagne i *Gladhjem* brat:
Hans Øines Lyst og hans Hiertes Skat,
Hans Blomsters Eng og Hans Bøges Lund,
Hans jævne Mark mellem Bælt og Sund,
I Fredens Hegn, bag de Bierge blaa,
Han immer stirred vemodig paa!
Ja, vænner jer til hans Billedstil!
Saa springer der ud af hver Blomst et Smil,
I Kraftens Fylde og Heltens Priis
I see da og Glimt af Paradis!

|A:3

Europa, Asien og Afrika.

- 1 Den gamle Verden udgiøre vi,
Som Middell-Havet er midt udi,
Og haver i Øst, i Syd og Nord,
De deiligste Lande, Man veed paa Jord,
Med en uopregnelig Blomster-Flok,
Med Cedre, med Palmer og Ranker Nok,
Med Figen, Oliven og store Meloner,
Ranetter, Citroner og smukke Personer!
- 2 Hvor Alting voxer og lever flot,
Naturligviis ikke Alt er godt,
Saa glubende Dyr, Forgift og Snoge,
Der hardtad findes i alle Kroge,
Og Fuglene, som har de favreste Fier,
Ei synge desbedre, men skrige kun meer!
Trods Slinger og Tigre og stolte Løver,
Trods Mygg og mangan en rædsom Røver,

Forgaaet endnu er ei Folk den Lyst,
At boe paa den deilige Middelhavs-Kyst,
Og stort gik det til foruden Mage
Omkring det Vand-Sted i gamle Dage!

Middelhavet.

Hvad Tryk der vanker paa Alfar-Vei,
Det veed slet Ingen saa godt som jeg;
Vil ei de Sorte, saa vil de Hvide
Fra alle Hjørner til Vands mig ride,
|A:4For Trilling-Jetten det huged bedst,
At have mig til sin Mellem-Hest!
Især *Europa* jeg har paa Nakken,
Thi mens jeg roses af Falske-Blakken,
Han dybt mig pløier paa Langs og Tværs,
Saa dyrt jeg købde hans Ære-Vers,
Paa *Græsk* og *Romersk*, *Toskansk* og *Spansk*,
Ja, selv paa *Engelsk*, paa *Tydske* og *Dansk*!
Dog maae de Viser mig vel behage,
Hvori man priser de gamle Dage,
Da om mig dreied sig Alt paa Jord,
Som skinned i Øst, i Syd og Nord,
Saa hvem der eied min Rund-Deel blot,
Med Skiel sig kaldte al Verdens Drot!
Men hvad jeg kan for min Død ei lide,
Er Æventyret fra Avinds Side:
At Pokker i Vold, og stik i Vest,
Der findes hvad Folk nu huger bedst!
Lad Guld der findes som Gruus i Grav,
Der findes dog aldrig et Middel-Hav,
Hvor Mindes-Mærker staae tykt paa Kyst,
Som høit det vidne, at her var lyst,
Da Mid-Nat ruged saa vinge-breed,
Hvor Guld nu glimrer i Vester-Leed,
Og blænder dem, som ei agte paa,
Hvad klart sig speiler i Bølgen blaa!

Bjerge og Floder.

¹ Med *Zions* Bjerg og *Jordans* Flod,
Hvor Templet og hvor Herren stod,
|A:5Slet Ingen sig kan maale,

Skiøndt før Olymp i Græker-Stil,
Og blandt *Ægyptens* Guder *Nil*,
Ei Jævning vilde taale.

2 For Resten kneiser *Ararat*
Vel Skyen næst i Oldtids Nat,
Hvor end det er at finde;
Hvor *Ninive* og *Babel* stod,
Man seer endnu “den store Flod”
Fra Norden sammenrinde.

3 Blandt Biergene blev *Capitol*
Høisæde kun som Dronning-Stol
For Verdens Keiserinde,
Og Tibren kun en Hoved-Flod
Ved Træet, med et Spyd til Rod,
Som fæsted sig i Minde.

4 Nu *Himalaia*, høit i Sky,
Og *Ganges* har det største Ry
Blandt Folk i Østerleden;
I Vesten *Donau*, *Thems* og *Rhin*
Af Hæders-Krandse hver ta'r sin,
Og stolt er *Alpe-Kieden!*

5 I *Billed-Sprog* er Bjerge-Top
Den Bavn, hvor Siælen stiger op,
For Udsigt lys at nyde;
Og Floderne er ligerviis
De Aare-Løb, til Daad og Priis,
Hvor Livets Kræfter flyde!

|A:6

Oldsagn og Fabler.

1 Kun *eet* er *Landet*, hvor Haand og Mund
Har fulgdes ad med Gammen,
Hvor Sagn og Skrift i Morgenstund
Historisk smelte sammen!

2 Kun *een* er *Bogen* fra Oldtids Nat,
Ved *Jærtegn-Lampen* skrevet,
Hvor uforvansket Bedrifters Skat
Af Hiernesvind er blevet!

- 3 *Oldsagnet*, blandet af Drøm og Daad,
Og tit for seent optegnet,
Er dog, som den gamle *Isis-Baad*,
For Tant kun af Taaber regnet!
- 4 I Sagnet speiler sig Folkets Hu
Paa store og smaa Idrætter,
Og hvad dem huer, jo Folk endnu,
Saavidt de har Magt, udretter!
- 5 I Folke-Sagnet fra Arildstid,
Gik Agten end vidt over Magten,
Afbildet finder dog Mandevind
Stamfædrenes Digten og Tragten!
- 6 Tit *Een* tilregnes hvad *Fleer* var om,
Saa blandet Bekjendtskab man stifter,
Men *Eenheden* derfor dog ei er *tom*,
Thi *Aanden* gjør alle Bedrifter!
- 7 |A:7 Saa Folke-Livet af Folke-Aand
Idag som igaar udspringer,
Skøndt Aand er *idag* som Fugl i Haand,
Var *igaar* som Fugl paa Vinger!

Euphrat.

- 1 Mange Bække de gjør en Aa,
Mange Floder et Hav og saa,
Bølge-Taarne er bygt af Blæst,
Brall af Vinde er mig en Pest;
Som ved *Babylon*, saa ved *Helle*,
Immer jeg seer paa det Reelle.
- 2 Vædde-Løber! hvor er din Priis?
Jeg har været i Paradis!
Æltet blev og i mig tilforn
Teglsteens-Leret til Babels Taarn,
Taarne-Kæmpen i Kreds af Dværge:
Myre-Tuer med Navn af Bierge!
- 3 Korn og Kæmper ei noget Sted
Voxe kunde som ved min Bredd,

Hvad der voxde ved Middel-Hav,
Var kun Blomster paa Babels Grav,
Var kun Kviste af mine Stubbe,
Poge smaa af den store Gubbe!

- 4 Middel-Havet sig bilder ind,
Verden hænger i Kalve-Skind,
|A:8Gaaer ei længer, end Folk i Rom
Skrive kunde, de overkom,
Som i Verden ei var det Hjørne,
Hvor til Forkort kom Romas Ørne!

Nilen.

- 1 Jeg løber igiennem Ægypti Land,
Men Ingen veed min Kilde,
Vil Nogen mig ligne ved Hverdags-Vand,
Da gid det gaae ham ilde!
- 2 Jeg graver og giøder for Folk i Vaar,
Og Regn kan de undvære,
Thi blev i mangfoldige Maane-Aar
Jeg holdt som Gud i Ære!
- 3 Jeg gider knap øinet den dumme Strand,
Som ei er værd at nævne,
Sin Fedme den fik af mit Spilde-Vand,
Vil Æren mig ei levne!
- 4 Af Renderne mine drak Kløgt og Vid
Ebræer og Hellener,
Men Lønnen, jeg høstede, var Nag og Nid,
Som gierne sig forener.
- 5 Der gynged en Vugge ved Randen min,
Den kan jeg aldrig glemme,
En Krokodil-Unge, saa faur og fiin,
Der græd med Barnestemme;
- 6 **|A:9**Den *Moses*, han gav mig det første Knæk,
(*Ægyptens* Guder dømm!)
Min Foster-Søn spilled med Fader Giæk,
Til Blod blev mine Strømme!

- 7 De Stæder, som prunkede paa min Bredd,
De lagdes tidlig øde,
Som Thebe, saa *Memphis* og Sais med,
Dem kan mig Ingen bøde!
- 8 Dog kneiser endnu i min gamle Dal
De stolte Pyramider;
Saa bygged af Bjerge man Ridder-Sal
I mine gyldne Tider!
- 9 Urokkeligt staaer og mit *Snegle-Huus*,
Og spørger om sin Lige,
De Klogeste veed, det er fuldt af Gruus,
Men ei hvad det vil sige!
- 10 En Gaade som jeg er den gamle Skrift
Paa *Isis-Folkets* Grave,
Og kun hvem der ret er med Vranghed gift,
Sig kan til Gaaden stave!
- 11 Af *Perser* og *Græker* min Dal fik Skam,
Af *Romer-Pak* deslige;
Araber og *Tyrker*, det Tyve-Kram,
End rives om mit Rige!
- 12 Ad saadanne Tyve dog leer min *Thot*,
Ei stiale de hans Tanker,
Og Hieroglyphen sig hytted godt,
Selv for de fine Franker!
- 13 **A:10** Thi bærer jeg taalig de trange Kaar,
Jeg ei formaaer at vende,
Og venter mig immer et Gylden-Aar
Endnu før Verdens Ende!

Guder og Helte.

- 1 Mennesket har kun en *eneste* Gud,
Kun *Een* skabde Jorden og Himlen,
Folkene alle, trods Skaberens Bud,
Dog skabde sig Afgude-Vrimlen!
- 2 Mængden af Skaberne nøiedes med
Hvad nærmest de havde ved *Haanden*,

Somme forguded til Tid og til Sted
Slag-Skygger af *Menneske-Aanden!*

- 3 Omsider sank *Hedninger* alle i Knæ,
Og kasted med Skam sig i Støvet
For Guder af Malm og af Steen og af Træ,
Livs-Aanden var *Adam* berøvet!

- 4 Saa brister engang, som den *Gyngebro*
Der *Frost-Kæmper* ei kunde bære,
Alt Hjernespind, tvundet med Overtro,
Thi *Sandheden* hævner sin Ære!

- 5 Blandt Afguder mange i Oldtidens Nat
Ægypternes længst blev *ilive*,
Men det var en Slange, en Tyr og en Kat,
Saa dyrisk Fornuften kan blive.

- 6 |A:11 Hver Tid har for Resten sit Afguderi,
Saa det er det Bedste, som er *forbi*,
Og svæver i Sang kun paa Jorden,
Thi Menneske-Aanden forlystes derved,
Som Skygger af Oldingens Ungdomsfjed
I *Hindostan*, *Hellas* og *Norden!*

- 7 Som Guder, saa Helte med *Halvgude*-Rang,
Tilhobs er de luftige Skygger,
Hvor yndig og deilig i Sagn og Sang
End Skjaldenes Chor dem udsmykker!

- 8 Kun *een* er *Guds-Helten* af Menneske-Byrd,
Hvis Navn maa paakaldes herved,
Som holder paa Jetter og Trolde Styr,
Velsigner sit Rige med Freden;

- 9 Men Drømmene dybe fra Hedenold,
Om Halvguden, jordisk opkommet,
Om *Melkarth*, *Herakles* og *Thor* og *Skjold*,
Paa *Ham* dog hensigte forblommet!

- 10 I dem hæver Hiertets den dybeste Trang
Sig høiest paa Livshaabets Vinger,
Vildtonet, men liflig, en Spaadoms-Sang
Fra Skjaldenes Læbe da klinger!

Den Assyriske Magt.

Det er fuldlænge siden,
Mit Bane-Saar jeg fik,
Saa det er glemt med Tiden,
Hvor vidt og bredt jeg gik.
|A:12Dog veed man nok for Resten,
Min Kreds var Øster-Land,
Og Grændsen imod Vesten
Var Middel-Havets Rand.
Med *Ninive* hin store,
Var *Babel* Hoved-Stad,
Skiøndt det er ondt at spore,
Hvor tit de skildtes ad;
Thi mens jeg var i Aande,
Jeg blæste ad hver Pen,
Og da jeg sank i Vaande,
Saa blæste de igien,
Og gav mig ikkun Spidser,
Som en *Sardanapal*,
Der sad imellem Sidser,
Og spandt, som han var gal,
Til Fruer-Buret brændte,
Med Tot og Teen og Rok,
Og sandt er det, jeg endte
Kvindagtig, tosset nok!
Thi raader jeg hver Magt,
Som ikke vil fordømmes,
Med Pen at gjøre Pagt,
Imens den kan berømmes!

Libanon.

¹ Videre end Vind og Vove
Fordum bar min Ceder-Mast,
Ry der gaaer af mine Skove,
Skiøndt som Glar min Lykke brast!
|A:13Ak, ei meer paa mine Aase
Stævner Cedren rank i Sky,
Og ei meer om Snekke-Kaase
Kvæder man i *Melkarths* By!
Tyrus, Tyrus! dybt begravet
Ligger du i Tidens Strøm,
Som en Steen, der sank i Havet,

Som en fiantet Barne-Drøm!
Drotter dine Kiøbmænd vare,
Paa din Kyst den vilde Strand
Sølv og Guld og Rav hint klare
Skylled op som Havets Sand!
Dine Sange, dine Stavne,
Over Bølgerne sig svang,
Vel til alle Verdens Havne,
Som til fierne Dane-Vang!
Derfor *Ørkens Skibe* strømmed
Til din Kyst med Ladning svar,
Alle Kister sig udtømmed
For hvad dine Snekker bar!
Konger sig med Guld at krone
Lærde af din gyldne Stavn;
Trindt i Landene paa Throne
Med dit *Purpur* steeg dit Navn!

² Men ak, see, paa Navnet nær
Som en Drøm er Alt forsvundet,
Du i Hulen tier kvær,
Knap dit Maal man har udgrundet!
Med sig tager Kiøl sit Spor,
Som dit *Glas* var skiør din Lykke;
|A:14 Derom *Speilet* trindt paa Jord
Minde Kiøbe-Drotter trygge!
Nu af alt *Phønicisk* Stort
Stander ene jeg tilbage,
Hvad sig høit har selv ei giort,
Daler ei som Røg saa fage!
End maaskee i *Drusers Telt*,
Maroniters Munke-Bure,
Fostre kan mit Skiød en Helt,
Som opreiser faldne Mure!
Meer end det formaaer den Haand,
Der, med underfulde Stave,
Har betegnet *Libanon*
Som et Gærde for sin Have!

|US:261

Ebræer, Græker og Romere.

¹ Tre Folk som disse ei Verden saae,
Og aldrig kan deres Navn forgaae,

Saalænge som Øine, brune eller blaa,
Der kastes fra Støv mellem Stierner smaa;
Saalænge paa Jord der end fødes en Søn,
Som Morgen-Røden kysser og finder skøn;
Saalænge i Verden sig løfter en *Haand*
Dumdrigtig med Lykke mod Ord og Aand!

- 2 *Ebræeren*, han gjorde al Verden viis
Paa hvad for en Gud, den skylder Priis,
Og hvordan vi alle af Guddoms-Rod
Paa Jorden udbredtes med samme Blod,
|A:15Og hvordan i Tidens Fylde skøn
En Kvinde fødte Guds ældste Søn,
Til Verdens *Frelser* fra Død og Dom,
Til alle Slægter at kvæde om!
- 3 **|US:262**Os *Grækeren* viiste med Haand og Mund,
Hvad kiønnest klæder i allen Stund,
Ja, kiønnest i Kirke og kiønnest i Sal,
Og kiønnest paa Torvet og kiønnest paa Val!
Da *Talerne* døde og Sangerne tav,
Man saae det paa *Stenene* ved deres Grav,
Med Penne-Strøg selv de afbilded til Nød
Det dristigste Liv og den deiligste Død!
Saa deilig var Døden, at til den endnu
Forgiæves saa vide staaer *Læsernes* Hu,
Som ikke begribe, paa Fastland og Øe,
At *græsk* man maa *leve*, om *græsk* man vil *døe*!
- 4 Os *Romeren* lærde, hvad *Hænder* formaae,
Naar *sammen* de holde og *sammen* de slaae,
Og flittelig bruges med Vid og Forstand
Til Gavn *eller* Skade for Folk og for Land!
Den Lærdom, han gav os, den var saa stærk,
At *Skyggerne* af hans Hænders Værk,
Som Spidser og Streger paa Blad i Bog,
Kiøs Livet af mangen en Skolepog,
Og sætter end Skræk i Kæmpers Børn
For Klørne af den skudte Ørn!
Der sidder i *Nord* dog en lille Pog,
Og staver med *Saga* i Billedbog,
Naar han bliver voxen i Tid og Rum,
Og dandser med Havfru paa Havets Skum,
|A:16Da seer han paa andet end Kinden rød
Hvad Forskiellen er mellem Liv og Død,
Og vælger ei Døden, om nok saa smuk,

Men smiler ad alle de Dødes Muk,
Og lever paa *Græsk*, saa godt han kan,
Med Øie paa det "forjættede Land",
Og bruger kun *Romerske* Kneb og Spyd
Til Spøgelser, Trolde og al *Udyd!*

Canaans Land.

- 1 Mod Vesten har jeg det store Hav,
Og *Jordans-Floden* mod Østen,
I Syden *Gomorras* og *Sodoms* Grav,
I Graven sank Glæden og Trøsten!
- 2 Mit Navn end lyder paa Jorderig,
Som Navnet paa Landenes Dronning,
Men sukke jeg maa, naar det siges mig:
Du flyder med Mælk og Honning!
- 3 Alt som en Kvinde af Konge-Æt,
Fornedret til Kværnen at drage,
Med falmede Kinder, forskudt, forgrædt,
Jeg mindes min Ungdoms Dage.
- 4 Jeg mindes Egen i *Mamre-Lund*,
Hvor *Abraham* lysted at bygge,
Hvor Herren ham giæsted en Middagsstund,
Og *Himmelens* Fugle fandt Skygge.
- 5 |A:17| Da *Jordans* Bølger for Herrens Ark
Sig taarned, som Havfruer dandse,
Da blomstred for den min jævne Mark,
Af Palmer jeg fletted den Krands.
- 6 Jeg mindes Harpen i *Davids* Haand,
Den deiligste Fugl uden Fiedre;
Beplantet jeg blev under *Salomon*
Med Balsam og *Libanons* Cedre!
- 7 En Fimbul-Vinter, fuldbarsk og haard,
Til Ørk mig forvanded saa fage,
Men atter oprandt dog et Gyldenaar
Med liflige Nætter og Dage.
- 8 Da kom Guds Engle til Jord paany,

For *Bethlehems* Hyrder at kvæde
Om Frelserens Fødsel i *Davids* By,
Om Jorderigs Fred og Glæde!

- 9 Guds Søn da smiled ved Moder-Bryst
Blandt mine Smaablomster i Enge,
Da hørdes den Himmelske Faders Røst,
Hvor brystne var Harpens Strænge!
- 10 Da Himlen talde paa Jordens Viis,
Saa Hjerterne hopped af Glæde,
De Stumme udbrød i Guds Naades Priis,
Saa Helvede maatte vel græde!
- 11 Guds Søn, som døde paa *Golgatha*,
Stod op som en Soel i min Have;
Af Straaler i Kors, som udgik derfra,
Det lysned i mange Grave!
- 12 |A:18 Men ak! det lysned i min dog ei,
Paa mig styrer Mulmet sin Harme!
Kan Lyset ei finde Tilbagevei?
Vil Gud sig ei meer forbarme?
- 13 En Ørk er Landet med Herrens Grav,
Mens Druerne modnes i Ørken,
Kong *David* slaar Harpen hinsides Hav,
Hos mig tuder Uglen og *Tyrken*!
- 14 Fortvivl dog ikke, *Jerusalem*!
Dig saared den ypperste Læge,
Har Jorderigs Frelser mig kaldt sit Hjem,
Da vil Han mig og vederkvæge!
- 15 Besøg da atter, o Herre min!
Dit Fødeland, som Du har lovet,
Og drik med dit Følge den klare Viin,
Hvor Glæden og Du har sovet!
- 16 Rind op, min Stjerne! af Gravens Skiød,
Som Herren opstod i min Have!
Istemmer, Guds Engle, en Sang saa sød,
At briste maae alle Grave!

Moses.

1 | **GSV2:77** Jeg havde min Vugge ved *Nilens* Bredd,
I et Haar hængde Døden og Livet,
Jeg vidste Aand det ikke, men dog jeg græd,
For jeg frøs under Flægen og Sivet!

2 | **A:19** Min Vugge blev flyttet til Kongens Gaard,
Der jeg smilde ad Døden og Livet,
Jeg drømte mig salig i Ungdoms-Aar,
Dog var Lykken som Flægen og Sivet!

3 Det skrev med min Kiep jeg i Ørkens Sand,
Da graahærdet jeg saae mig tilbage,
Og vogtede Faar i et fremmed Land,
Efter Ungdommens kronede Dage.

4 Min Kiep blev dog bedre end Kongevaand,
Det Kong *Pharao* maatte vel sande:
Han dukked for Hyrden med Kiep i Haand,
Som en Steen i de mægtige Vande.

5 Hvor Hjorden jeg vogted, mens Haar blev graat,
Som en Konge mit Folk jeg gav Love,
De aldrig kan glemmes, mens Hav er blaat
Og mens Fuglene sjunge i Skove!

6 | **GSV2:78** Jeg kom ikke ind i det faure Land,
Maatte lade med Synet mig nøie,
Men sank mine Been i Ørkens Sand,
Som Syvstjernen dog tindred mit Øie!

7 *Ebræernes* Leder til *Jordans* Flod,
Giennem Havets de brusende Bølger,
Den Kæmpe, som bedst under Solen stod,
Det er Navnet, som evig mig følger!

A:20 | **GSV2:161**

Kong David.

1 Jeg gik i Marken og vogtede Faar,
Slog min Harpe i Skyggen af Palmer,
Glad som en Fugl i den faureste Vaar
Hopped rundt jeg og nynnede paa Psalmer!

- 2 Da kom der Bud fra min Fader som bedst:
Skynd dig hjem! klæd dig paa! kom til Gilde!
Seeren siger, der fattes en Gjest,
Det er dig, kom nu ikke for silde!
- 3 |GSV2:162 Rødmusset blev jeg da mere end før,
Som en Fugl, som en Vind, jeg var hjemme,
Blegned kun flygtig ved Høielofts Dør,
Da jeg hørde de Vældiges Stemme.
- 4 Bæger af Guld med den skummende Viin
Rakde Seeren brat mig i Salen,
Salved mit Hoved med Olie fiin,
Som en Dugg over Græsset i Dalen!
- 5 Mange i Salen saae skævt til mit Held,
Ikke vidste dog Nogen min Lykke,
Lønlig udsprang der i Barmen et Væld,
Som en Kilde i Palmernes Skygge.
- 6 Kongeligt blev da mit Sind og min Hu,
For min Hjord turde alting jeg vove,
Løver og Bjørne, dem trodsed jeg nu,
Trodsed meer, trodsed Falskhed til Hove.
- 7 |A:21 *Goliath* praled med Hjelm og med Skjold,
Imod ham saae jeg ud som Græshoppen,
Dog med min Slynge jeg fældte den Trold,
Skildte godt ogsaa Hoved fra Kroppen!
- 8 Træde jeg maatte fuldmødige Fjed,
Over Stok, over Steen, i det Øde,
Før jeg fik Kronen at fryde mig ved,
Under den maatte Hjertet end bløde.
- 9 Konge dog blev jeg, navnkundig som Faa,
I *Jerusalem* godt jeg blev hjemme,
Og medens Throner paa Jorderig staae,
 Davids-Harpen gaaer aldrig ad Glemme!

|GSV2:165

Kong Salomon.

- 1 Af Lyst til Vidskab uden Mage
Kom Giæster mange til min Gaard,
Al Verden kaldte mine Dage
Ebræer-Folkets *Gyldenaar!*

- 2 Opblomstrende i Fredens Skygge,
Var Landet som en *Rosengaard*,
|GSV2:166Og Alt hvad Hænder kunde bygge,
Var efter Snoren paa et Haar.

- 3 Da *Libanons* de stolte Cedre,
For Savetand og Øxeblad,
Sig maatte paa mit Vink fornedre
Til Sparreværk i *Davids Stad!*

- 4 **|A:22**Paa mine Snekker over Havet
Kom hele Verdens Herlighed,
Som Stene, Sølv og Guld og Ravet,
Og Perler som de regner ned!

- 5 Da over Bjerge, over Dale,
Der gik til Verdens Ende Ry
Af Herrens Huus og Kongens Sale,
Hvor Gyldenspir stak høit i Sky!

- 6 Hvad Øiet saae, hvad Øret hørde,
Og hvad fra Hjertets Dyb oprandt,
Til Bogs med Kløgt og Konst jeg førde,
Et Ordsprog til hver Sandhed fandt!

- 7 Dog tit mig naged i min Vælde,
Paa Lykkens Tind, i Fredens Skiød,
At magtesløs er Kraft mod Ælde,
Og Kløgten mod den bittre Død.

- 8 Derhos det pinte mig saa saare,
Naar jeg paa Verdensløbet saae,
At Viismands Søn er tit en Daare,
Beleer hvad ei han kan forstaae!

- 9 Da med en Taare i mit Øie,
Jeg sagde: Alt paa Jord er Tant!
Stig ned, Guds Viisdom fra det Høie!
Forklar hvad evig bliver sandt!

Serubabel.

- 1 Herrens Huus var lagt i Støvet,
Glemmt al *Davids* Herlighed,
 Israel, sin Kraft berøvet,
Sank i Spot og Trældom ned,
|GSV2:178Sørged dybt ved *Babels* Floder
Over *Zion* Folke-Moder.
- 2 Under *Cyrus* Haabets Stjerne
For os dog oprandt paany,
Hjemlov fik vi fra det Fjerne,
Hyttetag i *Davids* By,
Og, trods alle dem, os hade,
Helligdom paa Tempel-Stade.
- 3 Tarveligt var Alt tilvisse,
Smagløst, fattigt, lavt og smaat,
Oldinger, med Snee paa Isse,
Kinden bleg og Øiet vaadt,
Sukked dybt: ak, meer ei findes
Herligheden, vi kan mindes!
- 4 Græder ei, I gamle Svende!
Raabte brat en *Seer* prud:
Herrens Lampe kækt I tænde!
Han er alle Slægters Gud!
Hans er Sølv, Hans er Guldet,
Hans er Solen, Hans er Muldet!
- 5 **|A:24**Herren siger: trods det *Første*,
 Lille-Templets Herlighed
Blive skal paa Jord den *Største*,
Her neddaler Himlens Fred!
Derfor, Gamle, ei I vrage
Hyttetag til Høitidsdage!

Persepolis.

- 1 Jeg var kun som en Myre-Tue,
Mod Ninive og Babylon,
Dog skjalv de for min spændte Bue,

Og faldt for Tiger-Skyttens Haand!

- 2 Ja, for min Helt, for *Cyrus*, bøied
Sig Mure dybt, og sank i Grav,
Han alle Riger sammenføied
Fra Indus til det store Hav!
- 3 Til ham, med røden Guld i Favnen,
Om Kap da Floderne udsprang,
Med Sølv til ham sig Tyrus-Stavnen
Fra *Gades* over Bølgen svang!
- 4 For ham og bølged Euphrats Vange,
Om Haverne ved Babylon,
Og Davids-Harpens Takke-Sange
Velsignede hans Konge-Haand!
- 5 Dog, timeligt er Alt paa Jorden,
Det var hans Glands, og det var min,
Han ramdes af en Piil fra Norden,
Jeg knustes af et Vester-Lyn!
- 6 |A:25| For Huse nu jeg har kun Grave,
Og slukte Brande af mit Baal
Er Tavlerne med Rune-Stave
Paa Perser-Folkets glemte Maal!

Kong Cyrus.

- 1 Om mig gik der Syn for Sagn paa Jord!
Om mit Navn og mine Bedrifter,
Før end jeg stammed det første Ord,
Meldte alt *Ebræernes* Skrifter!
- 2 Min Morfader af sin Datters Skiød
Saa i Drømme et Træ at oprinde,
Med Blomster faure og Drue sød,
Overgroe de høieste Linde!
- 3 Det bredte paa Jord saa vidt sig ud,
Over Alle med Saft begavet,
At Grenene gik til Floden prud,
Og dets Kviste rakde til Havet!

- 4 Han kaldte paa Stand til sig i Løn
Sine Spaamænd, Skiæbnen at vide;
De sagde: dig fødes en Dattersøn,
Ved hans Kroning der times dig Kvide!
- 5 Saa lagdes jeg ud paa det nøgne Fjeld
Under Svøb i Dagene spæde,
Om ikke da brat jeg frøs ihjel
Skulde dog mig Dyrene æde.
- 6 |A:26| Man siger, da var en Hyrdehund,
Med et kongeligt Hjerte i Livet,
Min eneste Ven i Nødens Stund,
Foster-Moder underlig givet!
- 7 Men var end saa mørk min Fødsels-Nat,
Herlig rødmed dog Ungdommens Morgen;
Med bjergfødte Løver kækt og brat
Tog med Storm jeg *Syvmure-Borgen!*
- 8 For *Babylons* Mur en Stund jeg laae,
Fandt for høi den for mine Hænder,
Dog giæstet af mig sig *Babel* saae
Giennem *Eufrats* udtørrede Render!
- 9 Kong *Krøsus* og lærde snart med Sorg,
Da forgiæves han kun vilde flygte,
At jeg var den Mule paa Meders Borg,
Af hvem Alting han havde at frygte!
- 10 Saa bredte jeg ud til Havets Rand
Over Jordan mit Herredømme,
Thi ganger der Ry saa vidt om Land
Af min Morfaders stærke Drømme!
- 11 Min Mildhed dog gav mig største Ry,
Da *Ebræerne*, efter min Vilje,
Opbygde igien *Jehovas* By,
Og hans Tempel med Palme og Lilje!

|A:27|

Kong Krøsus.

De kaldte mig længe den rige Mand,
Og *Lydien* var mit Fædrene-Land,
Og Riget mit, siden Troja faldt,
Paa Halv-Øen skøn for høiest gialdt!
I *Sardes* jeg havde mit høie Slot,
Og drømde, jeg var en lyksalig Drot,
For *Paktolus* kom med Guld-Støv rød,
Og lagde sit Hoved i mit Skiød!
Dog kom der en Græker til min Gaard,
Som sagde: Konning! af gode Kaar
Sig rose Ingen saa overbrat,
Før Dagen siger: god rolig Nat!
Han var ingen Gaas, for han var graa,
Det sandede jeg, da lavt jeg laae,
Som styrtet i Hast fra Sky til Muld,
Med Lænker i Bod for alt mit Guld!
Da raabde jeg: *Solon!* saa hedde den Mand,
Som Stormene saae over Høiheds-Stand!
Det hørde den Konge, mig overvandt,
Og spurgde mig brat, hvad i Hug mig randt,
Og der han det hørde, da blev han blød,
Gav Herre-Sæde mig til sin Død!
Da saae jeg atter, det Ord staaer fast:
Sig Lykken vender fuldtit i Hast!

|A:28

Perser-Magten.

Man maa sige hvad man vil,
Blandt de store Magter,
Som kan sige, de var til,
Forrest jeg mig agter!
I det lille *Farsistan*
Ud jeg sprang af Fjelde;
Til det fjerne Grækenland
Strakde sig min Vælde!
Mest Navnkundighed mig gav
Hvad mig lagde øde:
Tungen ved det sorte Hav,
Riget ved det Røde!
Dog, for Intet faaes kun Lidt,
Allerhelst ved *Nilen*,
Der Flod-Hestene fuldtit
Skiennede, trods Milen;

Men, for den uvane *Tyr*
Jeg forstod at tæmme,
De guddommeligste Dyr
Maae min Roes istemme!
Fik paa *Hellespontens* Kyst,
I de græske Stæder,
Jeg en kostbar Flyve-Lyst,
Jeg den ei begræder;
Reiste i et Tjørne-Krat
Jeg en Løve-Unge,
Fandt jeg ogsaa der en Skat
I en Saga-Tunge!
A:29 Alle Magter sove hen,
Ihvor snildt de dvæle,
Jeg dog først mig skar en Pen
Til mit Efter-Mæle.
For Kambyses vel mit Navn
Høre maa lidt ilde,
Staaer, med *Cyrus* i sin Favn,
Dog iblandt de Gilde!

Kong Kserxes.

- 1 Saa mange Ulykker, som Markens Græs,
Faae Den, som det Ord mon hue,
I Folke-Munde, at store Læs
Kan væltes af liden Tue!
- 2 Saa faaer han dog flere end selv jeg fik,
Paa Toget mod Verdens Ende,
Skøndt Lykken hæslig imod mig gik,
Til Spot og til Skam for hende!
- 3 Jeg havde af Folk til Følgeskab
Saa mange som Skov har Blade,
Og over det brede *Middelhav*
Jeg skabde en Skipper-Gade.
- 4 De fleste Floder, jeg stødte paa,
Drak ud mine Folk til Davre,
Til Nadre sjelden var stort at faae,
Desaarsag de blev lidt magre!
- 5 **A:30** Jeg tænkte, det *Græske* Stodderpak,

Naar bare de hørde mit Rygte,
Sig vilde skammet ved Kæmpesnak,
Og kappedes om at flygte;

- 6 Men studse de var, eller tossede dog,
Som Faaret, der springer fra Tinde;
De førde bestandig det samme Sprog,
Og rendte mod Døden iblinde!
- 7 Dengang jeg kom til det snevre Pas,
Som Ingen for mig tør nævne,
Jeg nær havde aldrig faaet paa dem Has,
Og fik ikke Lov at levne.
- 8 Jeg tænkte endnu, de gav vel Kiøb,
Naar *Ugle-Reden* jeg brændte,
I Skjul de ogsaa bag Øerne krøb,
Men "Jord og Vand" dog ei sendte.
- 9 Da gav mig Trolde det slette Raad
At spærre dem inde i Bugten,
Hvor, sanket alle paa Jagt og Baad,
De lured, og laved til Flugten!
- 10 Fortvivlet brækked da Hoben ud,
Som Slaver, der sidde paa Livet,
Og paa min Ære de gjorde Brudd,
Da Seieren syndes dem givet!
- 11 Da svor jeg i Vrede ved Kongens Haar,
For Eden skal Alle grue,
At aldrig mere i Kongens Aar
De skulde mit *Ansig*t skue.
- 12 **|A:31**Jeg vendte dem Ryggen og paa Stand,
Og holdt som en Mand hvad jeg loved,
Og før jeg var ude af *Grækenland*,
Mig Nogen at møde ei voved!
- 13 *Mardonius* gav mig kun slette Raad,
Thi lod jeg ham blive tilbage,
Og ændsed ikke hans Moders Graad
Da ilde han kom af Dage!

Grækenland.

- 1 Jeg var et Land saa lysteligt,
I mine unge Dage,
Saa yndefuldt og folkerigt,
At knap der fandtes Mage!
- 2 End gaaer der om al Verden Ry
Af Børnenes Bedrifter,
Af Skjalde-Sang i høien Sky,
Og tankefulde Skrifter!
- 3 Paa *Argo* vist der var ombord
Med *Jason* ingen Kryster,
Da han om Gylden-Skindet foer
Til Svarte-Havets Kyster!
- 4 Med *Agamemnon* Folke-Drot,
Og med *Akil* hin Snare,
Ved *Ilions* det høie Slot,
Man saae min Adel-Skare!
- 5 |A:32 Høi-Sædet i min Kæmpe-Hald
Dog *Herkules* man giver,
Homer var min Hoved-Skjald,
Og *Herodot* min Skriver!
- 6 Blandt mine mange kloge Mænd,
Som Stjerner To mon tindre:
Vær *Sokrates* og *Platos* Ven,
Dog Sandheds ei desmindre!
- 7 Blandt mange Stæder, hver og een
Paa Konst og Kæmper rige,
Ei vilde *Sparta* og *Athen*
Hinanden Rangen vige!
- 8 Vel op de randt af fælles Rod,
Som *Dorer* og *Joner*,
Men fremmed før end fælles Blod
Medbeilere forsoner!
- 9 *Lykurg* og *Solon*, hist og her,
Gav Love, som var fine,
Men *Sparta* har det Lov især,
At godt hun fulgde sine!

- 10 Med Perserne paa Liv og Død
Som Løver streed de Begge,
Spartaneren dog Æren nød,
At han stod bedst for Egge!
- 11 Med Folk som Græs fra Perser-Land
Kom *Kserxes* over Bølge,
Hvem, tænkte han, tør holde Stand,
Mod slig en Flok i Følge?
- 12 |A:33| Det saae han i det snevre Pas
Imellem *Øtas* Bjerge:
Spartaneren *Leonidas*,
Han var min Lande-Værge!
- 13 Vist ved den gamle Retter-Gang
Athen ei tabde Sagen,
Veltalenhed og Kløgt og Sang
Der spurgde kiækt om Magen;
- 14 Der overleved Platos Huus
Dog længe sin Indbygger,
Befolket er Athenens Gruus
Nu kun med Penne-Skygger!
- 15 Fuldlænge under Tyrke-Band
Jeg visnet laae og øde,
Det dønner høit dog over Strand,
At jeg staaer op af Døde!
- 16 *Mainotten* er end Tyrkens Gru,
Hvor *Spartas* Grund man søger,
Oplive kan maaskee endnu
Hans Mund Athenens Bøger!
- 17 Ja, meer end dem: *hans* Breve med,
Som Alter-Flammen tændte
Paa Græker-Aandens Offer-Sted,
For Gud den Ubekiendte!
- 18 Om da end Tyrken sprang i Flint
For Skyggen af sin Maane,
Fra *Salonichi* til *Corinth*
Skal Dagen meer ei daane!

- 19 |A:34| I Choret da med Sang og Dands
Skal mine Piger træde,
Og offre hver sin Rosen-Krands
Paa Alteret med Glæde!

Olympens Guder.

- 1 Slig en broget Gude-Vrimmel,
Saa naturlig og saa nær,
I en jordisk Drømme-Himmel,
Havde intet Folkefærd!
Alle Livets ædle Kræfter
Mødes her med *Kappelyst*,
Og indflyde Hu derefter
I de Græske Heltes Bryst,
Gæste dem ved Offer-Gryder,
Er i Kampen deres Speil,
Kaste Glands paa deres Dyder,
Og besmykke deres Feil!
- 2 Guderne, saa *folkelige*,
Lyve ei sig Fader til,
Græker-Aandens Himmerige
Var *Olympisk* Leg og Spil,
Vædde-Kamp af alle Kræfter
Græker-Livet i sin Glands,
Sang og Smag og Konst derefter
Med det *Immergrønnes* Krands!
- 3 *Støv-Naturen* er i Grunden
Eens i hele *Adams* Kiøn,
Derfor selv i Bøgelunden
Findes *Aphrodite* skøn,
|A:35| *Hebe* yndig, og *Athene*
Ferm og fiin paa Kvindeviis;
Stemmes over Marmor-Stene
Harpen til *Hephæstos* Priis!
- 4 Mere pralende end prægtig
Finde vi vel *Heres* Færd,
Meer storladen end stormægtig
Kalde vi vel *Zeus* især,
Kimse ad *Apollo*s Styrke
I at skyde og at slaee,

See langt mindre Lys end Mørke,
Hvor hans Offer-Boller staae;
I de Græske Gude-Myther
Mageløst man finder dog,
Hvad kun paa Bedrag man bytter:
Støv-Naturens Billed-Sprog!
Kronos gyldne Tid betyder
Livet barnefro og heelt,
I hans Børn det sælsomt bryder
Sig i *Levnets-Løbet* deelt!
Zeus er klarlig Ungdoms-Vætten,
Fyr og Flamme i sin Glands,
Flyver høit med Ørne-Ætten;
Derfor synes *Himlen* hans!
Hos *Poseidon*, vel at mærke,
Giære, som i *Mandens* Bryst,
Alle Lidenskaber stærke,
Havet er hans Liv og Lyst!
Pluto, Drot i Skyggers Rige,
Han er *Alderdommens* Speil,
A:36Alting koldt og klogt og lige,
Ingen Kraft og ingen Feil!
Derfor alle *Ungdoms* Dage
Kives i hver *Ædlings* Bryst
Zeus end med sin *Ægte-Mage*:
Ungdoms-Ild med *Ære-Lyst*,
Kan hinanden ei undvære
Til at virke stort og smukt,
Uden at dog *Zeus* kan lære
Spag at taale *Heres* Tugt,
Som vil fast ham til sig binde,
Herskesyg og stolt og snild,
Hader hver Medbeilerinde
Til hans Yndest og hans Ild!
Ære-Lysten dog kun føder
Blodig Strid og Krøbling-Konst,
Ei hvad Livet ham forsøder,
Som ei leve vil omsonst;
Hvor man seer, og hvor man hører
Kilderne til Daad og Dyd,
De *Indbildnings-Kraften* rører,
Favnes ømt og gjør den Fryd,
Musers Chor og *Helte-Laget*,
Da til Livets Brug og Lyst,
Springer ud af Favnetaget
End i hver en *Ædlings* Bryst!

Derfor alle Skjalde sjunge
Om *Olympens* Gude-Hær,
Som Livsaander evig unge,
Allevegne Hjertet nær!

|A:37

Hercules.

- 1 *Herakles* var mit Helte-Navn
I alle *Græske* Munde,
Og det var til *Helleners* Gavn
Jeg gjorde hvad jeg kunde!
- 2 Og kunde jeg til Folk i *Rom*
Faa't Ram med Kæmpe-Næve,
De skulde aldrig døbt mig om,
Og ei om "Kiøllen" væve;
- 3 Men da jeg reiste rundt paa Jord,
Og gjorde lyst blandt Jetter,
Jeg fandt af *Rom* slet intet Spor
Paa Høie eller Sletter;
- 4 Dog, hvor man siden spilled Bold
Med Helte-Been og Skygger,
Ved *Tibrens* Bredd, en arrig Trolld
Jeg slog i tusind Stykker!
- 5 Det blev for langt at kvæde om
Min Byrd og al Bedriften,
Men at fra *Asien* jeg kom,
Det kan man see af Skriften.
- 6 Med *Cadmos* fra min gamle By
Jeg flytted ud til *Theben*,
Og fødtes der paa Græsk paany,
Skjøndt Vuggen var lidt kneben!
- 7 En Søn af *Zeus* dog først og sidst,
Og af en yndig Moder,
Jeg var for Resten ganske vist,
Hver Helt mig kaldte Broder;

|A:38Og skiøndt der af min haarde Haand
Gik Ry paa Hav og Heder,
Det var dog for min bløde Aand
Jeg kaldtes "Muse-Leder!"

9 "Herkulisk Arbeid" mener vel,
Naar det paa *Romersk* læres,
At slæbe fælt og slaae ihjel,
Til Aanden reent fortæres;

10 Men paa *Hellenisk* i hvert Kald
Man Aand og Smag maa bruge,
Jeg rensed vel *Augias* Stald,
Men lod dog Andre muge!

11 Jeg mangen Morder slog ihjel,
Og græd ei, for han blødte,
Men Livet kun, ei Død og Hel,
Jeg dermed vilde nytte!

12 Thi er det og min største Daad,
Som senest gaaer af Minde,
At jeg mod Døden skaffed Raad,
Skiøndt det var svart at finde.

13 Jeg vovede mit unge Liv,
Ned i de Dødes Rige,
Og saaes med en Venne-Viv
Derfra igien opstige;

14 Og Helveds glubske Bindehund,
Som ei kan giøe, men gaber,
Jeg nødte til at holde Mund,
Den Roes jeg aldrig taber!

15 **|A:39**Jeg gaaer nu dobbelt, siger man,
Tom Helte-Aand og Skygge,
I *Zeuses* og i *Plutos* Land,
Det er en sjelden Lykke,

16 Dog siger *Plato*: den har Hver,
Som er med Aand ilive,
Saa han for hvad han ret har kiær
Kan *tale* godt og *skrive*!

Troja.

- 1 Knap veed de Lærde, hvor jeg laae,
Paa Blomster-Landets Kyster,
Men godt mig kiende dog de Smaa
Fra *Hektors* Kæmpe-Dyster!
- 2 Jeg skinned kun i Morgengry,
Med Barne-Øine synet,
Før Soel gik op bag Tordensky,
Var *Ilion* nedlynet!
- 3 Dog, Skjalden med sin Harpeleg
Min Aske Bod har givet,
Jeg i en Lignelse opsteg
Med Barne-Heltelivet!
- 4 En Søn af *Hellas*, faur og fri,
Var *Iliadens* Sanger,
Og Fader til *de* Muser ni,
Hvormed *Athenen* pranger!
- 5 |A:40| *Homer* var hans Gaadenavn,
Den Oldemand for Skjalde,
I *London* og i *Kiøbenhavn*
Man maa ham Mester kalde!
- 6 Ja, overalt, hvor Kamp og Krig
Ei blot med Hænder føres,
Ved *Priams* Sorg og *Hektors* Lig
End ømme Hierter røres!
- 7 Og overalt, hvor *Ordets* Klang
Er *Ørets* Lyst og Glæde,
Har Tungen Mod paa *Trojas* Sang
Med Fynd at efterkvæde!
- 8 Saa kæmpe end for *Priams* By
Hellener og Trojaner,
Om *Helena* og Heltery,
Paa klare Skyggebaner!
- 9 Ja, *Agamemnon* og *Akil*,
Med ædle Følgesvende,
I Drømme deres Ridderspil

Fornye til Verdens Ende!

- 10 Og mens man kappes om, hvo bedst
Kan Sangen oversætte,
Tilfods man fører og tilhest
Den gamle Kæmpe-Trætte!

|A:41

Ulysses.

- 1 Navne jeg holdt ikke meget paa,
Naar kun jeg havde Tingen,
Hvor det for *Ingen* var godt at gaae
Der kaldtes helst jeg "Ingen!"
- 2 Tilfælde var det, som vel man veed,
Hos Trolden *Polyphemus*,
Mueligt, der var ikke bedre Fred
Hos *Romulus* og *Remus*!
- 3 *Romerne* vilde kanske forlangt,
Jeg skulde med Numa kysses,
Det, med alt andet Flaut og Vrangt,
Nu falder paa *Ulysses*!
- 4 *Grækerne* kiende mig nok igien,
Og kalder mig "den Gamle",
Og hvor *Odyseus* kommer hen,
Man lærer *Græsk* at samle!
- 5 Reiserne mine, al Verden om,
Hvor man har Seil og Aare,
Ogsaa *Homer*s ihukom,
Det dadler kun en Daare;
- 6 Der, hvor jeg aander endnu i Løn,
Vi mindes det med Gammen,
Jeg og *Eumæos* og min Søn,
Saatit vi tale sammen!
- 7 |A:42 Vel har man kaldt det et *Ædedigt*,
Men Mad skal Mund jo have,
Hvor ikke Noget er spiseligt,

Man faaer en sulten Mave,

- 8 Hundskere Ting er der ei paa Jord,
Det fandt jeg mange Gange,
Fastende Hjerter gør knubbet Ord,
Ved Borde og i Sange!
- 9 Thi er mit Raad til hver Skolepog,
Trods Pjot og Pjat af Somme:
Spiis *Odysseen* paa Moders Sprog!
Den skal dig vel bekomme.
- 10 *Græker* den mored i tusind Aar,
Og hvem den stak under Stolen,
Alderdoms Vinter for Ungdoms Vaar
Indsmugled i Dreng-Skolen!
- 11 *Lærerig* er og den Morskabs-Bog,
Dig møder ei Stort i Livet,
Som sig jo speiler i mine Tog,
Forklaringen er dig givet.
- 12 *Menneske-Aanden* fra Arildstid
Blev fristet trindt paa Jorden,
Derfor den trænger til Kløgt og Vid,
I Syden og i Norden!
- 13 Aldrig man kommer til noget Stort,
Undtagen store Taaber,
Uden igiennem den snevre Port,
Hvor Svælg til Andet raaber!
- 14 **A:43** *Menneske-Aanden* fra Arildstid
Skal, i de sidste Dage,
Sikkerlig mærke derpaa med Flid,
Hvordan jeg kom tilbage!
- 15 Stævner den over det vilde Hav,
Til Hjemmet Reisen fremmer,
Immer da over den aabne Grav
Vil lokke Sirene-Stemmer!
- 16 Føielig Vind er Ledsager kiær,
Men ei paa Vind du stole!
Kommer du sovende Hjemmet nær,
Du vaagner i Modgangs Skole!

- 17 Kun hvad der trodse kan Vind og Strøm,
Phæakers Gaade-Snekke,
Drømmende bringer dig sikkert hjem,
Hvor Havfru-Toner vække!
- 18 *Iros*, han findes i hver en Krog,
Og indbildsk han sig bryster,
Dages en Kæmpe, da seer man dog,
Han er en ussel Kryster!
- 19 Beilere mange der altid er
Til Bruden rig og fager,
Een dog kun haver den Ædle kiær,
Og Resten hun bedrager!
- 20 *Aanden* har altid en Viv iløn,
Som over Kongen sørger,
Hjertet har altid en lille Søn,
Som om sin Fader spørger!
- 21 |A:44| *Aanden* og *Hjertet* har hver sit Sprog,
Dem lærer seent Forstanden,
Konge og Dronning, som i min Bog,
Dog kiendes ved hinanden!
- 22 *Sammen* de have hvad Ingen veed,
Undtagen de alene,
Skillerum mange de river ned,
Hvad saa end Tosser mene!
- 23 Navne forandres i Tidens Løb,
Men Tingen er den samme,
Aanden forglemme ei kan sit Svøb,
Og *Hjertet* ei sin Flamme!

Herodot.

- 1 Det var min Lyst at reise vidt,
Og høre Manges Tale,
Min Vidskab den, at spørge frit
I Hytter og i Sale!
- 2 Det var min Konst at høre godt,

Og drages ret til Minde,
Og saa fortælle Stort og Smaat,
Som det mig faldt paa Sinde!

3 Jeg var i *Tyrus* og i *On*,
I *Memphis* og *Syene*,
I *Susa* og i *Babylon*,
Ved Guders Bauta-Stene!

4 |A:45 Da *Grækenland* var i sin Glands,
I Perser-Rigets Dage,
Da vandt og jeg en Hæders-Krands
Med Verdens-Løbets Sage!

5 Det var for mig en Hoved-Sag,
Som Traaden i det Hele,
At lyse op det gamle Nag
I tvende Verdens-Dele!

6 Det gamle Nag, den lange Tvist,
I Øst og Vest tillige,
Som avled sørgelig tilsidst
De store Perser-Krige,

7 Dem saae jeg ingen Ende paa,
Og alle *Græske* Seire,
Mig syndes, vilde lidt forslaae
Mod *Østens* Folke-Leire!

8 Hvad var dog al *Helleners* Magt
Mod *Perser*-Kongens Vælde,
Phønicers Rigdom, *Susas* Pragt,
Ægyptens Kløgt og Ælde!

9 Hvad var *Athen* og *Sparta* vel
Mod *Babylon* at regne,
Taygeton mod det høie Fjeld
I *Tauros*-Kiædens Egne!

10 Hvordan kom vel til *Grækenland*
De høie Guders Navne?
Mon ikke over vilden Strand
I *Asiaters* Stavne!

11 |A:46 Hvorfra kom Lov og Bogstav-Skrift,

Kom Duen i *Dodone*,
Som varslede om stor Bedrift
I fremmed Takt og Tone?

12 *Herakles* selv, den Halvgud skøn,
Nu al Hellener-Trøsten,
Da ei var født *Alkmenes* Søn,
Lovsunget blev i Østen!

13 I *Tyrus* jeg hans Tempel fandt,
Jævnaldrende med Byen,
Ved *Nilen* hørde jeg for sandt,
Hans Ælde gik til Skyen!

14 Dog, Alting staaer i Himlens Haand,
Det *Kserxes* maatte sande,
Og Ære vandt den *Græske* Aand
Nys over alle Lande!

15 Ved *Nilen* man det snevre Pas
Med Gaade-Runer staved,
Og priste høit *Leonidas*,
For Konge-Bad, han laved!

16 I *Tyrus* blev man rød og bleg,
Ved Nyn paa Kæmpe-Visen
Om, hvem i en Olympisk Leg
Ved *Salamis* vandt Prisen!

17 I *Babylon* med Iver brød
Chaldæeren sin Hjerne,
Og fandt, at Perser-Kongens Død
Stod i *Platæas* Stjerne!

18 |A:47| Med Seiren *der*, og samme Dag
Ved Asiens *Mykale*,
Med Græker-Aandens Mester-Slag,
Sig sluttede min Tale.

19 Vidt over Hav sig Rygtet svang
Derom paa Ørne-Vinger,
Og daglig med Helleners Sang
Det videre sig svinger!

Alexander den Store.

- 1 En Nisse-Konge var jeg kun,
Da Spir jeg fik at føre,
Men Andet om en liden Stund
Al Verden fik at høre!
- 2 *Hellenerne* var studse nok,
Men jeg vil ikke dølgje,
Dem lærde godt mit Sværd i Flok
Min Kæmpe-Lur at følge!
- 3 Saa gik jeg over *Hellespont*,
Den hele Jord at vinde,
Og at mit Sværd forstod sin Dont,
Fik Perserne at finde!
- 4 Jeg fældte brat i Skjolde-Læ
De store Perser-Hære,
Saa let som man det hule Træ
Med Sav kan overskiære!
- 5 |A:48| Jeg tæmmed *Skytherne* i Nord,
Jeg *Hinduer* hjemsøgde,
Og vandt, om ei den hele Jord,
Saa dog det største Røgte!
- 6 Ja, Daaden min gav Stof til fleer
End tusind Helte-Sange,
Kun Skade, at ei een *Homer*
Jeg fandt paa Tog fuldmange!
- 7 Vel fulgde Een mig, hvor jeg foer,
I Fløiel jeg ham klædte,
Men ei om mig han kvad et Ord,
Hvor godt jeg ham end stædte!
- 8 Han var mod *Den* saa kold som Iis,
Der vilde *ham* forgude,
Opvarmedes ei til min Priis
Selv af min Hoved-Pude!
- 9 Thi blev jeg baade leed og kied
Af Skjalden paa det Sidste,
Og putted ham i Graven ned,
Dog i en gylden Kiste!

- 10 Nu ogsaa kied af Helte-Navn,
Som Alle det kan bære,
Jeg drukken tog en Sky i Favn,
Og kræved Guddoms-Ære!
- 11 Jeg Indtog holdt i *Babylon*,
Alt som en Gud i Drømme,
Dog med Guld-Bægeret i Haand,
Jeg fandt, det lod sig tømme!
- 12 |A:49| Ja, her udtømde overbrat
Jeg Dødeligheds Bæger,
Og fandt, at i den sidste Nat
Ei Drømmen vederkvæger!
- 13 Min Guddom sank med mig i Grav,
Mit Herredom tillige,
Dog Ry der gaaer fra Hav til Hav
Af Alexanders Krige!
- 14 Med Staden paa *Ægyptens* Kyst,
Det spaaed *Aristander*,
Vidt over Tidens Bølger lyst
Gjør Navnet *Alexander*!

Græker-Magten.

- 1 Vestenfra jeg kom, og gik,
Som en Sky mod Solen,
Satte i et Øieblik
Græsk paa Dronning-Stolen!
Men i Græsk er Enighed
Hvad man leder efter,
Derfor brat sig paa hver Leed
Deelde mine Kræfter!
Græsk da vel en Dronning blev
Over brede Vange,
Men med Pen og Spyd man skrev:
Kongerne blev mange!
Hellas kom vel under Een,
Nam dog seent at lyde,
|A:50| Thi i Sparta og Athen
Pleied man at byde!
Ved *Orontes* og ved *Nil*

Reiste sig med Glimmer
Throner i den græske Stil,
Vaklede dog immer!
Ogsaa mine Stamme-Træ'r
Paa det falske Stade,
Seleucider, Ptolomæ'r,
Hyppig skifted Blade!
Skildte Fingre bøies let,
Det i korte Krige
Ørne-Kloen lærde net
Alexanders Rige!

- 2 Dog det kiendes paa min Færd:
Støvets Drot er Aanden,
Som i Munden har sit Sværd,
Vinge-Spyd i Haanden!
Støvet ei, der sank i Grav,
Aand var Rigets Stifter,
Selv naar mat den gaaer ved Stay,
Øver den Bedrifter!
Staven er mit Spir og Spyd,
Som til Rygtet svarer,
Saa mig hylde end med Fryd
Skyther og Barbarer!

Alexandrien.

- 1 Da *Alexander* den Stores Sværd
Ved *Nilen* blinked i Herrefærd,
|A:51 Han bød mig bære sit Konge-Navn,
Fra Slægt til Anden i Dronning-Favn,
Men ei ved *Nilen* jeg dog blev sat:
Der kom en Skygge, ved Midje-Nat,
Af Græker-Skjalden med snehvidt Haar
Til Verdens-Drotten i Ungdoms-Aar,
Og varsled om mig, som Græker-Stad,
Med Gaade-Ord af sit gamle Kvad:
“En Øe der ligger i vilden Strand,
Med *Pharos*-Navn ved Ægypti Land!”
Saa randt jeg op mellem Hav og Sø,
Og Bavn jeg tændte paa *Pharos*-Øe,
Den lyste vidt over Snekkens Vei,
Langt meer end Bavnens dog lyste jeg,
Fordunkled *Memphis* og *Thebe* med,

Som alle *Musernes* Hvilested,
Som *Alexander* den *Stores* Grav,
Som Verdens-Laden ved *Middelhav*,
Til Verdens Ende med Priis bekiendt,
Som *Pyramiden* af Pergament,
Som *Labyrinthen* af Hjernespind,
Kolos af Lærdom med Stjerne-Tind!
Ægypters Viisdom, og *Grækere* Vid,
Kom med *Ebræernes* Spaadom hid,
Og, sammentryllet med Trolddom ny,
En Lære-Bygning stak høit i Sky.
“Alexandriners Philosophi,”
Som alle Sjæle kan rummes i!
Og *Konsten* steg, som til Bierge-Top,
Hvor Haar man kløved og Ord skar op,
A:52Og *Muse*-Navne de Døttre fik
Som gold mig fødte Fru *Grammatik*,
De konstiggjøre selv Barbari,
Gjør mest af hvad der er Intet i!

- ² Nu er jeg gammel med iisgraat Haar,
Har staaet over *totusind* Aar,
Og døiet meget her i min Huk
Af *Saracen* og af *Mameluk*,
Men blev dog rørt, da jeg tog i Favn
Med *Bonaparte* det største Navn,
Som over Hav eller Ørk kom hid,
Fra *Alexander* den *Stores* Tid!
Min *Mehem-Ali*, skjøndt *Tyrk* af Byrd,
Paa Tyrke-Pesten dog holder Styr,
Er *Macedoner* dog og af Navn,
Og muddrer op i min gamle Havn,
Saa atter fra mig der spørges Nyt,
Og Verden kalder mig Neophyt!
Som gamle Kudske med Skrald og Smeld,
Jeg faaer at nøies med Skin af Held!

Polyb.

- ¹ I *Arkadien* jeg saae,
Mellem Hyrde-Fløiter mange,
Verdens Lys bag Skyer graa,
Hørde faure Vugge-Sange
Om det gamle *Grækenland*,

Guders Lyst og Musers Hynde,
|A:53 Om dets Roes paa Bjerg og Strand,
Spartas Kraft, *Athenens* Ynde,
Hyrde-Livet frit i Mag,
Som sig for *Arcader* egned,
Og om *Mantineas* Slag,
Hvor *Epaminondas* segned!
Ei dog meer, som deilig meldt,
Blomstred for mig *Hellas-Haven*,
Asken af den sidste Helt
Selv som Dreng jeg bar til Graven!
Hvad jeg størst paa Jorden saae,
Stigende til *Ærens* Tinde,
Det var *Rom* i Kjortel graa,
Grækere strænge Herskerinde!
Selv i *Romersk* Fangenskab
Sad jeg under *Ørnens* Vinger,
Giætted dog, at Magt dem gav
Kun en stærk usynlig Finger!
Kun halvtredsindstyve Aar
Der forløb fra *Zama*-Slaget,
Hvor først Bod for Banesaar
Rom fik under Skjoldetaget,
Da var hele Verden alt
Blevet til et *Romer-Rige!*
Selv jeg saae, *Carthago* faldt,
Saa det aldrig meer kan stige;
Macedonien er vundet,
Grækenland er underlagt;
Syrien er lænkebundet,
Og *Ægypten* under Vagt!
|A:54 Nu er alle Dages Aften,
Verden ligger i en Døs,
Lavt er Modet, slap er Kraften,
Tugten kun er *mageløs!*

- 2 Hvad dog end paa gamle Dage
Trøster mig, som Spaadoms-Sang,
Er, at naar jeg seer tilbage
Over Tidens Bølge-Gang,
Noget seer jeg, som, begravet,
Altid dog staaer op paany,
Liig *Apollon*, som fra Havet
Stiger morgenrød i Sky:
Det er *Sandhed*, klar og ægte,
Meer end Vold og meer end List,

Meer end Alt kan Sandhed mægte,
Thi den seirer dog tilsidst!
Trøst dig, *Hellas*, ved den Tanke,
Vinter hvid har Foraar grønt!
I din Favn end Hjerter banke
For hvad sandelig er skiønt!

Rom.

- 1 Dage gik der meer end een,
Mens jeg kom paa Fode,
Mange fleer, den Sag er reen,
Mine Mure stode;
Femogtyve Hundredaar
Er for mig kun som igaar.
Byen høibedaget!
- 2 **A:55** Mageløs ei blot i Aar,
Mellem Hoved-Stæder,
Mageløs i Dronning-Kaar,
Mellem Konge-Sæder,
Mageløs i Eet og Alt,
Evig, hellig, classisk kaldt,
Det er Rom alene!
- 3 *Konge-Staden* kaldtes jeg
Selv i *Pyrrhi* Dage,
Da af Konge-Slægten
ei Barn der blev tilbage;
Det var Majestæten min,
Som slet Ingen kaldte sin,
Alle lod tilsyne!
- 4 *Keiserinde*-Navnet just
Stilling min betegned,
Førend Cæsar og August
Æren sig tilegned,
Herskerinde kaldtes *Rom*
Netop da al Verden om,
Romas *Herre* Ingen!
- 5 Hellig, ret med Fynd og Klem,
Blev jeg uden Mage,
Som det ny Jerusalem,

Alt i *Neros* Dage;
Fra den store Martyr-Stund
Reen jeg staaer paa hellig Grund,
Paa *Apostel-Graven!*

6 |A:56| Jeg har *Paven* helliggjort,
Som Fornuften lærer,
Jeg er Himmeriges Port,
Han min Nøgle-Bærer,
Kun hos mig, den Sag er reen,
Nøglen af *Apostel-Been*
Bæres kan og bruges!

7 Kiætterer det er og Fjas,
Hvad man sige turde,
At *Gregor* og *Bonifas*
Sædet helliggjorde;
De udvalgde mig jo ei,
Paverne udvalgde jeg,
Fødte dem med Smerte!

8 *Classisk* er *Horats*, *Virgil*,
Og den hele Række,
Kun fordi de gjorde Stil
Inden mine Vægge,
Da den ægte, sunde, Smag
Helligholdt sin Bryllupsdag
Her med *Tiber-Guden!*

9 Det var en Guldbryllups-Dag,
Begge gik ved Staven,
Og, for Skiæbnens haarde Slag,
Brat de sank i Graven;
Lige indtil denne Stund,
Immer dog paa *Classisk* Grund
Gjør de Underværker.

10 |A:57| Kiættererne i Nørre-Led
Kaldte mig en Skygge,
Vilde sig en *Classiskhed*
Af min Skrift opbygge,
Latterlig de, som tilforn
Mestrene for *Babels-Taarn*,
Ei forstaae hinanden!

11 Alt de i Trehundred Aar

Gjorde Stil som Aber,
Sagde selv, at fra igaar
Ligheden sig taber,
Finde vel imorgen ud,
De kun blev med Hovedbrud
Dobbelte Barbarer.

12 Midlertid min ægte Smag
End gjør Underværker,
Skaber sig til Dommedag
Stolte Mindesmærker,
Død kun saared den omsonst,
Op af Graven ved dens *Konst*
Mylre Bauta-Stene!

13 Tidlig jeg blev "evig" kaldt,
Bliver det end silde,
Og er mine Dage talt,
Gaaer det Verden ilde;
Thi med mig, sin Hovedstad,
Smagens Sæde, Øiets Bad,
Verden staaer og falder!

|A:58

Romer-Magten.

1 Verdens-Klogskab er mit Navn,
Derfor stræber jeg at knytte
Hele Verdens sande Gavn
Til hver Enkelts Egen-Nytte;
Glipper det, som let kan skee,
Er det dog en stor Idee!

2 Tossier kun det ei forstaae,
At, vil Verden ret man styre,
Man den først indtage maa,
Om end gode Raad er dyre;
Over Tossens Ak og Vee
Stolt mig hæver min Idee!

3 Naar en Mand, for han er stærk,
Hele Verden vil indtage,
Det er ikkun Børne-Værk,
Praleri og spildt Umage,

Blinde kun det ikke see,
Dybere laae min Idee!

- 4 Jeg gav Ly og Borger-Ret
Til en dygtig Røver-Bande,
Haabede med deres Æt
At indtage alle Lande,
Og paa deres klare Sprog
Giøre hele Verden klog!
- 5 Krybe skal man, før man gaaer,
Vil man ei paa Næsen dratte:
|A:59Først i et Par Hundred-Aar
Lærde *Rom* sig selv at fatte;
Til at smække Stort af Hest
Haand paa Smaat sig øver bedst!
- 6 Hvad der ei er vant til Tugt,
Naar det skubbes, gierne stritter,
Saa kun langsomt jeg fik Bugt
Med *Etrusker* og *Samniter*,
Var i *Alexanders* Tid
End dermed kun godt paa Glid!
- 7 Kostbart er det første Skridt,
Farligt var for mig det Andet,
Thi jeg kommet var saa vidt,
At jeg maatte over Vandet,
Og i Veien laae en Blok,
Som var uforskammet nok!
- 8 Det var en forgiftig Ting,
Middel-Havets store Drage,
Glat som Aalen, snu i Spring,
Kort og godt, det var *Karthage*,
Som med *punisk* Kræmmer-Aand
Fristede min Kæmpe-Haand!
- 9 Dog, skøndt *Hannibal* mig faldt
Plump med Døren ind i Huset,
Jeg tilsidst dog strøed Salt
Hvor *Karthago* laae i Gruset,
Snildt jeg fanged Ræv med Ræv,
Edderkop i Spindelvæv!
- 10 **|A:60**Da den rette Lige-Vægt

Grækerne ei kunde ramme,
Tog jeg i min Vare-Tægt
Deres Stæder med det Samme;
Fik, for Æmhed vel bekiendt,
Riger og ved Testament!

- 11 Endelig den Dag oprandt,
Som taalmodig var udregnet,
Da sig *Middel-Havet* fandt
Af mit Rige vel indhegnet;
Men dets lykkelige Kaar
Kosted mig *syvhundred* Aar!
- 12 Nu af Verden Alt var mit,
Som jeg agted værdt at nævne,
Til det store Kæmpe-Skridt,
Fandt hos Røverne jeg Evne;
Saa nu gjaldt det kun derom,
At forvandle *Alt til Rom!*
- 13 Skal til hele Verdens Gavn
Virke Alles Egen-Nytte,
Maa sig i en Keiser-Favn
Alles Skæbne sammenknytte;
Saa mig ret forstode just
Sylla, Cæsar og August!
- 14 Skade kun, at hvo ei har
Nogen Jævning over Mulde,
Vorder let en Himmel-Nar,
Som det *Nero* blev tilfulde;
|A:61 Retter Alt sig efter Krumt,
Selv det Kloge synes dumt!
- 15 Dog, min store Verdens-Plan
Ingen *Nero* kan forrykke,
Hæver kun *Vespasian*,
Som er Lyset til hans Skygge;
Vei til Kiærlighed og Had
Bedst i Høiden skilles ad!
- 16 Men hvad mig i Hjertet skar,
Var den Forskiel, jeg opdaged
Mellem *Skythe* og *Barbar*,
Som til Krig mig end nødsaged,

Da til Skole-Gang og Lov
Høit jeg havde Fred behov!

- 17 De forvovne Skythe-Børn
Ikke blot afbrød min Hvile,
Men de vingeskiød min Ørn,
I en Sky af skarpe Pile,
Saa ved *Euphrat* og ved *Rhin*,
Brat han glemde sit Latin!
- 18 Nys og fik jeg om en Sø,
Lønlig under Nørre-Lide,
Brusende om *Herthas* Øe,
Mylrende af Kæmper stride,
Siden jeg, desværre, fandt,
Rygtet var kun alt for sandt!
- 19 |A:62| Dog min Plan sit Bane-Saar
Gav en Tro, som har ei Mage,
Thi den fløi som Ild i Blaar
Trindt om Land i kolde Dage,
Trodsed Ild og Sværd og Kløgt,
Og henveired Dødens Frygt!
- 20 Til min store Hjerte-Sorg,
Den fordømde Egen-Nytte,
Hvormed jeg paa Roma-Borg
Alting vilde sammenknytte,
Og Dens Skjalde helst besang
Roms og Verdens Undergang!
- 21 Hvad jeg agted mindst paa Jord,
Fandt jeg nu dog, var det Store;
Thi jeg saae, et *Troens Ord*
Intet Sværd kan giennembore,
Lagt paa Baal, det gløder kun,
Farende fra Mund til Mund!
- 22 Skulde ei jeg reent forgaae,
Med den Tro jeg maatte thinge,
Prøve, om den ei, paa Skraa,
I min Plan sig lod indbringe,
Saa den, til sit eget Gavn,
Lod mig raade i sit Navn!
- 23 Forbund er en farlig Sag

Med hvem stærkest er i Grunden,
Derfor end et Hoved-Slag
Vovede min Haand med Munden,
|A:63Men opgav med *Julian*
Mat sin gamle Verdens-Plan!

24 Spiret uden Lov og Dom
Tog nu Skyther og Barbarer,
Og til Kæmper, selv i Rom,
Jeg beholdt kun Præste-Skarer;
Hvor der messedes *Latin*,
Immer dog var Æren min!

25 Snildt jeg nu i *Vatikan*,
Af en Franke-Drot husvalet,
Omarbeidede min Plan,
Efter Kirke-Ritualet,
Saa bogstavelig i Pagt
Haand og Mund gav Pave-Magt!

26 Verdens-Klogskab er mit Navn,
Derfor stræber jeg at knytte
Hele Verdens sande Gavn
Til hver Enkelts Egen-Nytte;
Glipper det, som let kan skee,
Er det dog en stor Idee.

27 Altid var det Prøven værd,
Om af Præster skabes kunde,
En almægtig Romer-Hær,
Som gik aldrig meer tilgrunde,
Og som gav, for billig Priis,
Verden Pas til Paradis!

28 **|A:64**Tosser det kun ei forstaae:
Vil en Stærk man overvinde,
Maa man *der* ham overgaae,
Hvor hans Størke er at finde,
Og at kun af *Over-Tro*
Lod sig Troen overgroe!

29 Sammenflyde maa, engang,
Magten i en Keiser-Pave,
Som med Sværd og Gude-Rang
Holder Pøbelen i Ave,
Mens for alle kloge Folk

Han er kun *Fornuftens Tolk!*

- 30 For det store Maal at naae,
Som jeg øiner, vel tilmode,
Er mig, naar de kun forslaae,
Alle Midler lige gode:
Alle Veie gaae til Rom,
Og kun *een* gaaer *oven* om!
- 31 Længe har *den Vei* mig bruddt,
Som mit Hoved, saa min Bane,
Trods min Sværte og mit Krudt,
Bedst dog beed den gamle Vane,
Knap er end saavidt det bragt,
At den Vei blev ret aflagt!
- 32 Tiden strider, Banen med,
Noget dog tilsidst maa vinde,
Verdens-Fred maa finde Sted,
Hvor end Fredegod er inde;
A:65Hvad, om han til Verden kom
Dog med Konningen af Rom!
- 33 Jeg, med Kraft og Kløgt og Konst,
Under Korset, som paa Thronen,
Ei to tusind Aar omsonst
Beilet har til Trilling-Kronen,
I det Mindste dog paa Een
Finkle maa dens Ædelsteen!
- 34 Klart er Ordet, jeg har ført,
Stor er Planen, jeg har fattet,
Fiin er Farven, jeg har rørt,
Deilig Stenen, jeg har glattet;
Alt er hans, som Gaaden veed,
Troer paa mig og falder ned!

Keiser August.

- 1 Rom, al Verdens Herskerinde,
Alle Guders Yndlings-By,
Gjorde jeg til min Slavinde,
Vandt og derved Gude-Ry!
Mangt et Huus, før jeg blev Ene,

Sank i Gruus, men jeg for Tegl
Byggede med Marmor-Stene,
Bøded saa paa alle Feil!
Mangt et Hoved maatte springe,
Ogsaa *Ciceros* det graa,
Før jeg rigtig kunde bringe
Alt til efter mit at gaae,
|A:66 Men da jeg fik Lov at raade,
Gjaldt for Retten immer Naade!

2 Mig og *Livia* til Ære
Neppe siger Prosa Nok,
Som af *Livius* kan lære
Hvo hans Phraser har i Flok,
Men at man mig helst bør kalde
Gud for alt hvad jeg bedrev,
Vidne trofast mine Skjalde,
Som det ei for Intet skrev,
At, trods Avinds tomme Skvalder,
Og Sophisters Hjerne-Spind,
Digternes den gyldne Alder
Virkelig med mig gik ind,
Saa om mig og Roms Poeter
Spaaed *Nilens* syv Propheter!

3 Derfor end, af alle Skygger,
Jeg det hører med Plaseer,
At paa *Maro* Verden bygger,
Fremfor paa den graa *Homer*,
Sluttende: trods alle Lyder,
Og hvad *Momus* kalder Aag,
Bugned dog den Tid af Dyder,
Da selv Digteren blev klog,
Gjorde Vers, som man gjør Tøier,
Brugde Guder kun til Stads,
Var begeistret kun for Løier,
Som *Ovid*, og som *Horats*,
Krandsende med Tusindfryder
Bonde-Dont og Borger-Dyder!

4 **|A:67** Freden blev min Kiæle-Dægge,
For den kaldte mig *August*,
Skade kun, at skarpe Egge
Huge nær saa godt ei Rust!
Jammer-Skade, at *Germaner*,
Tølpere i Bjørne-Skind,

Tog fra *Varus* mine Faner,
Og forbittrede mit Sind!
Dog, om end min Guddom halter,
Før jeg kom i Skygge-Lag,
Staaer og falder dog mit Alter
Kun med Verdens gode Smag,
Thi det staaer paa gyldne Stave
I Apollos Kiøkken-Have!

|GSV3:395

Kong Christus.

- 1 Jeg, i denne Verdens Sprog,
Har paa Jorden intet Rige,
Men en Konge er Jeg dog,
Det med Sandhed Jeg maa sige,
|GSV3:396Røsten min er *Sandheds* Tolk,
Dens Tilhørere mit Folk!
- 2 Min Prophet i gamle Dage,
Daniel ved *Babels* Strøm,
Saae mit Rige uden Mage
Speile sig i Kongens Drøm,
Som den *Steen*, der sært oprinder,
Alle Malme overvinder,
Voxer til i Syd og Nord,
Fylder op den hele Jord!
- 3 |A:68Guld og Sølv Propheten kaldte
Rigerne i Østerleed,
Godt han saae, og ret han talte,
Siger Den, som Alting veed,
Kaabberrød og kaabberklinger
Var den Græske Vættes Finger,
|VU:189Og som Jernet skarp og kold
Romer-Folkets Vid og Vold!
- 4 I den samme Jernets Alder
Dog opretted Himlens Gud
Rige nyt, som sit Han kalder,
Breder vidt i Verden ud;
Det Hans Kraft skal aabenbare,
Det skal vinde, det skal vare,
Volde alle Throners Fald,

Siger Sandheds-Aandens Skjald!

- 5 I det Rige jeg er Konning,
Dertil født i *Bethlehem*,
Kirken kalder jeg min Dronning,
Hendes Stad *Jerusalem*,
Kongelig dog kun i Aanden,
Alle Trælles Træl for Haanden,
|GSV3:397Var jeg før, og er endnu
Kirke min med Dronning-Hu!
- 6 *Sandheds Aand* er over Mine,
Derfor har de *Sandheds* Kaar,
Her i Verden Spot og Pine,
Til det store *Gyldenaar*,
|A:69Da al Verden skal vansmægte,
Det kun adles som er ægte,
Det kun staae, som har sin Rod
I den Sandhed: Gud er god!
- 7 *Jøde-Konge* uden Throne,
Med en Purpur-Kaabe mør,
Med en snever Torne-Krone,
Og til Scepter kun et Rør,
Det var Navnet, det var Dragten,
Som mig undte Romer-Magten,
Et "Hil være Dig!" med Spot,
Skatten til Guds Riges Drot!
- 8 End er og adspredt, som *Jøder*,
Folket mit paa Jordens Bold,
End jeg under Kronen bløder,
Taalder Spot og Overvold,
Men engang skal Bladet vendes,
Folket samles, Buen spændes,
Ærens Drot fra Fredens Hjem
Krones i *Jerusalem!*
- 9 Medens Mellemtiden rinder,
Tabt kan synes mangt et Slag,
Men sit Tab dog brat forvinder
Kongen under Kirke-Tag;
|GSV3:398Med Hans Brynje over Hærden,
Een kan trodse hele Verden
Derfor kiendes bedst i Baand

Min og Sandheds *Konge-Aand!*

10 |A:70| Mundens Ord er Aandens Sværd,
Det til Marv og Been kan trænge,
Sløves ei i Herrefærd,
Stak i Skeden altfor længe,
Mens man tit, med Sværd i Haand,
I mit Navn forfulgde Aand,
Og afhugged mangt et Øre,
For kun mig det vilde høre!

11 Ei med Guld, og ei med Staal,
Men med Aand og Ord alene,
Alle Folk og Tungemaal
Snart jeg vil til Mit forene;
Sandheds Ord er Aandens *Soel*,
Liv og Lys fra Pol til Pol,
Og evindelig mit *Navn*
Friheds Grund og *Fredens Havn!*

12 Mine Løbere er Lyn,
Og min Hoved-Vagt er Straaler,
Thi skal nu for Sagn gaae Syn,
At ei blot jeg Lyset taaler,
Men at, giennem Læg og Klerk,
Al *Oplysning* er mit Værk,
Og at over Sandheds-Thronen
Klarhed min er *Lyse-Kronen!*

13 Medens derfor Mørket damper,
Skjuler Solens Glands bag Sky,
Vandrer I, som Lys og Lamper,
Aftenskiær og Morgengry,
|A:71|GSV3:399| Alle I, som efterhige
Odels-Retten i mit Rige!
Kiendes paa de klare Blus
Mine Embedsmænd og Guds!

|GSV2:269

Petrus, Paulus og Johannes.

1 Nøgen, under Torne-Krone,
Christnes Drot opgav sin Aand,
Korset var Hans Konge-Throne,

Naglen Spiret i Hans Haand;
Kun en Røver hørdes sige:
Kom ihu mig i Dit Rige!

2 Som et Lig han blev nedtagen,
Dødere ei Nogen var,
Salvet, svøbt i Jordelagen,
Af et frygtsomt Vennepar;
Ved hans Grav stod Romer-Vagten,
Mod hans Rige Verdensmagten!

3 *Attenhundred* Aar tillige
Fra den Time vi har talt,
Mangt et mægtigt Kongerige
Reiste sig paa Jord og faldt,
End sig dog alt Stort hernelen
Dreier kun om *Christenheden!*

4 Hvem har dette Rige stiftet,
I den døde Konges Navn?
Hvem har Lyd paa Jorden skiftet,
Gjort af *Christi* Fødestavn
|A:72 Helligt Land paa *Hedning*-Tunge,
Rosenlund, hvor Engle sjunge!

5 Hvem har gjort af *Christus-Graven*
Tvistens Æble nyt paa Jord,
For Caliphen og for Paven,
|GSV2:270 For Havdronningen i Nord,
Lamper tændt, som slukke Sorgen
I den Grav hver *Paaske-Morgen!*

6 Hvem har gjort af *Julebudet*,
Fra "et Barn i *Bethlehem*,"
Evangeliet, forgudet,
Allermest i Kæmpers Hjem!
Hvem har Legemer og Sjæle
Lært i *Jesu* Navn at knæle!

7 *Petrus, Paulus* og *Johannes*,
De var *Christi* Mærkesmænd
Og Hans Rige see vi dannes,
Hvor i Verden de kom hen,
Raabte høit: Han er *opstanden!*
Knæler, priser *Guddoms-Manden!*

- 8 Saa de reiste Korsets Mærke,
Priste *Dødens* Overmand;
Deres *Ord*, de vingestærke,
Overfløi den vilde Strand,
Vakde, hvor med Tro de løde,
Lyst i Nød og Liv af Døde!
- 9 *Petrus, Paulus og Johannes*
Røbed, hvad nu Alle veed,
|A:73At i Eet kan Tre uddannes:
Tro og Haab og Kiærlighed,
Fra hinanden let at kiende,
Gjør dog Eet til Verdens Ende!
- 10 Samme Drot og samme Rige,
Samme Aand og Livets Ord,
Gjør i Grunden alle lige,
Lyser over samme Spor;
|GSV2:271Thi den samme *Daab* gienføder
Alle Hedninger som *Jøder*!
- 11 *Jøde først*, var *Peders* Tanke,
Hedning *fri*, var *Pauli* Straf,
Begge dog de vilde sanke
Rigets Børn, hvor de dem traf;
Hos *Johannes* Frelser-Navnet
Under Eet dem har omfavnet.
- 12 Samme Trøst de gav i Nøden,
Over Trængsel, Skam og Spot,
Alle Tre de gik i *Døden*,
Glædelig, for *Livets* Drot;
Med *Johannes* Kiærligheden
Giennemgik den alt hernelen!
- 13 Talrig blev den Helte-Skare,
Under Korsets Banner hvidt,
Som, trods alskens Nød og Fare,
Tog for *Christus* Kæmpeskridt,
Dog, som Han, der os gienløste,
Eget Blod de kun udøste!
- 14 **|A:74**Derfor saae man klart ved Solen,
Om end Mund og Hjerte frøs,
Korsets Drot paa Konge-Stolen

Med en *Livs-Kraft* mageløs,
Helten, som med hvide Kinder
Dødens Bleghed overvinder!

15 Hvem har *Livs-Kraft* slig i Eie!
Hvem kan sprænge Dødens Baand!
Hvem Naturens Løb omdreie,
Uden *Kiærlighedens* Aand!
*|GSV2:272*Hvad er *Sandhed*, om ei *Ordet*,
Som forgiæves kun blev jordet!

16 Hvem kan Riget overvinde,
Som kan Døden overstaae!
Hvem kan meer end Døden binde,
Mere end ihjæl os slaae!
Underligt, at kun de Færre
Helst vil døe for *Livets* Herre!

Nero.

1 Ikkun den er fri at nævne,
Som kan gjøre hvad han vil;
Hvem der sparer paa sin Evne,
Veed ei hvad den duer til;
Derfor gjorde vel og ilde
Jeg iflæng, alt som jeg vilde!

2 *|A:75* Heraf følger jo tillige,
Man kan gjøre Sort til Hvidt,
Saa det intet har at sige,
For hvem, der kan handle frit,
Hvad han gjør, naar som en Kryster
Ei han laster hvad ham lyster!

3 *Seneca* og *Burrhus*, begge,
Lærde mig, at jeg var fri,
Ved at slaae de gamle Giække,
Jeg bestyrked dem deri;
Var det Løgn, for egen Brøde
Og for min de skulde bøde!

4 Uden Forskiel Folk og Frænder,
Som det lysted mig, jeg slog;
Guld jeg gav med begge Hænder,

Som jeg gav, jeg ogsaa tog;
Prøved Alt hvad prøves kunde,
Som det Gode, saa det Onde,

5 Jeg og prøved Christendommen,
Deels med Staal og deels med Ild,
Prøven dog var ufuldkommen,
Thi, langt meer end Guldets gild,
Prøves (sagde Sancte Peder)
Skal den i hvad bedre heder!

6 Alle Konster, alle Dyder,
Prøvede jeg i en Hast,
Prøved alle Feil og Lyder,
Had og Yndest, Roes og Last,
A:76Prøved, som jeg nødig vilde,
Og tilsidst at fare ilde!

7 Tant det er med eget Tykke,
Støvet kun sig drømmer frit,
Ei engang en livløs Skygge
Mægted jeg at vorde kvit,
Mindre det, som, da jeg endte,
Hedere end Ild mig brændte!

Vespasian.

1 *Tibren* rødmede af Blod,
Skyerne af vilde Luer,
Vaklende paa Kuglen stod
Fruen over alle Fruer,
Dronningen for Herredom:
Lykken i og over *Rom!*

2 Ordet gik i Spaamands-Hjem,
At omtrent i mine Dage
Skulde fra *Jerusalem*
Lykkens Yndlinger uddrage,
Og, trods Raaderne i Rom,
Vinde Verdens Herredom!

3 Trodsende paa dunkle Ord,
Som de dristig sig tilegned,
Jøderne i Harnisk foer.

Tænkde mindst, de Ord betegned
|A:77| Lykken, som med Straale-Glands
Kronede min Laurbær-Krands!

4 *Carmel-Guden*, lønlig stor,
Uden Bram og Billed-Støtte,
Klogere det dunkle Ord
Knytted til, hvad klarlig mødte,
Sanddru, sagde han, dig spaaer:
Times skal, hvad du attraaer!

5 Maatte da end *Capitol*
Først af vilde Luer gløde,
Skabde dog min Lykke-Sol
Rom en herlig Aften-Røde,
Mens for *Titus* sank i Gruus
Carmel-Gudens Bede-Huus!

6 Haard jeg var, men ei med Spot,
Ei af Lyst, men kun for Penge,
Thi de lugte immer godt,
Overstemme alle Strengte,
Guld er, hvad man saa end troer,
Over-Keiseren paa Jord!

7 Skade kun, at snart forbi
Det og skal med Rigdom være,
Ei selv den mig kunde fri
Fra den tomme Guddoms-Ære,
Som mig Lykken, lunefuld,
Gav for alt mit Sølv og Guld!

|A:78|

Constantin den Store.

1 Purpur-Kaaben, tit opfarvet
I sin Bærers Hjerte-Blod,
Immer ranet, sjelden arvet,
Nemt itu sig rive lod;
Den paa Ny at sammenstykke,
Dertil hørde Magt og Lykke!

2 Kiæden mellem Jord og Himmel
Knyttet er med lønlig Konst,

Hos en broget Gudevrimmel
Søgde Mange den omsonst,
Og dog kun med Himlens Naade
Mand kan over Muldet raade!

3 Hvem der smile kan ad Døden,
Ham har Himlen smilet til,
Og som Sol i Aften-Røden
Daled min Fader mild,
Rakde mig, med Favnen aaben,
Rørt sin Flig af Purpur-Kaaben!

4 Derfor, da mod arge Trolde
Det, ved Verdens Hoved-Stad,
Gjaldt om Stand og Stik at holde,
Til min Faders Gud jeg bad:
Du i Løn, som raader ene,
Raad og Lykke mig forlene!

5 |A:79| Solen daled for mit Øie,
Sælsomt Straalerne sig brød,
Til et Jær-Tegn i det Høie,
Som det Seirende betød,
Vanskelig dog var at finde
Veien til i det at vinde!

6 Natten kom, og Sønnen endte
Langt, forgiæves Hoved-Brudd,
Drømmen Lys i Mørket tændte,
Til mig kom de *Christnes* Gud,
Sagde: see, til Seier danner
I din Haand jeg *Korsets* Banner!

7 Solen steg paa Himlens Bue,
Haand paa Værket var ei seen,
Brat der blev i Kors at skue,
Røden Guld med Ædel-Steen,
Hvor, paa Lykkens Løbe-Bane,
Løfted sig min Purpur-Fane!

8 Trolde sank, og Kæmper bæved,
For det store Himmel-Tegn;
Brat sig Verdens-Thronen hæved
Under mig med Engle-Hegn,
Rifterne i Purpur-Kaaben
Dækkede mit Straale-Vaaben!

- 9 Som den første *Christne* Keiser,
Er udødeligt mit Navn,
Mens *Konstantinopel* kneiser
Over Maste-Skov i Havn,
|A:8oJa, saalænge Korset danner
Under Sky et Seiers-Banner!
- 10 Hvem der smile kan ad Døden,
Ham har Himlen smilet til,
Og som Sol i Aften-Røden
Lukked jeg mit Øie mild,
Da med Christen-Tøi i Daaben
Jeg ombytted Purpur-Kaaben!
- 11 Stridig Ordets Strømme rinde
Giennem Tider ved min Grav,
Immer tvistes om mit Minde
Christendom og Hedenskab;
Men hvad hos mig vandt omsider
Seierrig for Kronen strider!

Konstantinopel.

- 1 Hvad Tibren med sin flakke Grund,
Kun stor imellem Bække,
Er mod mit Hav og dybe Sund,
Og Baad mod Orlogs-Snekke,
Det er paa Høi af Potte-Skaar
Det stolte *Rom* mod *Maglegaard*,
Mod Herrens Stad paa Bjerget.
- 2 Jeg er og ei et Værk af Rom,
Thi ved Helleners Hænder
Byzants med Priis til Verden kom
Før Rom fik Haar paa Tænder,
|A:8iOg medens Græsk gaaer for Latin,
Er alle Dage Æren min,
Som Hellas-Hovedstaden.
- 3 Det var den store Helgen-Drot,
Hvem Himlen skiød i Sinde,
At reise her sit gyldne Slot,
Ved *Marmor-Havets* Minde;

Saa Korset fik en Hoved-Stad,
Med ham, der meer ei throne gad
Imellem Afguds-Bænke!

- 4 Her fyldte sine tusind Aar
Det store Christus-Rige;
I *Thule* selv af *Magle-Gaard*
Man vidste godt at sige,
Thi Kæmper fra det høie Nord
Det kaldte Ære størst paa Jord,
At vogte mine Volde!
- 5 Thi fandt i mig et Bolværk stolt,
Araber og *Osmanner*,
Jeg tyve Tørninger udholdt,
Med Korset i mit Banner;
I Constantin den Stores By,
Fandt Øiet Lys, og Vidskab Ly,
I *Fimbul*-Vinterdage!
- 6 Gud bedre mig! den grumme Tyrk
Forspildte al min Lykke,
Af Paradis at skabe Ørk,
Det er hans Mester-Stykke,
|A:82Nu, snart i fire Hundred-Aar,
Der trives trindt om Maglegaard
Kun *Haler* af *Hel-Heste*!
- 7 Dog, selv i Faldet var jeg høi:
Alt som en Fugl af Reden,
Helleners Sprog og Vidskab fløi
Fra mig til Vester-Leden,
Og finde vel engang, paa Ny,
I Constantin den Stores By,
Høi-Skolen, de end savne!

Øster-Søen.

- 1 Mellem mig og *Kattegat*,
Trindt omkring tillige,
I den stjerneklare Nat,
Førdes Gude-Krige,
Fugle sang derom i Lund,
Saa deraf i *Øre-Sund*

End gaaer Ry med Ære!

- 2 Med det store Middel-Hav,
Ei tør vi os maale,
Prise dog det gyldne Rav,
Kan og Frosten taale,
Bytte ei vor Eg og Bøg
Bort for tusind Blomster-Løg,
Sundet ei for Strædet!
- 3 Smaat er kun vort Folke-Tal,
Dog slet ingen Bølge
A:83Pløiet blev af Helt og Skjald
I saa stort et Følge,
Ei for Verdner kom paa Valg
Bedre Navn end *Kæmpe-Balg*,
Det fik Nørre-Leden!
- 4 Derfor intet *Rom* i Nord
Indgang fandt og Stade,
Men et Rom kun sank til Jord
For Dets Øxe-Blade;
Fra vor lille Verden kold
Løver kom med Herre-Skjold,
Skifted Ørnens Rede!
- 5 Derfor, skiøndt vor Folke-Kreds
Liden er til Skue,
Vi os finde vel tilfreds
Med vor Kæmpe-Tue,
Hvor med os, i Bølge-Gang,
Kappes Tunge-Maal og Sang,
Over Bøg og Bjerge!

Valhalds Guder.

- 1 Huusguder ikke var *Nordens Sag*,
Seierherrer var, hvad man skatted!
Runemo lærer, den Dag idag,
Kun med Fødderne Steen man glatted!
Livet var ei vore Fædre en Leg,
Men en alvorlig Kamp for dets Krone,
Den at finde paa Ærens Vei,
Var deres Haab under *Odins Throne*!

|A:84Ikke til Jord trak de Guderne ned,
Vilde med dem over Skyerne himle,
Kæmpe sig frem til *Udødelighed*,
Hvile med Fred i det guldtakte *Gimle!*
Valhalds guldkammede Hane alt goel
Om Nyaarsdagen i Alfaders Rige!
Aande-Naturen det er under Sol
Ud over Timeligheden at hige;
Alle dens Længsler og alle dens Savn,
Kampen og Seiren, som Engle berømme,
Hvilen, som findes i Kiærligheds Favn,
Speiled sig stolt i de Nordiske Drømme!
Helte-Historien ei som en Bog,
Men som et Storværk i Tidernes Følge,
Finder i *Edda* sit Billedsprog:
Alfernes Skib paa den rullende Bølge!

2 Selvgjorte Guder er Menneske-Tant,
Afguders Altre maa ældes og falde,
Kæmpeaands-Haabet i Nord var dog sandt,
Droges med Døden hos *Ishavets* Skjalde,
Trehundred Aar efter *Fidie-Slag*,
Opstod forklaret hos *Øresunds* Skjalde,
Femhundred Aar efter *Sturlunge-Brag*,
Svæver igien over Klipper og Skove,
Pløier med Kiølen det brusende Hav,
Speiler sig kiækt i den rullende Vove:
Kæmpernes Vugge og Kæmpernes Grav!
Kvadene atter i Kongernes Sale
Runge om *Balder*, om *Odin* og *Thor*,
Klanghornet gjalder i Bjerge og Dale,
Gyngebroes Vogter det blæser i Nord,
|A:85*Valhald* opbygges til hensovne Helte,
Der sidder *Odin* med *Saga* tilbords,
Der spænde alle *Ænherier* Bælte,
Komme, som Kæmpernes Sjæle, tilbords!
Brat man opdager, at aldrig, i Grunden,
Uddøde *Aser* og *Vaner* hos os,
Løvhytter immer de havde i Lunden,
Munke og Kloster-Latiner til Trods!
Tirsdag og *Onsdag*, hver evige Uge,
De kom til *Throndhjem* til *Upsal* og *Lund*,
Thorsdag og *Fredag*, saa prude i Huge,
De kom til *London*, og rask brugde Mund!
Derfor da Daaden kom atter paa Tale,
Øvet af *Aser* i Ungdommens Aar,

Øre fandt Kvadet i Hytter og Sale,
Som kørde Thor end med Bukke igaar!
Underlig mødes *Igaar* og *Imorgen*,
Her under Bøgen og Granen idag,
Trættes om *Balder* paa Straaleglands-Borgen,
Enes om Hammerens Dommedags-Slag;
Thi i *vort* Billed-Sprog Menneske-Aanden
Tvekampen maler som, livlig begyndt,
Længe har varet, og er dog for Haanden,
Er os fortalt, men dog ogsaa forkyndt:
Tvekampen haard mellem *Livet* og *Døden*,
Sommer og *Vinter* i Menneske-Vang
Folkvang den faure, hvor Storværk er Grøden,
Blomsterne Glæder og Fuglene Sang!
Hvad, *uden Christus*, var til kun i Drømme
Med Ham, lysvaagne, arbeide vi paa,
|A:86Og, medens *Christus* for Alt vi berømme,
Stræbe for Alvor, som *Thor*, Ham at naae!

|VU:19

Folke-Vandringen.

- 1 Bisse-Læder vel i Sko
Findes alle Dage,
Selv hvor, med Citronen, groe,
Blomster uden Mage;
Men at hele Folke-Færd
Bisse om, med Spyd og Sværd,
Sjeldent er til Lykke.
- 2 Der, hvor Jernet groer i Fjeld,
Buerne i Skove,
Drengene, i Vinter-Kveld,
Feie Skridt paa Vove,
Der var Folk med Staal i Arm,
Der var Folk med Iis i Barm,
Skyther og *Barbarer!*
- 3 Volde kan, hvor *Jøkler* staae,
Snee-Skrid Midler ringe,
Det kan hist en Gemse-Taa,
Her en Fugle-Vinge!
Saa, i Vovehalse-Vang,
Volde kan et Vink, en Sang

Lange Kæmpe-Reiser!

- 4 Det var firehundred Aar
Efter Herrens Komme,
Da i Rom og Maglegaard
Kraftens Tid var omme,
|A:87Riget, som et Arve-Gods,
Mellem Børn af *Theodos*,
Skiftet til at smuldre!
- 5 Da med *Hunner*, fra Nord-Ost,
Atle foer saa fage,
Han, som kaldte sig, uroest,
Selv en Lande-Plage;
Det han var, med Ild og Sværd,
Dyrisk var hans Herre-Færd,
Djævelsk var hans Glæde!
- 6 Dog, kun Ørk er Dyr-Lodd,
Mark er Mande-Sæde,
Hunner faldt for Egg og Odd,
Mennesker til Glæde!
Haardt paa Haardt kun holder Styr,
Vilde nok, men dog ei Dyr,
Gother var at nævne!
- 7 *Adulf*, med en Flok af dem,
Pyrenæer-Dalen
Kaared til sit andet Hjem,
Byggede paa Valen,
Grundede, paa Romer-Gruus,
Der et Gothisk Konge-Huus,
Borgen i *Toledo*!
- 8 Keiser-Thronen nu, i Rom,
Stod paa skiøre Suler,
Styrtes end før *Thjodrik* kom,
For en Flok *Heruler*,
|A:88Men dog kun for *Gothen* fiin
Hynde laae paa Gylden-Skrin:
Thronen i *Verona*!
- 9 Det var *Diderik* af *Bern*,
Høvdingen for Riser,
Om hvis Navn end holde Værn
Nordens Kæmpe-Viser,

Skøndt, i *Apenniners* Land,
Stakket kun holdt Gothen Stand,
Sank i Romer-Gruset!

- 10 Vester-Havets Dronning-Øe
Haardt det fik at finde,
At indvandre over Sø
Folk kan faae i Sinde,
Der kom *Hengst* og der kom *Hors*,
Med fuldsvalt et Britte-Kors:
Gridske Angel-Sachser!
- 11 *Gallien* dog værre foer,
Der løb Alfar-Veien,
Gother gik i Hunne-Spor,
Saa kom Hurlum-Heien,
Og *Burgunder, Alleman*,
Hver tog Sit, med Negl og Tand,
Holdt det, mens de kunde!
- 12 *Klodevig* kom sidst og bedst,
Karl var han for Hatten,
Slog fuldmangen Mand af Hest,
Tog saa hele Klatten,
|A:89*Franker* hedd hans Kæmpe-Trop,
Selv de brat sig kaldte op
Flaut i *Frankerige!*
- 13 Saa hver Strids-Mand tog sin Part,
Vester-Keiserdommet
Blev udskiftet i en Fart,
Gik som det var kommet!
Hvor Karthago sank i Gruus,
Gænserik et Konge-Huus
Reiste for *Vandaler!*
- 14 Længer paa sin Helsot bar
Øster-Keiserdommet,
Skøndt med *Narses, Belisar*,
Ei til Kræfter kommet;
Selv det Bane-Saar sig gav,
Sank saa Led for Led i Grav,
Tusind Aar om Døden!

1 Fra Landet ved det røde Hav,
Vi gik paa lange Reiser,
Og brugde Sværd til Vandrings-Stav,
Det saae den Græske Keiser!

2 *Ægypten* var et Bede-Sted,
For vores Karavane,
Og *Syrien* vi toge med
Paa samme Løbe-Bane!

3 **IA:90** *Nord-Afrika* vi glemde ei,
Det var os vel til Maade,
Der havde vi vor Lande-Vei,
Og bygged Færge-Baade!

4 Med dem vi over Strædet løb,
Vi drev for Vind og Vove,
Fik *Spanien* for Røver-Kiøb,
Og stadsed i *Cordoue*!

5 Dog, under al den Vester-Færd,
Os Østen ikke savned,
Vi maalde *Persien* med Sværd,
Og *Indien* os favned!

6 Det skedte Alt i hundred Aar,
Fra *Mahomed* at regne,
Som Ørkens Sønner til en Hjord
Forsamled allevegne!

7 Hans Eftermænd *Kalifer* hedde,
Og hvor de os udsendte,
Med Sværd til Tro paa *Mahomed*
Vi Hedninger omvendte!

8 Med *Christne* gik det ei saa redt,
De turde os fortælle,
Vi troed paa en falsk Prophet,
Derfor saa blev de Trælle!

9 Imens vor Plov den gik saa rask,
Fra *Omar* Seier-Fader,
Vor Hovedstad var mest *Damask*,
Kalifer Ommijader!

- 10 |A:91| Da *deres* Kæmpe-Tid var endt,
For Ny vi havde Næde,
Da var vi trætte saa omtrent,
Og satte os til Sæde!
- 11 Da, som et Babylon paa Ny,
Vort *Bagdad* kom for Orde,
Dog Lykke i *Al-Mansurs* By
Ei *Abassider* gjorde;
- 12 *Al-Raschid* og *Al-Mamun* vel
Paa Roes og Bøger heied,
Dog blev Kalifen snart en Træl
For Trøstere, han leied!
- 13 Ja, tog *Seldschukerne* ei Alt,
Det var, fordi, paa Krykker,
Prophetens Jorde-Rige faldt
I Stumper og i Stykker!

Frankerne.

- 1 *Gallien* besat vi fandt
Af, hvem veed hvormange,
Men vi kom og saae og vandt,
Slog og tog til Fange!
- 2 Med de Spanske *Gother* laae
Længe vi i Haaret,
Til dem Nok at blæse paa
Gav *Araber*-Saaret!
- 3 |A:92| Trods vor Mur, fuldhøi og breed,
Og vort Helte-Rygte,
Røverne fra Øster-Leed
Ogsaa os hjemsøgde;
- 4 Men vor *Hammer* gav dem Smæk,
Han var Lande-Værge,
Saa de snart sig skrubbed væk,
Over alle Bjerge!
- 5 Mange tusind *Mohrer* dog
Tog hos os til Takke,

Med en lille skummel Krog
I vor Galge-Bakke!

6 *Merovinger* kaldte sig
Dengang vore *Grammer*,
Kongeligst i Fred og Krig
Skinned dog vor *Hammer!*

7 Sønne-Sønnen og af ham,
Keiser *Karl* den Store,
Red Araber-Skimlen tam,
Med sin Gylden-Spore!

8 Ja, til *Ebro* godt han kom,
Over *Po* tillige,
Hented Kronen selv i *Rom*
Til sit Keiser-Rige!

9 Seierrigt hans Banner foer
Indtil *Raab* for Resten,
Og til *Eideren* i Nord,
Eller dog saa næsten!

10 |A:93| *Sachserne* var studse nok,
Voved tit at mukke,
Maatte med hver Steen og Stok
Dog omsider bukke!

Karl den Store.

1 *Carolus Magnus*, Franke-Drot!
I tusind Aar tillige
En Hytte liden var dit Slot,
En Grav dit Keiser-Rige,
Men under Gylden-Krone dog
End gaaer dit Navn fra Bog til Bog,
Fra Mund til Mund paa Jorden!

2 Hvad har du gjort i gammel Tid,
Som freder om dit Minde!
Hvad togst du vel med Storm og Strid,
Som vare kan og vinde!
Hvi gløder end, ved *Ronceval*,
Med *Holger Danske*, hver en Skjald

For Keiser *Karl den Store*?

- 3 Med Foden flink du stødte om
Lombardens Røver-Throne;
Med Haanden let du tog i Rom
Den gamle Keiser-Krone,
Betalde Kroningen saa godt,
At Bispen blev en Kirke-Drot,
Og du hans Kirke-Værger!
- 4 |A:94 *Araberen*, saa stolt og stor,
Dit Glavind stak af Hesten,
Den vilde Kraft i Syd og Nord,
I Østen og i Vesten,
Du tæmmed med din Keiser-Vaand,
Og sønderbrød med Kæmpe-Haand
Den stive *Irmin-Sule*!
- 5 Med Sværd-Slag ingen Ridder-Stand
Der skabes i Guds Rige,
Og Blod er daarligt Vie-Vand,
Det maa vel *Christne* sige;
Dog Ære med den Herre bold,
Som førde Lyset i sit Skjold,
Med Korset i sit Banner!
- 6 Ja, *Eginhard* og *Alkuin*!
I løfte høit med Føie
Carolus over *Constantin*,
Langt bedre var hans Øie,
Han saae, det er kun Aandens Glands,
Der skabe kan en Straale-Krands
Om Korset under Bue!
- 7 Langt heller end til Lurens Klang,
I sine gyldne Sale,
Han lyttede til Skjaldens Sang,
Og til de Vises Tale!
Med Sværdet skar han Tydsklands Pen,
Saa Dens og *Morten Luthers* Ven,
Maa vel hans Daad ophøie!

|A:95

De tre Nordiske Riger.

- 1 Det lød fra gamle Dage:
Der staaer en Ask i Nord,
Derom man har en Sage,
Den og er fra ifjor!
- 2 Det er en Trilling-Stamme,
Den hedder *Ygdrasil*,
Trods mange Fiender gramme,
Den end er gæv og gild!
- 3 Det volde Norner milde,
Som stænke den i Løn;
Ved Dugg fra *Urdas* Kilde
Staaer Asken immergrøn!
- 4 Ei grebet er af Luften
Den gamle Ask i Nord,
Os lærer Blomster-Duften,
Den har sin Rod i Jord!
- 5 Os lærer Modersmaalet,
Os lærer Sind og Hu,
Den fældtes ei af Staalet,
Den groer hos os endnu!
- 6 Den groer imellem Daner,
Omkring ved Bøg og Ell,
Den groer imellem Graner
Og Fyrr paa høie Fjeld!
- 7 |A:96 Som Olien paa Flammen,
Og Ræven paa sit Spor,
Paa Æblet kiendes Stammen
Det er et gammelt Ord,
- 8 Selv under Løve-Banner
Man kiender *Gothlands Bjørn*,
Med *Angler* og *Normanner*,
I Kamp mod *Romas Ørn*!
- 9 Saa Stammens Hoved-Grene
Gav hver et Hjerte-Skud,
Ei Regninger saa rene
Kan volde Hovedbrud!

- 10 Sig *Gother* selv kan glemme
I Storm og Vaabenbrag,
Men dog, hvor de har hjemme,
Beviser deres Slag!
- 11 Os *Angler* selv fortæller:
I *Sli* de stanged Aal,
Det dølges kan ei heller,
Dem røber deres Maal!
- 12 Af deres Naale-Borge
Man seer det, selv paa *Fransk*,
Normanner kom fra *Norge*,
Om end de talde *Dansk*!
- 13 Imens de Kæmper vandred,
Og lagdes under Muld,
Vel meget sig forandred
Hos Hjemmets Frænde-Kuld;
- 14 |A:97| De fik og blege Kinder,
De tabde lyse Haar,
Og mange gamle Minder,
I tvende Tusind-Aar;
- 15 Men dog med *Fædrelandet*,
Og Nordens *Modersmaal*,
Beholdt de meget Andet,
End Kaabber, Kridt og Staal!
- 16 I Nordens Hjerte-Kamre
Endnu er Tønder Guld,
Og deilige smaa Hamre,
Som Jetter slaae omkuld!
- 17 I Nordens Fruerbure
End faure Vugger gaae,
Der blinke og der lure
End klare Øine blaa,
- 18 Naar de faae Lov at hvile,
Og lukkes rigtig op,
Da see de hundred Mile,
Fra Himmelbjergets Top!

- 19 I Nordens Borgestuer
End mangt et Eventyr,
Som Børn og Skjalde huer,
Paa Brallet Holder Styr!
- 20 Der sidder mangt et Øre
Paa Gryder smaa i Ro,
Og vænnes til at høre
Med *Heimdal* Græsset groe!
- 21 |A:98| I Nordens Glemme-Bøger,
Som her ved Haanden blev,
Man finder, naar man søger,
Hvad før i dem man skrev!
- 22 Af Nordens gamle Minder,
Om *Alf* og *Van* og *As*,
Et Skilderi man finder,
Med Ramme og med Glas!
- 23 Foruden Glas, i Rammer,
Om end paa mølædt Blad,
Af Nordens Herre-Stammer
Staae Tegninger paa Rad!
- 24 Derved, i Morgen-Røde,
Om end besværlig nok,
Sig reiste fra de Døde
I Nord en Kæmpeflok!
- 25 Med *Aser* og med *Vaner*,
Den, giennem Øre-Sund,
Sig bryder nye Baner,
Paa Skraa fra Mund til Mund!
- 26 Just nu de sammensvæрге
Sig i Fostbroder-Lag,
Til *Ygdrasil* at væрге,
Vil Gud, til Dommedag!
- 27 Dernæst, ved Hjælp af *Brage*,
Om han sig end forstak,
De Havet vil indtage,
Der hjælper ingen Snak,
- 28 |A:99| Hvad Havet er om Jorden,

Er Ordet om Idræt,
Og Kæmperne fra Norden
Vil det indtage ret!

- 29 Dog, Værket selv maa prise
Sin Mester, om det kan;
Forstaae halvkvæden Vise,
Og hold for Tunge Tand!

Angel-Sachserne.

- 1 Vikinger af Moders Liv,
Valhalds rette Giæster,
Strømmed sammen vi paa Hav,
Styred saa i Vester,
Kom til Bretland i en Fart,
Tog, som Kæmper, hver sin Part,
Sloges om det Hele!

- 2 Riger syv vi reiste saa,
Regner man det nøie,
Vest-Sex og *Nord-Humberland*
Var dog Hoved-Fløie;
Hisset var den Tydske Haand,
Her var Nordens Kæmpe-Aand,
Sjælen i det Hele!

- 3 Kronen først dog havde *Kent*,
Konge kan man være,
Skiøndt man af sit *Parlament*
Skiel og Skik maa lære;
|A:100 *Over-Huset* var i Nord,
Under-Huset fra i Fjor
Stemmed for det Hele!

- 4 *Ina* var en Vestsex-Drot,
Angler han gav Love,
Egbert var af samme Slags,
Angled Alt tilhobe,
Alfred var en Hoved-Mand,
Ædling god var *Adelstan*,
Sachser i det Hele!

- 5 Funt og Kors, med *Augustin*,

Fik vi fra det Fjerne:
Man af sine Side-Mænd
Mestres ikke gierne;
Heller end os christne ret,
Havde os vel ogsaa ædt
Britter i det Hele!

6 Kirken i Nord-Humberland,
Christi op ad Dage,
Himmelhøi og klippefast,
Hæved sig nu fage,
Døbde langs fra Donaus Væld,
Over Harz og Dovre-Fjeld,
Norden i det Hele!

7 Kloster-Skolen var og god,
Klog paa meer end Daaben,
Beda, med sin Kirke-Bog,
Bærer Viisdoms-Kaaben!
|A:101Kundskabs-Træerne ved Rhin
Kiernelagde *Alkuin*:
Manden for det Hele!

8 Falke-Syn, fra Heden-Old,
Fulgde vore Skjalde,
Mestere i Harpe-Slag
Maa dem Norden kalde:
Lære-Digt og Spaadoms-Sang
Ligegodt i Øret klang,
Herlig i det Hele!

9 *Cædmon* var en Kirke-Skjald,
Kongelig i Aanden,
Davids-Harpen sært ham faldt
Drømmende i Haanden,
Toned høit om Paradis,
Toned til *Jehovahs* Priis,
Prægtig i det Hele!

10 *Oldhjelm* Sagn og Æventyr
Arved efter *Brage*,
Harpen kaldte, under Kors,
Heden-Old tilbage,
Bragende om *Grændel* Trold,
Bjovulf, *Hengst* og *Hnæf* og *Skjold*,
Norden i det Hele!

11 Viking-Magt, som Viking-Liv,
Varer sjelden længe;
Hedninger fra Viking-Hjem
Hærged Mark og Enge,
|A:102Daad og Digter sank i Muld,
Daner tog vort Sølv og Guld,
Efterhaands det Hele!

12 *Daner* gik, *Normanner* kom,
Dybt vi sank i Dvale,
Keiseren med *Douzepers*
Kom da ret paa Tale,
Artus ved det runde Bord
Arved Heltene fra Nord:
Aanden i det Hele!

13 Vi til Kræfter kom igjen,
Kun som Dødens Fanger,
Aanden giæsted nu og da
Enkelt Helt og Sanger,
Dog, med Synerne vi saae,
Som i Dvale mest den laae,
Slumred i det Hele!

14 Dvale er dog ikke Død,
Dages det derhjemme,
Fuglen vel med Fier igjen
Faaer sin gamle Stemme,
Staver sig, i Glemme-Bog,
Til vort Syn, som til vort Sprog,
Herligt i det Hele!

|A:103|GSV2:301

Kong Edvin.

1 Jeg førte ret et Konge-Liv
I *York*, mit Herre-Sæde,
Og *Ædelburg*, min Ægte-Viv,
Hun var min Hjertens-Glæde!

2 Hun kom fra Syd, hun kom fra *Kent*,
Med *Bisp* og *Bog* i Følge,
Og aldrig kunde jeg det nænt,

Sin Tro hun skulde dølge.

- 3 Tro hvad Du vil! vær mig kun tro!
Elsk lidt mig, elsk mig længe!
Det var vor Tale, begge To,
Hvor Blomster groe i Enge!
- 4 Mig huged Nordens lyse Haab,
Om *Valhald* og om *Gimle*,
Jeg tvivled om, de *Christnes* Daab
Gav Kæmper bedre Himle!
- 5 |**GSV2:302**Jeg sad engang, som før saa tit,
Og tænkte paa det Bedste,
Min Tanke fløi som Fuglen vidt,
Men kunde Fod ei fæste!
- 6 Min Dronings Bisp som hed *Paulin*,
Sad hos i Aftenstunden,
Han lagde Haand paa Isse min,
Og spurgde mig om Grunden.
- 7 |**A:104**Jeg sank i Knæ, som rørt af Lyn,
Thi mange Aar tilbage,
Mig timedes et Drømme-Syn,
I Ungdoms Prøve-Dage.
- 8 En Flygtning var jeg da om Land,
Forjaget og forvildet,
Fortvivlende paa Gravens Rand,
I Falskheds Snarer hildet!
- 9 Da stod der som en himmelsk Aand,
Om Nat, for mig i Drømme,
Han lagde paa min Isse Haand,
Og førde Taler ømme,
- 10 Han sagde: Liv og Lykke stor
Dig venter end tilvisse,
Men *trøe* saa Manden paa hans *Ord*,
Med *Haanden* paa din *Isse*!
- 11 Saadan kom Daab og *Christendom*
Til disse Landemærker,
Og aldrig meer jeg tvivler om,

De gjør jo Underværker!

- 12 |**GSV2:303** Den gamle *Kæf*, min Offerpræst,
En *Lysalf* lig fra *Gimle*,
Svang op sig paa den høie Hest
Og red til *Christnes* Himle!

|**A:105**

Ansgar.

- 1 *Aanden* lignes allerbedst,
Her i Støvets Dale,
Ved en sær og fremmed *Giæst*,
Underlig i Tale,
I hvis Stemme, dog med Fryd,
Hjertet hører *Hjemmets* Lyd!
- 2 I *Nord-Humberland* en Skjald
Sang om *Daners* Kvide,
Da en Trold i Konge-Hald
Kom ved Midnats-Tide,
Suged Blod og knuste Been,
Medens *Daner* sov som Steen!
- 3 *Angul*-Skjalden sang dernæst
Om en *Gothe*-Kæmpe,
Kommet som en fremmed *Giæst*,
Trolde-Gny at dæmpe,
Sang om Seiren under Øe,
Gothen vandt paa Land og Søe!
- 4 *Bjovulf*-*Drapens* Mester-Skjald
Glemde ei at kvæde
Om, hvor høit, ved *Grændels* Fald,
Jubled *Daners* Glæde:
Skjoldung-*Drotten* duehvid,
Vennesalig, engleblid!
- 5 Sagn om *Lodbrok* og hans Æt
Gik paa Jord saa vide,
|**A:106** Som et arrigt Trolde-Sæt,
Grumt ved Midnatstide,
Da den *falske* Asamand

Fældte *Harald Hildetand!*

- 6 Til en *Frelser* Dane-Skov
Trængde da saa saare,
Fuglen tav, og Folket sov,
Som et Lig paa Baare,
Vække kan af slig en Døs
Kun en *Bjovulf* mageløs!
- 7 Ved den *Gothe* lignes bedst
Kæmpen fra det Fjerne,
Der og som en fremmed *Giæst*,
Ledt af Danmarks Stjerne,
Kom til Marken, from og prud,
Med det store *Julebud!*
- 8 *Gothe*-Navn han ogsaa bar,
Korsets djærve Kæmpe,
“Asaspyd” det er “*Ansgar*,”
Dog han foer med Læmpe,
Saae, som Bøg og Bølgegang,
Alt er blødt i Danevang!
- 9 Seen var Marken at besaae,
Ukrudt og at dæmpe,
Seent men sødt det at forstaae
Lærde Korsets Kæmpe:
Seent men sødt i Danevang
Lyder Nattergalens Sang!
- 10 |A:107| Hele fyrgetive Aar
Gik han som paa Gløder,
Mødte dog, i Kongens Gaard
Hvad alt Surt forsøder:
Skjoldung-Drotten duehvid,
Vennesalig, engleblid!
- 11 Er din Herre som hans Svend,
Sagde han med Ære,
Ogsaa *Christi* gode Ven
Gierne Jeg vil være,
Døb kun du, men far i Mag!
Troen er en Hjertesag.
- 12 Det var først fra *Hedeby*,
Anguls Jarlesæde,

Klokke-Klangen lød i Sky,
Hvorved Trolde græde;
End om *Aser* hundred Aar
Harpen klang i *Leiregaard!*

13 *Da*, ved *Gorm* den *Gamles* Død,
Brast de sidste Strænge,
Siden Kirke-Klokken lød
Høit i *Roeskild-Vænge*,
Gav paa *Christendommen* Mod
Dronning *Thyra Dannebod!*

14 *Skjold-Mø* var fra *Arildstid*
Dana kaldt i Norden,
Dannebod, saa from og blid,
Blev, ved *Issefjorden*,
|A:108 Kaldt af *Ham* en Datter bold,
Som er baade *Soel* og *Skjold!*

15 *Dana* sad, i *Odins* Old,
Bly i *Borgestue*,
Med et *Bøge-Blad* til *Skjold*,
Rød af *Arne-Lue*,
Havde kun, mod *Dødens* Harm,
Blomster-Haab i *Engjords-Barm!*

16 *Giæsten* fra det *Fjerne* sang:
Deilig, under *Sneen*,
Staaer en *Blomst* i *Jorsalvang*,
Som ei sank for *Leen*,
Dufter sødt hver *Julenat*,
Er paa *Bryst* en evig *Skat!*

17 Det var fremmed, det var sært,
Underligt at høre,
Dannebod dog fandt det værd
Giæst at laane *Øre*;
Yndelig, som *Hjemmets* Røst,
Stemmen klang i *Danas* *Bryst!*

18 Siden *Jule-Giæsten* kom,
Hid til disse *Lunde*,
Oftes *Løv* de skifted om,
Tusind Aar henrunde,
Dog hvert *Jule-Morgengry*
Kimer sødt det under *Sky!*

19 |A:109| Og hver Paaske-Morgen klar,
Under Fugle-Sangen,
Yndig blomstre for *Ansgar*
Lilier i Vangen,
Thi med ham, i Dødens Gaard,
Dana leved *tusind* Aar!

Knud den Store.

1 Hvor smilende Kyster,
Ved Sundene smaa,
Som Broder og Syster,
Hinanden forstaae;
Hvor Hav-Fruer dandse,
Med Skovmærke-Krandse,
Paa Bølgernes Top;
Hvor Ager-Høns klukke,
For Sø-Haners Vugge,
Der voxde jeg op!

2 Som *han*, der paa Snekke
Kom spæd over Sø,
Med Odd og med Egge,
Til Dannemænds Øe,
Og vilde, hensoven,
Skrinlægges paa Voven,
Med Guld og med Rav:
Som *Skjold*, end paa Baaren,
Mig vinked om Vaaren
Det vildende Hav!

3 |A:110| Hvor *Havelok* Dane
Sin Fæste-Mø vandt,
Paa sælsomme Bane,
Hvor *Guldborg* han fandt,
Bag Vester-Havs Bølger,
Hvor Grav-Høien dølger
Den Høvding saa bold;
Der, underlig fremmed,
Jeg syndes, var Hjemmet
For Ætten af *Skjold*!

4 Der lod, paa Høi-Sæde,

Med Kronen saa prud,
Jeg Skjaldene kvæde
Om store Kong *Knud*;
De voved at sige:
Han var i sit Rige,
Hvad Gud er i Sit,
Og Lov-Taler grove
Behage, til Hove,
De Fine for tit!

5 Jeg reiste min Throne
Ved *Themsen* fuld nær,
Med Scepter og Krone,
Jeg satte mig der,
Tog kraftig til Or'e,
Holdt Ting med de Store,
Til Høi-Vandet kom;
I Høielofts-Sale
Lad Høvdinger tale
Med Skjalde derom!

6 |A:111| Fra gyldne Høi-Sæde
Jeg tordnede: Flod!
Vov ikke at væde
Din Over-Mands Fod!
Fuldhøit er jeg steget,
Her staaer paa sit Eget
Min Konninge-Stol,
Tænk ei, i mit Rige
For dig jeg skal vige,
Mens Øiet seer Soel!

7 Sig høined dog Floden,
Stiltiende kvær,
Gik lukt over Foden,
Gik Knæ-Skallen nær!
Da sprang jeg fra Sæde,
Og flygted med Glæde,
Og sagde ei blot:
Kun Han eier Landet,
Hvem Veiret og Vandet
Vil kiende for Drot!

8 For Herredoms-Skiellet
Mig gjordes saa klart,
Til Windsor-Kapellet

Jeg vandred fuldsnart,
Der Helten jeg kroned,
Som Støvet udsoned
Med Aandernes Drot,
Hvis Bud over Bølge
Al Verden maa følge,
Hvis Scepter er godt!

9 |A:112| Derefter paa Thronen

Jeg, Mide i Muld,
Ei praled med Kronen
Af Demant og Guld,
Men *Danmark* og *Norge*,
Med *Anglernes* Borge,
Jeg kaldte nu *Hans*,
Som skabde i Skoven,
I Skyen, i Voven,
Et Speil for sin Glands!

10 I Mund-Harper sære,
Med Strænge af Guld,
Som tone til Ære
For Guder af Muld!
I Lov-Tunger snilde!
Hvi friste, forvilde
I Skjoldunger saa,
At sjelden, paa Vinge,
De høit sig opsvinge,
Som Land-Vætter smaa?

Det Norske Trekløver.

- 1 Der voxde en Blomst paa Norges Fjeld,
Ved Alfarvei,
Med Birke-Løvet den har det Held,
Den visner ei.
- 2 Den voxde for *Hakon Adelsteen*,
Og for de To,
Som gik i Bøger fuldtit for Een,
Skiøndt Saga loe.
- 3 |A:113| Den *Første*, han var som *Dovre høi*,
I Midje smal,

Den *Anden* heller som *Dovre drøi*,
Men lav i Hald!

4 For *Trygges* og *Harald Grænskes* Søn,
Og *Adelsteen*,
Med Trillingbladet staaer vintergrøn
Dog Blomsten een!

5 Med funklende Blik og Bjørnemod,
De gjorde Eet;
De døbde Klippen med Vand og Blod,
Det holdt saa hedt!

6 Fra Engeland kom de alle Tre,
Med Daaben hjem,
I Funten smelted de Iis og Sne,
Det sved til dem!

7 For tidlig kom *Hakon* med Lærdom reen,
Er *Sagas* Ord,
For tidlig døde Kong *Adelsteen*,
Sang Skjald i Nord!

8 Hans Helteliv var af *hedensk* Art,
Det selv han fandt,
Til ham i *Valhald* en Plads var spart,
Og den han vandt!

9 Fra *Fredegods* Tid ei nogen Drot,
Det seer man let,
Blev viist til *Valhald* med Kvad saa godt,
Og dog saa slet;

10 |A:114 Thi over sig *Eivind* talde vildt,
Med Nutids Konst,
Dermed i Norge blev Skjaldskab spildt,
Og *Valhald* Dunst.

11 Af Norges Sangfugle man saae kun Dun,
Og Vinge-Fier,
Fra *Hakons-Maalet* til *Nordahl Brun*,
Om ikke meer!

12 *Olaverne* døde vel Helte-Død,
Paa Nordisk Viis,
Men dødt og Kvadet ved Baaren lød

Til Heltepriis!

- 13 Kong *Olav* den Høie, rettilpas,
Slog til i Hast,
Før rundet ud var hans Timeglas,
Og Buen brast!
- 14 Kong *Olav* den Drøie, Helgen kaldt,
Bar snildt sig ad,
Saa alle Guderne med ham faldt,
Paa *Stiklestad!*
- 15 En Kilde udsprang der, hvor han laae,
Og bedre Sted
Trekløver-Blomsten kan aldrig faae,
End paa dens Bredd!
- 16 Saalænge man læser *Islands* Skrift,
Den vinder Priis,
Ei sammen flyder med Sagn Bedrift
Paa bedre Viis!

|A:115

Harald Haardraade.

- 1 Norge, Kæmpers Fødeland,
Var min Konge-Moder,
Spiret var en spydig Gran,
Bjørnen var min Broder,
Nattergal var mig som Giøg,
Ørn og Maage, Ravn og Høg,
Det var mine Fugle!
Klinge-Døn paa Skjolde-Tag,
Bedre end alt Harpe-Slag,
Huged mig i Thule!
- 2 Da en Leer-Grav var min Strand,
Spaaner mine Baade,
For mig svæved *Øde-Land*,
Paa en Orlogs-Flaade;
Mønstred jeg, i Gry og Kveld,
Drømmene om Fryd og Held:
Legenes Kiær-Minder,

Immer slog, paa Mørke-Blaat,
Rosen-Rødt og Lyse-Graat,
Valens Keiserinder!

3 Fylt jeg var ei femten Aar,
Da med Hænder bolde
Bønder jeg gav Bane-Saar,
Kløved Herre-Skjolde,
Det var, da paa *Stiklestad*
Kongen faldt for Bonde-Had,
|A:116*Hellig-Olav* blegned,
Der, med dybe Kæmpe-Saar,
Dog med bedre Konge-Kaar,
Jeg paa Valen segned!

4 Modig Mand er Lykkens Ven,
Ven er meer end Frænder,
Brat jeg leved op igien,
Faldt i gode Hænder,
Stævned over Bjerg og Dal,
Stævned over Bølgen sval,
Did hvor Lykken vinked:
Hvor for Mænd med Helte-Kaar,
Luren klang i *Magle-Gaard*,
Gylden-Hjelmen blinked!

5 Der jeg, som en *Væring* bold,
Tjende mange Dage,
Som for Æren, saa for Sold,
Ledte om min Mage:
Blaamænd meied jeg med Sværd,
Sanked Guld i Herre-Færd,
Stormed Klippe-Borge;
Sank engang i Orme-Gaard,
Klædte dog i Manddoms-Aar
Konge-Stol i Norge!

6 Jeg kun loe ad Bonde-Had,
Vant til Kæmpe-Dyster,
Aved med mit Øxe-Blad
Einer Bue-Kryster;
Længdes mere, Aar for Aar,
Modig efter *Magle-Gaard*,
|A:117Hvor, med Brag og Bulder,
Under Storm og staa-graa Sky,
Sværdet Vinter reed ad By,

Over Kæmpe-Skulder!

- 7 Da fra *England* kom der Bud:
Jarlen sad paa Thronen,
Bedre vel end Danmarks *Knud*,
Passed mig Guld-Kronen,
Med en Skov af Eeg og Gran
Tog jeg til Nord-Humberland:
Gammel-Norske Egne;
Drømde *Thord*, og drømde *Gjord*,
Drømde selv jeg fælt ombord,
Hvad var det at regne!
- 8 Jarler sank for Konge-Sværd,
Som det sig mon sømme,
Kæmper fyldte godt i Kiær,
Blodet flød i Strømme!
Jørvik thinged som en Skielm;
Brynjeløs, med Skjold og Hjelm,
Reed jeg i min Kofte,
Klædt i Staal fra Taa til Top,
Konge-Jarlen med sin Trop
Mødte mig paa Tofte!
- 9 Slaget stod ved *Stanford*-Bro,
Det er vel at mærke,
Nordmænd stod vel Een mod To,
Uden Brynje-Særke!
Purpurfarvet der man saae,
Med min Kofte mørkeblaa,
A:118Mange Brynjer hvide,
Skjold-Borg min jeg selv kun brød,
Maatte dog, som Nornen bød,
Bleg i Græsset bide!
- 10 Med min Lykke og min Roes,
Mellem Gran og Birke,
Slumrer jeg i Nidar-Oos,
I Vor Frue-Kirke!
Hellig-Olav, har man sagt,
Kæmped kun for Troens Magt,
Harald for sin egen;
Sikkrest er det simple Ord:
Hvad end kæmpes for paa Jord,
Døden ender Legen!

Normannerne.

- 1 Alle vi kom fra Nørre-Leed,
Gjorde sædvanlig kort Beskeed,
Fyldte i *Karolingers* Tid
Vester-Leden med Storm og Strid;
Seiled saavidt som Sø var blaa,
Levned ei Liv, hvor Rov vi saae!
Alle som Bier, vi fløi og trak,
Surrede og Alle som de og stak,
Men om en Viser, flink og ferm,
Flokke sig dog en rigtig Sværm,
Satte sig fast, hvor sødt det klang,
Kube sig vandt i Blomster-Vang,
A:119 Blev til et Stade, stort og stolt,
Hvor der paa Norsk er aldrig koldt,
Virkede Vox og Honning sød,
Værk til Kierte og saa til Mjød;
Sværmede rask over Bjerg og Sø,
Saa det blev kiendt paa mangel Øe,
Mest hvor vi Blomster fandt og Ly,
Saa der blev Værk og Sværm paa Ny!

- 2 Viseren god heed *Gange-Rolv*,
Gik for *To* af de store *Tolv*!
Han sig til Kube, frank og fri,
Fik *Bretagne* og *Normandi*,
Var vel kun Søn af en *Møre-Jarl*
Raged dog høit over *Tosse-Karl*,
Kyste ham saa med Fynd paa Fod,
At paa sit Hoved Franken stod!

- 3 Jarle-Kongen, som Norges Drot
Turde ved Jørvik byde Spot:
Lidt over syv Fod Jord i Alt,
Der sig at hvile, naar han faldt,
Meer ikke selv af *Engeland*
Fik under Skiftet med *Norman*!
Villum Bastard den *Rollung* hedde,
Som saa i Ring ved *Hastings* reed,
At var end *Harald* sadelfast,
Græsrytter dog han blev i Hast!
Ægtere var ikke Spyd og Sværd
I nogen Høvdings Herre-Færd,
(Angler det sanded tit med Sorg)

End i den Jarls fra *Rudeborg!*

- 4 | **A:120** Prægtig nu gik *Normanners* Plov,
Kroner om Land man holdt for Rov,
Og hvor paa Vove løs det gik,
Immer vi høiest Øine fik!
Lystig det gik over Bjerg og Sø!
Krone har fleer end Anguls Øe,
Robert Vitsker sig smedded sin
Hinsides Alp og Apennin,
Græker og Blaamand *Tankreds* Søn
Værkstedet gav i Arbeids-Løn,
Det var *Neapel* og *Sikel-Øe!*
Brat over Bjerg og salten Sø
Teede sig klart i Herre-Færd,
At endnu Lyn man smedded der:
Trindt om *Tankred* og *Boemund*
Lynede Sværd i allen Stund!
- 5 Da var Normannen i sin Glands:
Glimrende var den Hæders-Krands,
Han, fra *Neapel* og *Normandi*,
Vandt under Kors paa Kæmpe-Sti!
Lykken dog er af Boble-Art,
Brister i al sin Pragt fuldsnart:
Robert Kort-hos, den Helt saa prud,
Han var *Normanners* Krone-Skud,
Immer dog feil derad han tog:
Kronen i *Jorsal* han afslog,
Greb efter den i *Engeland*,
Snubled, og faldt i Slavestand!
Med ham i Taarn, og saa i Grav,
Sank da *Normanners* Høvdingsskab,
A:121 Vi, som en Draabe Norsk og Dansk,
Sank i et Hav af Vælsk og Fransk,
Indtil omsider *Normandi*
Tabde endog sit Navn deri!
Dog, førend *Cherbourg* fandt sin Grav
Midt i det tomme *Ærme-Gab*,
Alt som i *Seine* Undergang
Dieppe, *Havre* og *Rouen*,
Mestrede saa man Børn i *Beck*,
Malede saa med Pen og Blæk,
Rimede saa om Kraftens Aar,
Og om den favre Rosen-Gaard,
At det er kiendt paa Vidskabs Sti:

Været der har et Normandi!

Hervard Lofriksøn.

- 1 Jeg var en slem, balstyrig Knegt,
Med Dun og Skiæg paa Hagen,
Og ligned vel min gamle Slægt,
Fra *Slien* op til *Skagen*;
- 2 Thi jeg en *Angler* var af Byrd,
Blandt dem, som alle vidste,
Langt fra den *første* gale Fyr,
Om end maaskee den *Sidste*!
- 3 Jeg spilled saa forvoven op,
I Dage alt for tamme,
At, som en uregierlig Krop,
Jeg dreves ud med Skamme!
- 4 **A:122** Jeg tumled mig i Verden om,
Blandt tamme Dyr og vilde,
Men hvad mig allerbedst bekom,
Det var to Øine milde!
- 5 Dem mødte jeg i *Flæmingland*,
Hos *Thyrfrid*, nu hensovet,
Hun var en faver Liljevand,
Og from og ei forlovet!
- 6 Saa gode Venner blev vi To,
Som Ægtefolk kan være,
Hos hende jeg mig slog til Ro
Med Rigdom, Dyd og Ære!
- 7 Jeg leved som en Herremand,
Og glemde Frændelaget,
Til der kom Nyt fra *Engeland*
Om meer end *Hasting-Slaget*!
- 8 Med Nidingen fra *Normandi*
Ei blot kom Herskab fremmed,
Men alkens Vold og Tyranni,
Til *Angelsachser*-Hjemmet.

- 9 Et Rov var Odelsgodset mit
Nu i *Normanners* Hænder,
Min Moder var paa Dørren smidt,
Og tigged Brød hos Frænder!
- 10 Da af min Dvale op jeg foer,
Sleb Sværd og hvæssed Pile;
Før Harm er hævnet, høit jeg svor,
Ei meer skal Armen hvile!
- 11 |A:123| Min *Thyrfrid* tog det hvide Slør,
Jeg Ridder-Vaabn blanke,
Med Æren helst hver Ædling døer,
Det var min faste Tanke!
- 12 *Normannen* fra min Faders Gaard
Kom over Hals og Hoved,
Til askegraa blev mine Haar,
Jeg kæmped, som jeg loved!
- 13 Ja, Banner reiste jeg mod ham,
For hvem de Stærke bæved,
Og ofte, til Tyrannens Skam,
Med Seierskrands det svæved!
- 14 Da var ei meer det halsløs Sag
Paa *Engelsk* høit at kvæde,
Besunget blev hans Nederlag
Paa Gade og paa Stræde!
- 15 Og vandt jeg ikke bedre Kaar
For Fædres Land i Dvale,
Saa vandt jeg dog min Faders Gaard,
Og Priis i Riddersale!
- 16 Min Søn beholdt sin Odelsret,
Han tør vel Lykken friste,
Og er hans Afkom af min Æt,
Han bliver ei den *Sidste*!
- 17 Hans Navn er *Hugo Ydermeer*,
Det haaber jeg, betyder,
At *Angler* gilde, mange fleer,
Skal øve Ridder-Dyder!
- 18 |A:124| Da aldrig, for *Normanners* Staal

Og *Franske* Sladder-Munde,
Skal *Anglers* gamle Modersmaal
Og Viser gaae tilgrunde!

|GSV2:323

Hildebrand.

- 1 Med Korset og Krumstaven,
Alt som en Bussemand,
For os staaer *Ærke-Paven*,
Den store *Hildebrand*.
- 2 Han var en født *Toskaner*,
Og vist af *Gothisk* Æt:
Paa *Gothers* Kæmpe-Baner
Gaaer *Tyr* med Næve-Ret!
- 3 Sin Haand i Ulve-Munden
Han satte djærv i Pant,
Med Finter dog i Grunden
Han *Fenris-Ulven* bandt!
- 4 Trinviis til Høielofte
Opsteg kun *Hildebrand*,
Hans Fader, med sin Kofte,
Var kun en Tømmermand.
- 5 Han op til Himmel-Blaanen
Med *Gothe*-Øine saae,
Til *Solen* og til *Maanen*,
Hvor kongelig de gaae!
- 6 |A:125 Han saae til Jordbær-Haven,
Med samme Øie-Kast,
Paa *Keiseren* og *Paven*,
Da Syn han fik i Hast!
- 7 Da over Pave-Stolen,
I *Christi* Vaabenskjold,
|GSV2:324 Saae *Korset* ud som *Solen*,
Med Straaler mangefold!
- 8 Og over Konge-Thronen

Han saae en Maane-Krands,
Som fik i Keiser-Kronen
Fra Solen al sin Glands!

- 9 I Korsets Navn at raade
For Sværd i Keiser-Haand,
Var *Christus-Rigets* Gaade
I Gothisk Pave-Aand!
- 10 Det huged godt *Normanner*,
Naar Paven gav dem Lov
Til, under Korsets Banner,
At bjerge deres Rov!
- 11 Det huged godt den *Vilde*,
Som raned *Engeland*,
Og allerbedst den *Snilde*,
Sol-Pavens Mærkes-Mand!
- 12 Ja, *Robert* var hans Næste,
Og sleb ei uden Vand
Sit lange Sværd til Bedste
For Fader *Hildebrand*!
- 13 |A:126| Det var med *Henrik Franker*
Han havde al sin Nød,
De tydske *Keiser-Tanker*
Han leed ei for sin Død;
- 14 I dem var *Paven Maane*,
Og *Keiseren* var *Soel*,
|GSV2:325| Af *ham* kun skulde laane
Sit Skin St. *Peders* Stol!
- 15 Det *Hildebrand* med Rette
Vel fandt, gik avet om,
Men saa gik Begges Trætte
Om *Tredjes* Eiendom.
- 16 Guds *Aand* er Naade-Solen,
Som skinner i Guds Ord,
Og *Tro* paa Naade-Stolen
Ny-Maanen er paa Jord,
- 17 Derfor den lange Trætte

Om selvgjort "Mit og Dit"
Kun endtes, da de *Rette*
Kom selv, og Hver tog Sit.

- 18 Vel tusind Aar de tøved,
Da skifted Sværd paa Val
Blandt *Keiserne*, som *røved*,
Og *Bisperne*, som stjal!
- 19 De Begge Uret øver,
Dog siges maa det frit:
Langt heller Tyv end Røver,
Han *levner* immer lidt,
- 20 |A:127| Han sparer Liv og Lemmer,
Og Hverdags-Klædebon,
Ham tit en Mund og tæmmer,
Og kyser Barne-Haand;
- 21 Men Røveren vil myrde,
I Korsets Navn især,
|GSV2:326| Al *Hjorden* med sin *Hyrde*,
Seer ei han dragne Sværd!
- 22 Tilpas udfoer af Skede
Da *Peders* Kæmpe-Sværd,
Og kiøs enstund den Lede,
Skiøndt selv kun et *Gienfærd!*
- 23 Det Sværd i Pave-Haanden
Man kalder "*Kirkens Band*",
Det svang i Gothe-Aanden,
Som Mester, *Hildebrand!*
- 24 Landflygtig dog han døde,
I *Robert* Vitskers Vold,
For Skygge-Sværd afbøde
Kan godt et verdsligt Skjold.
- 25 Det lærde brat de Stærke,
At Band ei beed i Skind,
Naar under Korsets Mærke
Man foer med Veir og Vind.
- 26 De *koneløse* Præster

Da selv i Harnisk foer,
Langt meer end deres Mester
De vandt derved paa Jord;

27 |A:128| Men det for tungt at bære
Apostel-Skyggen fandt,
Og *Hildebrand* til Ære
Den ved hans Grav forsvandt!

28 Det Rygte sig udbredte,
At den var draget hjem,
|GSV2:327| Forgiæves kun man ledte
Dog i *Jerusalem!*

29 Forbi det var med Aanden,
Og Støvet sank i Knæ
For Kors og Lys i Haanden,
For *Aand* af Steen og Træ!

30 Med *Christ* af Guld det rene,
Apostler af *Basalt*,
Og *Kirken* kun af Stene,
Haandgribeligt blev Alt!

Det store Kors-Tog.

1 Vor Gud er død hinsides Hav,
For vore Synder grove,
Og Fienden tramper paa hans Grav,
Og alle *Christne* sove!

2 Har Ingen meer hans Navn saa kiært,
Saa lede Synder sine,
At han derfor det finder værdt
At taale mindste Pine!

3 |A:129| Tør Ingen, under Korsets Tegn,
En Landse for ham bryde?
Vil Ingen i hans Føde-Egn
For ham i Taarer flyde?

4 Har Ingen Lyst, har Ingen Mod
Til, giennem *Tyrke*-Vrimlen,
At kæmpe sig til *Jordans* Flod,

Hvor end sig aabner Himlen?

- 5 Vil Ingen see det Undersyn,
Som slukker Hjerte-Sorgen,
At Lamper tænde sig ved Lyn,
I Graven, *Paaske-Morgen?*
- 6 Vil Ingen kæmpe for Guds Søn,
Og paa Hans Vunder tænke,
Og nyde al den Aflad skøn,
Guds Kirke har at skiænke?
- 7 Saa lød til Folk i Tusindtal
Den *Franske* Paves Tale,
Og Skarens Røst: *det er Guds Kald,*
Gienlød i Bjerg og Dale!
- 8 Da slog sig *Paven* for sit Bryst,
Og raabde: ret fortolket,
Det er Guds Kald, det er Guds Røst,
Som raaber giennem Folket!
- 9 Med dette Løsen gaaer i Slag,
Kors-Folk! til Gravens Ære!
Til Seier da paa Kampens Dag
Guds Engle jer skal bære!
- 10 |A:130| Og svæver *Karl den Stores* Aand
End over disse Egne,
Før Solen daler, hver en Haand
Vil sig med Korset tegne!
- 11 Hans *Jævningers* de mindste Børn
Vil gribe brat til Værge,
Og dynge op for Ulv og Ørn
De Vantroes Lig som Bjerge!
- 12 Saa slog han Ild af *Franke-Flint,*
Som tændte *Galler-Skoven,*
Saa blussende man saae, fra Klint,
Den vandre over Voven!
- 13 Af *Karl den Stores* Halvgud-Æt
Var *Gotfred* end tilbage,
Og trindt om ham sig klynged tæt
End Kæmper uden Mage!

- 14 Ja, aldrig siden var tilfals,
For Guld og glatte Taler,
Et Par, som *Baldvin* Vovehals
Og *Raimund* Provencaler!
- 15 Og aldrig meer i Bjørne-Hi
Blev Hvalpe født derefter,
Som de, der kom fra *Normandi*,
Endnu med tolv Mands Kræfter!
- 16 Med tolv Mands Kraft til Kæmpe-Id
Kom *Villum*s Søn den Vilde,
Med sex Mands Styrke, sex Mands Vid,
Kom *Boemund* den Snilde!
- 17 |A:131|Paa Val end leged med sit Sværd,
Som Glutten med sin Dukke,
Normannen *Tankred* Ærekiær,
Saa Kæmper maatte bukke!
- 18 Og *Tyrkerne*, med samme Gru,
Som Kid for Løven flygte,
Kom *Robert Flæmingjarl* ihu,
Gav ham det største Rygte!
- 19 Og som de Herrer fløi fra Sal,
Saa fulgde dem og Svende,
Ei deres Jævninger paa Val
Skal sees til Verdens Ende!
- 20 Det rygtedes til fjerne Hjem,
Fra *Christen-Navnets* Vugge!
Det sanded i *Jerusalem*
Sex *Myriaders* Sukke!
- 21 Det hørdes og, paa hvert et Slot,
Da *Gotfred* sad paa Thronen,
At i *Jerusalem* en Drot
Bar ydmyg *Torne-Kronen*!
- 22 Han blev, desværre, *mageløs*,
I mange Kongers Dage,
Og efter Daaden kom en Døs,
Som spørger om sin Mage;

- 23 Men dog det store Korstog skal
Saalænge høit besynges,
Til der i *Zions* Kongetal
Et bedre Navn indslynges;
- 24 |A:132|Og blev endnu trehundred Aar
Forhalet *Tyrke-Pesten*,
Det skylde vi og *Maglegaard*
Kors-Togene fra Vesten!
- 25 Ja, at vi, trods den vilde Strand,
Har Østens Perler fundet,
Det har, ved Tog til *Jødeland*,
Os *Ridderskabet* vundet;
- 26 Og, vaier over *Tyrke-Flag*
End *Christenhedens* Banner,
Det svang sig op i Kæmpe-Slag
Af *Paver* og *Normanner!*

Valdemarerne.

- 1 Slaverne raadte paa Østersø,
Skoven staaer deilig og grøn,
Havfruen dandsed dog under Øe,
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen.
- 2 Nøden var stor, men og Hjelpen nær,
Det var Kong *Valdemars* Herrefærd!
Hedenskab Nok der var i Nord,
Kirken dog throned ved *Issefjord!*
- 3 Trolde mange paa *Rygens* Klint
For *Valdemarerne* sprang i Flint!
Korset og bares paa *Danmarks* Tog,
Derfor det skinner i *Dannebrog!*
- 4 |A:133|*Axel* og *Æsbern* var Brødre to,
Tvillinger bedre paa Jord ei groe;
Sammen de beiled til Priis under Øe,
Sammen de seiled fuldhøi en Sø!
- 5 *Valdemar* Fader og *Valdemar* Søn
Æred dem Begge i Lys og Løn!

Sammen de sove i Danevang!
Sammen de svæve i Heltesang!

- 6 Visen om dem, fra Mærs og Raa,
Svinge sig vidt over Bølgen blaa!
Valdemar Seier, i Kjortel rød,
Blegnede over de Heltes Død!
- 7 Fulgde end Seier ham rundt paa Sø,
Venner han savned dog under Øe!
Længe han leved, den Danedrot,
Dannemarks Haab blev med Haaret graat!
- 8 Sammen de sank i Kveld paa Baar,
Sammen de sov i mange Aar!
Dannemarks Haab hedd *Dagmars Søn*,
Banesaar fik den Drot i Løn!
- 9 Dannemarks Haab, i Moder-Skiød,
Immer dog sover med Kinden rød!
Derfor med Vemod, mild og blid,
Mindedes *Valdemarers Tid*!
- 10 Deilige Viser, med Tone sød,
Trøsted som Engle ved *Dagmars Død*!
Mindet vel lader som ingen Ting,
Er dog et lønligt Kildespring!
- 11 |A:134| Dyb er Kiærminde-Kilden god,
Springende op af *Knud Lavards Blod*!
Immer det risler: engang paany
Haabet sig svinger som Fugl i Sky!
- 12 Fuglen har sunget og synger end:
Skoven staaer deilig og grøn,
Valdemars-Tiden oprandt igien,
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen!

Saxo Grammatiker.

- 1 At gjøre feilfri Romer-Stilen,
Var Saxos ømme Byld,
Thi hedder han *Grammatiker* med Filen,
For sine Synders Skyld!

- 2 En *Sællandsfar* han var for Resten,
Og Biskop *Axels* Klerk,
Som slog kun over Romer-Læsten
Sit ægte *danske* Værk.
- 3 Ja, ægte Dansk i Grunden,
Trods Romer-Kløgt og Sprog,
Fra Hjertet er til Munden
Skjoldungers Slægtetog!
- 4 Eensom i Christenheden,
Paa godt og slet Latin,
Sexhundred Aar forleden
Den stod i Arten sin,
- 5 |A:135| Og blandt Medbeilerinder,
Om nu den Nogen har,
Sin Mage ei den finder,
Den Sag er soleklar.
- 6 En anden Sag, tilvisse:
Om ei en *Romersk* Pen
Har Skam af Folk som disse,
Af Saxos Dannemænd?
- 7 Kun saare lidt han dvæler
Ved Daab og Christendom,
Og Rosen hardtad stjæler
Fra *Faderen i Rom!*
- 8 Desmeer faae *Danske Fædre*,
Fra dunkle Hedenold,
Ham tækkes Ingen bedre
End *Dan* og *Rolf* og *Skjold!*
- 9 Vel nævner han med Ære
Et enkelt *Bispe-Par*,
Men kun som Venner kiære
Ad *Svenn* og *Valdemar*;
- 10 Som Kæmper mellem Dværge,
Staae høit, i Riddersal,
Bisp *Villum* Kirkeværge,
Og *Axel Admiral!*

- 11 Om tamme Kloster-Duer
Han er heel knap paa Ord,
Ei saa om smukke Fruer
Med Hjelm og Skjold i Nord!
- 12 |A:136| Ved *Sigrid* og ved *Signe*,
For *Saxos* danske Blod,
Slet Ingen er at ligne,
Undtagen *Dannebod*!
- 13 Han plyndred Romer-Bøger,
Men, selv hvor Kæmper skiend's,
Omsonst hos ham man søger
En *classisk* Kraft-Sentents!
- 14 *Ovider* og *Virgiler*,
De smage ikke ham,
Naar efter dem han stiler,
Da faae de Last og Skam;
- 15 Thi gamle *Kæmpeviser*,
Af Kiællinger ham bragt,
Dem prænter han og priser,
Forærer *Romer-Dragt*!
- 16 Ei lærde af de Lærde
Han saadant Barbari,
Og om de Knoldes Hærde
Var Stadsen snart forbi!
- 17 For Rim af deres Skuffe
Var det Persille-Værk,
De sprængde det, som *Uffe*
Den rustne Brynje-Særk!
- 18 Blev ei for *Rom* at drille,
Saa Romersk *Saxos* Skrift,
Udsprang dog i det Stille
Det af hans Danske Drift!
- 19 |A:137| Han sit *Latin* har skrevet
For *Danske* under Øe,
Og har for dem han levet,
Med dem han og skal døe!

Den Dom i Kraft maa træde,
Kan bæres og med Taal,
Saalænge Skjalde kvæde
Paa *Saxos* Modersmaal;

21 Med Livet de ham levne,
I lille Dannemark,
Stor Ære paa det Jævne,
Hvor *Livius* faaer Spark!

22 Ja, til de *Danske* Heltes
Er bundet *Saxos* Navn,
Uddøer kun og hensmeltes
Dermed i *Danmarks* Favn!

|US:263

Island.

1 Iisklædt, med Ild i Barmen,
Jeg staaer paa *Nordisk* Grund,
Hos mig var meer af Varmen
I Haand dog end i Mund!

2 Om det er mig, de Gule,
I Grækenland og Rom,
Har kaldt og skiældt for *Thule*,
Ei bryder jeg mig om;

3 |A:138 Men at *Latin* berømmes
Saa høilig hos mig nu,
Derved selv Iis maa ømmes,
Saa det er mig en Gru!

4 Som Romer-Spyd og Pile
Mod *Mjølner* i sin Drift,
Saa er *Latinske* Stile
Mod *Islands Sagaskrift*!

5 Syvhundred Aar tilbage
Jeg lagde Haand paa Værk,
Det lærte jeg af Brage,
Og ei af nogen Klerk!

- 6 Min Haand var ei saa valen,
Den godt jo tøedes op,
Ved Aandepust i Dalen
Fra Hjerte-Bjergets Top!
- 7 Med Blæk at balsamere
Den Fugl fra Tungenæs,
Som flyver uden Fiere,
Jeg lærde ei af Giæs!
- 8 Den Fugl med Sange sine,
Om *Balder* og om *Thor*,
Og alle Kæmper fine,
Som Ære vandt i Nord,
- 9 |US:264| Den fløi med Odins Ravne,
Vidt over Bjerg og Søe,
Og saae fra Luftens Bavne
Storværk paa Hav og Øe!
- 10 |A:139| Den kom fra *Asers* Porte,
Den kom fra *Alfers* Hjem,
De Hvide og de Sorte,
Og sang iflæng om dem!
- 11 Den kom fra *Norne-Salen*,
Den kom fra *Ygdrasil*;
Bar *Vidnesbyrd* fra *Valen*
Om hvert et *Lykke-Spil*!
- 12 Den svæved over *Heden*,
Hvor *Thurs* i *Ormeham*
Paa gyldne Æg i *Reden*,
Sprang over *Klingen Gram!*
- 13 Den svæved over *Gunner*,
Som slog, med *Banesaar*,
Guldharpen mellem *Hunner*,
I *Atles* *Ormegaard!*
- 14 Den svæved over *Krage*,
Dengang, en *Morgen* kold,
Med *Kornet* uden *Mage*,
Tilsaaet blev *Fyrresvold*;

Og da, for Guld det røde,
Om Nat han høstede Staal,
Da over Kæmper døde
Sang Fuglen *Bjarkemaal!*

16 Den sang om dem i *Leire*,
Som *Odin Asamand*
Paa Vuggerne gav Seire,
Fra *Skjold* til *Hildetand!*

17 |A:140 Den svæved over Runer,
Som staae den Dag idag,
Og sang om Lykkens Luner
I *Braavals* Kongeslag!

18 |US:265 Den svæved over Norge,
Som faldt, forladt af *Thor*,
Med alle sine Borge,
Ved Gny i *Bukkefjord!*

19 Den svæved over Stranden,
Med *Flokes Offer-Ravn*,
Og over Landnams-Manden,
Som skabte *Islands* Navn,

20 Og over Stolpevraget,
Fra *Asers* Himmerig,
Som, under Valhalds-Flaget,
Flød op i *Reikavig!*

21 Der byggede Den sin Rede,
Med *Ingulf*, under Tag,
Og mellem Kæmper vrede
Den døbdes *Farimag!*

22 Den sang for Ungersvende,
Om Kraftens Gubber graa,
Paa *Odd* og *Hlidarende*,
Og over *Øxeraa!*

23 Og ved Dens Mindesange
Imellem Klipper graa,
Der tindrede Øine mange,
Som Stjerner paa det Blaa!

- |A:141| Da voxde Mod i Bringe
Og Lyst til Herrefærd,
Da voxde Vid paa Thinge,
Idrætten, fjern og nær!
- 25 Til Nordens Konge-Sale,
Hvoraf gik Ry endnu,
Til Kæmpeskridt paa Vale,
Stod mine Sønners Hu;
- 26 Paa Reiser til det Fjerne,
Til *Rom* og *Maglegaard*,
At prøve Haand og Hjerne,
Dem tykdes Jarle-Kaar!
- 27 |US:266| Og Fuglen, trods sin Ælde,
Dog gierne fulgde med,
Til gamle Norges Fjelde
Og Øster-Saltets Bredd!
- 28 Med mangen *Islandsfarer*
Den over Bølgen blaa,
I Øst med *Graafelds*-Varer,
Lod over Havet staae!
- 29 I *Danmark* og i *Norge*,
Og selv i *Holmegaard*,
Den flagred om i Borge
Endnu tohundred Aar!
- 30 Den bar da mine Skjalde,
Som Ridder Høg paa Haand;
Hvor Luren hørdes gjalde,
Den fløi i Ledebaand!
- 31 |A:142| Saa flagred Den ved *Svolder*,
Og over *Stiklestad*,
Og, mellem Døds-Herolder,
Ved *Stanfords* Birtings-Bad!
- 32 Den fandt, med *Halfred*, Naade
For *Trygges* bolde Søn,
Men fik med *Haarderaade*
Sit Banesaar i Løn!

- 33 Den sygt kun pipped siden,
Og paa sin Død den bar,
I Stormen og i Striden,
Med *Sigurd Jorsalfar!*
- 34 Ved Herrens Grav, med Egge,
Omsonst de gjorde Bod,
Og badede sig Begge
Med Bram i *Jordans Flod!*
- 35 Af Helsot Fuglen døde,
Paa Straa i *Maglegaard,*
Og ingen Klokker løde
Da Den blev lagt paa Baar!
- 36 |US:267|Den kom dog hid tilbage,
I *Munins* Færgebaad,
Og da mig lærde *Brage*
For Uraad end et Raad!
- 37 Det var at balsamere,
Med Blæk i Kalvskinds-Vang,
Den Fugl foruden Fiere,
Med al sin Minde-Sang!
- 38 |A:143|Vel Hundred Aar, og flere,
Jeg brugde al min Flid,
For ret at balsamere
Den Fugl fra Arildstid;
- 39 Den og i min Iiskielder
Saa vel forvaret laae,
At dertil, Saga melder,
Man aldrig Mage saae!
- 40 Ei var det til at kiende,
At, fra den sorte Død,
Trehundred Aar til Ende,
Den laae i Gravens Skiød!
- 41 Sig selv, i alle Dele,
Den ligned paa et Haar,
Og slumred, i det Hele,
Som Den var død igaar!

Derom ei Fugl paa Kviste
Vel sang femhundred Aar,
Deraf dog paa det Sidste
Nu Ry i Norden gaaer!

43 Jeg mærked det paa Sangen,
Som over Hav kom hid,
Ensteds i Svane-Vangen
Laae Æg fra Arildstid!

44 Jeg kan det ei begribe,
Jeg kan det ei forstaae,
Hvordan af dem tillive,
Der nys kom Fugle smaa,

45 |A:144|US:268Men grandt jeg det kan høre,
De er af gammel Art,
Thi Tonen i mit Øre,
Den sidder velforvart!

46 Om Aser lydt de kvæde,
Og Skjoldungers Bedrift,
Om *Ingulfs* Stole-Sæde,
Og *Islands* Saga-Skrift!

47 Trods hele Romer-Valen
Og trods *Athenes* Lund,
Hos mig nu Jökul-Dalen
Er ægte classisk Grund!

48 Thi Sangen, rosenmundet,
Det har for Dagen bragt,
At af mig er oprundet
Hvad i mig var nedlagt!

49 Saa brug nu dine Kræfter,
Grammatikalske *Rom*!
Gjør først mig dette efter!
Hvis ei, din Pral er tom.

Snorro Sturlesøn.

1 Der sad en Ørne-Unge
Paa Norges høie Fjeld;

En af de Smaa, der sjunge,
Sad hos i Sommer-Kveld.

2 |A:145 Saa komme godt tilrette
End stundom Hund og Kat,
De fløi paa Vinger lette
Til *Island* samme Nat.

3 Der, paa den vilde Hede,
Tæt under Klippevæg,
De bygged sammen Rede,
De lagde sammen Æg!

4 Deraf udsprang paa Klippe
En egen Fugle-Art,
Med Neb til smaat at pippe,
Med Falke-Syn og Fart!

5 Den pipped for de Smukke,
Men sloges med Enhver,
Den sang for Manges Vugge,
Men dog for Een især!

6 Det var for *Snorres* Vugge
I *Dalefjord* paa *Hvam*,
Kun sjelden Giøge kukke
For Brødrene til ham!

7 Hans blide Foster-Moder
Var *Sæmund Frodes* Gaard,
Som *Eddas* Foster-Broder
Han havde gode Kaar,

8 *John Loftsen* ham opklækked,
Med Lyst til Laurbær-Krands,
Men barsk til Kiv opægged
Ham *Sturle*, Fader hans!

9 |A:146 Paa Skiellet mellem Begge
Han Bopæl sin opslog,
Ham huged Odd og Egge,
Ham Deilighed indtog!

10 Derfor til sine Tider
Han stifted Huus og Jord,

Sad fast paa begge Sider
Af *Hvidaaes Borgefford!*

- 11 Hvor *Skallagrim* var jordnet:
Paa *Borg* blandt *Myremænd*,
Der Foden under Bordet
Først satte Kongers Ven!
- 12 Paa *Reykholt* var tilskue,
Alt i *sexhundred* Aar,
Den varme Badestue,
Hvor han fik Banesaar!
- 13 Om hele *Asa-Livet*
Man har en snurrig Bog,
Der er for hans udgivet,
Som var paa Skjalde klog;
- 14 Man har om Nørreleden
En Bog til Folke-Gavn,
Som trindt i Christenheden
Skal bære *Snorros* Navn!
- 15 Den Bog engang har levet,
Man sige kan med Grund,
Thi den er heelt udskrevet
Af *Sagas* egen Mund!
- 16 |A:147| Der seer man, selv paa Vale,
Hvor Døden har sit Spil,
Hvad det er Liv at male,
Med Pen, som hører til!
- 17 Der see vi vore Fædre,
Alt som de gik og stod,
Og det som Ingen bedre,
Paa Gløder og i Blod!
- 18 Der oversee vi *Norden*,
Som paa en *Dovre-Tind*,
En Aften efter Torden,
I klare Maaneskin;
- 19 Og meget i det Fjerne
Vi see ved Glimt af Lyn,
Men nærmest dog en Hjerne

Med Nordisk Falke-Syn!

20 Det er os, som vi hørde
En lille Fugl, der sang
Ved Alt hvad der sig rørde
I Nordens Svanevang!

21 En af de Smaa der sjunge,
Gjør eet, i Sommer-Kveld,
Med Askens Ørne-Unge
Fra Norges høie Fjeld.

|A:148

Tydskland.

1 Konge-Vei gik der igiennem min Krop,
Fuldlænge, det fik jeg at finde,
Før Keiser *Carl* slet Ingen stod op,
Som mægted mig ret at forbinde!
Vittekind trodsed i tredive Aar,
Han maatte omsider dog bukke,
Snart *Carolinger* fik knappere Kaar;
Da *Sachserne* turde vel mukke!
Keiserlig blev nu min Krone fuldbrat,
Men Navnet dog Magten ei skaber;
Tiest og bedst have Thronen besat
Sachser og *Franker* og *Schwaber*!

2 *Otto* den *Store*, en *Sachser* af Byrd,
Han vandt *Longobardernes* Krone;
Røver-Kiøb var den, og blev dog fulddyr,
Thi falsk er den flækkede Throne!
Henrik den *Fjerde*, en *Franke* saa fro,
Som ret over *Rom* vilde raade,
Han maatte staae uden Hoser og Skoe,
Og vente paa *Hildebrands* Naade!
Romerer listig, *Lombarden* og studs,
Som leged med Kryster og Tosse,
Spared end ikke for Puf eller Puds
Den kiække, den snu *Barbarosse*!
Han var en *Schwaber*, ved Benene hvid,
En Tiger mod *Sachsernes* *Løve*;
Glimrende var *Hohenstaufernes* Tid,
Men stod dog kun daarlig sin Prøve!

A:149 *Fredrik Araber* tog med sig dens Glands,
Derned, hvor ei Høvdinge bramme,
Scepteret, som endog neppe var hans,
Man jordede der med det Samme!
Siden med *Kronen* der stadsedes blot,
Endogsaa paa *Viener-Borgen*,
Og nu selv Navnet af Tydskernes Drot
Er jordet med Spiret og Sorgen!
Konger og Fyrster ved *Donau* og *Rhin*,
Som de har lært i *Paris* og *Berlin*,
Opløse Forfatningens Gaade!

3 Sproget dog lever i Mund og i Bog,
Og Tydskernes Pen, tør jeg mene,
Som haver knukket de Fremmedes Aag,
Den kan vel og Hjemmet forene!
Bjerger vel syv har jeg gjort af Papir,
Slet Ingen saae Mage til Banker,
Herlig paa dem, med min Pen til mit Spir,
Jeg throner alt i mine Tanker,
Er, i *Ideen*, paa Bjergene syv,
Det *Hellige Romerske Rige*,
Smilende stolt ad de jordiske Kryb,
Som veed ei, hvad det har at sige!
Bøsserne alle, de store og smaa,
Hvor høit de end stemmede Braget,
Lidt til Berømmelse vilde forslaae,
For *Den*, som har *Krudtet* opdaget;
Thi det er *Den*, der, i Tid som i Rum,
Har skabt hvad al Verden maa ære:
Tid gav den Tunge, som ellers var stum,
A:150 Det kan man af Seier-Værk lære;
Den lærde Tosser at prænte i Bog,
Og den lærde Bønder at stave;
Den paa sig selv gjorde Jord-Drotten klog,
Og knuste den klodsede Pave!
Altsammen Værk af den *Tydske Fornuft*,
Som finder i Verden ei Mage,
Spotterne sige: den lever af Luft,
Velan! det gjør sorgløse Dage!
Trods, tør jeg sige, om Mage man fandt,
Til Kæmper i Tænknings Rige,
Som min *Albertus*, og *Leibnitz* og *Kant*,
Med *Hegel* og *Schelling* tillige!
Niflunge-Kvadet jeg finder saa boldt,
Og storladent, som *Æneiden*,

Og uden Føie jeg er ikke stolt
Af Digterne jeg havde siden!
Ikke at tale om *Luther* og *Sachs*,
Og dem, hvormed Avind mig driller,
Krandsen for Mesterskab kræver jeg strax
Til *Wieland*, til *Göthe* og *Schiller*!
Kort at fortælle, og livlig og godt,
Det har jeg bestandig for Øie,
Naaer jeg det ikke, saa kommer det blot
Deraf, at jeg sigter for nøie!
Det, som en *Tacitus*, naaede dog
Min *Schweitzer*, til Ære for Fliden,
Fyndigt og kort er hans filede Sprog,
Og Klarheden kommer med Tiden!

|A:151

Alperne.

- 1 Høie Bjerge, dybe Dale,
Stille Vande, stærke Fos,
Alt hvad deiligt er at male,
Finder Vandringsmand hos os!
- 2 Kiælne Kiør, uvane Tyre,
Seer man her i Flæng og Flok!
Vil for Guld man Kæmper hyre,
Her end findes immer Nok!
- 3 Borge stod med stolte Mure,
Fordum trindt og tæt paa Hald,
Hyrde-Horn, som Kæmpe-Lure,
Vied dem til Knald og Fald!
- 4 *Habsburg* var et Jarle-Sæde,
Det sig speiled stout i *Aar*,
Vidt og bredt paa Alpe-Kiæde
Greven eied Huus og Gaard!
- 5 Til hver Borg, med Vold og Grave,
Vogter-Løn fra Dalen kom,
Kiør og Faar, og Hytter lave,
Var dog Hyrdens Eiendom!
- 6 Vidt det spurgdes mellem Fjelde:

Jarlen blev en Keiser bold!
Vogter med formegen Vælde
Fører Sværdet i sit Skjold

7 |A:152| *Albert* var fuldstræng en Herre,
Og, som det med Svende gaaer,
Gesler var ti Gange værre,
Bød hver Hyrde Trælle-Kaar!

8 *Gesler* sad paa *Uri*-Borgen,
Raabde: neier for min Hat!
Dog, fuldsnart en *Nyaars-Morgen*
Fulgde paa en Jule-Nat!

9 Hyrder tre fra tykke Skove
Sankedes i Maane-Skin,
Svor hinanden Tro og Love,
Borge-Fald fra Bjerger-Tind!

10 Deilig gryed *Nyaars-Morgen*,
Og da Aften-Klokken lød,
Gesler sad ei meer paa Borgen,
Rask i Grav man Volden skiød!

11 Modig, rolig, uden Mage,
Hyrde-Stav mod høien Hald
Satte saa, i gamle Dage,
Uri, Schweits, og Unterwald!

12 Keiser-Børn, med stolte Hære,
Ærlig prøved Hyrdens Mod,
Maatte dog blandt Alper lære!
Ridder faldt hvor Hyrde stod!

13 Slægter døe, og Dage rinde,
Mange i *femhundred* Aar,
Dog end som et Hæders-Minde
Hytten fri i Dalen staaer!

14 |A:153| Mistet har den sin Indbygger,
Med den stærke, stille Hu,
Dog omsvæve Helte-Skygger
Sæter-Alperne endnu!

15 Hisset, hvor med Brag neddaler

Floden til et Alpe-Fos,
Glødende opstod en Maler,
Skabt for Hyrderne og os!

- 16 Det var Maleren *Johannes*,
Heltene han maned frem,
Men med Pen kun Skygger dannes,
Aanden farer ei i dem!

Pisa, Genua og Venedig.

- 1 Dronninger paa Middelhavet
Var de i *femhundred* Aar
Over Høiheden, begravet,
Marmor-Hallen øde staaer!
- 2 Efter Handel-Stæders Vane,
De indbyrdes laae i Kiv,
Genua blev *Pisas* Bane
Og undgjaldt det, Liv for Liv!
- 3 Ældst og mægtigst blev *Venedig*,
Bød selv Konger Brodd og Baand,
Undgik mangen Fare snedig,
Faldt dog for sin egen Haand!
- 4 **A:154**I det store Korstogs Dage
Bygnings- og Beleirings-Konst
Pisas Sønner uden Mage
Drev og dyrked ei omsonst;
- 5 Men i *Florentiner-Lænker*
Døde selv dens Dronning-Navn,
Ingen i Livorno tænker,
Det var fordum *Pisas* Havn!
- 6 Moderen til Admiralen
Paa den høie *Spanske* Sø,
Genua i Alpe-Dalen
Maatte af sin Guld-Sot døe;
- 7 Længe dog i Ærens Flamme
Hos den Friheds Ild har brændt,
Og som alle *Bankers* Amme

Er endnu den vidt bekiendt!

- 8 Adriater-Havets Frue
Havde mest til Mørket Lyst,
Og kun Herske-Sygens Lue
Brændte klart i hendes Bryst;
- 9 Mens, i Lag med Tyrannier,
Hun for Synd fik Død i Sold
Østens fine Kryderier
Faldt i *Portugisers* Vold!
- 10 Paa de *Tyrkiske* Galeier
Hellas, før ombord kom *Rus*,
Tit dog, ved *Venedigs* Seier,
Saae et Glimt af Friheds Blus!
- 11 **A:155** Ja, for sine *Tyrke*-Krige,
I to matte Hundred-Aar,
Falder, i de Dødes Rige,
Taaleligst *Venedigs* Kaar!
- 12 Længe turde Ingen gjæste,
Bag *Lagunens* Kæmpe-Grav,
Marcus-Løvens høie Heste,
Som *Spinola* stolt slog af;
- 13 Ørne, vant til høit at stile,
Svang sig vel omsider did,
Og i Mund dem lagde Mile,
Tæmmed dem til Pasgangs-Rid;
- 14 End dog, mellem sine Lige,
Rager frem et *Frue-Taarn*,
Frihavn i de Dødes Rige
Er *Venedig* som tilforn!

Rom, Florenz og Neapel.

- 1 Livet og Døden har længe ført Krig,
Og end priser *Døden* sin Lykke;
Men hvad den vinder, det er dog kun Lig,
Paa dem kan kun *Ormene* bygge;

- 2 Mageløs kneiser det evige *Rom*,
Som *Lig-Drottens* Arne og Sæde,
Tvende Aartusinder gik som de kom,
Mens Livet for *Rom* maatte græde!
- 3 |A:156| Først som en *Krigs-Gud* derfra han udgik,
I Øst og i Vest og mod Norden,
Dræbende var som en Lynild hans Blik,
Hans Fodtrin som Drøn under Jorden!
- 4 Saa i sin Ungdom han rasede ud,
Som Stjerner faldt Lig der paa Valen,
Lovsunget blev han som Helhjemmets Gud
Med Rallen og Hyl under Kvalen!
- 5 *Kæmperne* mange han fældte til Jord,
Med Øxen i Vildskabets Dage,
Siden bedaared med listige Ord
Han *Kvinderne*, som var tilbage!
- 6 Ude og hjemme han var en *Mercur*,
Hvis Stav kunde *Argus* forblinde,
Sangverket hans var et Dødninge-Uhr,
Livs-Aanden gik derved af Minde!
- 7 Gaverne hans, over Land, over Sø,
Var giftige alle tilhobe,
Godt, sagde han, for hvem snarlig *skal døe*,
Bedrog under Sandhedens Kaabe!
- 8 Kvinderne mange ham takkede til,
Betalte med Arv ham for Døden,
Indtil for grovt blev hans Giftblander-Spil,
Saa nu maa han trælle for Føden!
- 9 Nu som en *Kogler* han drager om Land,
Og sværger ved *Styx*, som en *Rommer*
At kun ved Død faaer paa Liv man Forstand,
Kun Vinteren fører til Sommer!
- 10 |A:157| Døe skal vi alle, han siger med Spot,
Engang, for at leve desbedre,
Børnene taale Indpodningen godt,
Gienfødes til *Romerske Fædre*!

Derved forblinded han Dreng-Forstand,
Og sagde: jeg blænder som Solen,
Derved befolked han *Skyggernes Land*
Med Dreng som Stjerner i Skolen!

12 *Rom* er da Lig-Drottens Hoved-Palads,
I det er en Verden begravet,
Florenz, man siger dog, er hans *Parnas*,
Neapel hans *Jagtslot* ved Havet!

13 *Florenz*, Grav-Høien for *Gothernes Flor*
I faure, fortryllede Vange,
Giemmer end i sit velklingende Ord
Paa Liget af *Gothernes Sange*!

14 I sine Bøgers og Billeders Kreds,
I Skyer af Virak indhyllet,
Selv er den prægtig med Døden tilfreds,
Af Grav-Kamrets Skønhed fortryllet!

15 *Gothernes Frihed* og *Gothernes Konst*
Vel hardtad *Helleners* opveier,
Lig-Drotten roser da ikke omsonst
I *Florenz* sin deilige Seier!

16 *Dante* han vandt til sit Helvedes Skjald,
Petrark til sin Pinebænks Sanger,
Og *Buonarotti* ham bygde en Hald,
Til alle hans Gothiske Fanger!

17 |A:158 Som noget Stort, der kan ligned ved Sligt,
Omsonst paa *Neapel* man Peger,
Men naar *Vesuv* gjør sin Ildspruder-Pligt,
Man seer dog den vældige Jæger!

18 End som et Minde om Lig-Kongens Jagt,
Da han sig udhviled af Striden,
Lagde i Aske han Stædernes Pragt
For Atten Aarhundreder siden:

19 Gloende Emmer udfoer af hans Mund,
Og lagde sig svale i Lave,
Skarpskytten, i en fornøielig Stund,
Saa kasted til Stæderne Grave!

20 Nys i *Pompeii* et Lig af en Stad

Man fandt i den skønneste Orden,
Raadhuus og Krambod, Theater og Bad,
Med Springvand og Kumme i Gaarden!

21 Dermed Lig-Kongen har gyldigt Beviis
Al Verden paa Sætningen givet,
At for en *Stad*, til Selvstændigheds Priis,
Er Døden langt bedre end Livet!

22 Ikke desmindre, for Menneskens Børn,
Er Livet dog immer det Bedste,
Og hverken Stad eller Ulv eller Ørn,
Kun *Mennesket* er dog vor *Næste!*

|A:159

Paven i Rom.

1 Jeg var en Bisp fra Arilds-Tid,
Med Hyrde-Stav og Hue,
Men der mig Lykken syndes blid,
Jeg spændte høit min Bue!
Af denne Verden, sagde vel
Vor Drot, er ei mit Rige,
Dog tykdes mig, med Ret og Skiel,
Man kunde ham modsige;
Thi er han alle Drotters Drot,
Skal Konger ham jo lyde,
Og i hans Navn jeg fandt for godt
Min Tøffel dem at byde!
Haardnakket var vel mangan Een,
De Fleste dog jeg bøied,
Saa Kronerne de kaldte Lehn
Af ham, sig selv ophøied!
Saa styred med min krumme Stav
Jeg Verden, paa en Maade,
I Grunden Røver-Kiøb jeg gav
Paa Himlens Gunst og Naade;
Men af de mange Bække smaa,
Som løb ved *Tibren* sammen,
Sig danned dog en Guldstøv-Aa,
Den skummed jeg med Gammen!

2 Da bedst man lød mit Herre-Bud,
Som Drot for Christenheden,

Til Graven bød jeg Leding ud
Af hele Vester-Leden!
|A:160 De flokkedes som Fisk i Hav,
Med Kors og Sværd og Buer,
Men før de kom til Herrens Grav
De Fleste faldt som Fluer!
Statholder hedd jeg vel for Christ,
Dog mindst af alle hued
Mig hvem der troed paa ham hist,
Thi de mig overskued;
En saadan Karl var *Johan Huss*,
Som stygt mig giennemhegled,
Til smukke Folk, med gyldne Blus,
Hans kaade Mund forseigled!
Ak, at ei ham i *Husses* Spor
Et Reise-Pas blev givet,
Som piinde mig med Ukvems-Ord
Snart Sjælen ud af Livet!
Den Tigger-Munk var splittergal,
I Pennen som i Munden,
Han bandte paa, at jeg var *Baal*,
Og Belial i Grunden!
Paa Skrift han raabde Dag og Nat,
Men alle mine *Buller*,
Hvori dog skrevet stod en Klat,
Han kaldte lutter *Nuller!*
Han blæste ad vor Frues Krands,
Og ad Sanct Peders Nøgle!
Han spyed Gift paa al min Glands,
Den ubesvorne Øgle!
Da mange Konger Spot mig bød,
Det bød mig Stor og Liden,
|A:161 Dog gav mig Somme Naadsens-Brød,
Dermed jeg slider Tiden;
Men lurder immer dog i Løn
Paa Leilighed og Lykke,
Som Sætte-Konge for Guds Søn,
Lidt høiere at bygge!

|GSV2:348

Morten Luther.

¹ Jeg var en Munk i Sachsenland,
Hvor Malmen groer i Fjelde,

Jeg brød mig ei om Pavens Band,
Ei om St. Peders Vælde!

2 Jeg foer dog ei med Lærdom ny,
Skiøndt Paven det tør mene,
|GSV2:349Men stred for Herren over Sky,
Og for hans Ord det rene!

3 Jeg præked paa mit *Modersmaal*,
Og sang saa godt, jeg kunde,
Og de, som trued Ord med Baal
Fik Skam paa deres Munde!

4 Jeg grunded paa vor Herres Bog,
Som aarle, saa og silde,
Og prænted den paa Folkets Sprog,
Alt som vor Herre vilde!

5 Jeg drog engang til *Worms* ved *Rhin*,
Min Gierning at forsvare.
Som *Husses* Hals af Kiød er din,
Man sagde, tag dig vare!

6 **|A:162**Det blive maa vor Herres Sorg,
Saa faldt mig Ord i Munden,
Vor Gud, Han er saa fast en Borg,
Og Satan feig i Grunden;

7 Gik Djævla der da end i Lag,
Saa mange og saa røde,
Som Teglene, de er paa Tag,
Jeg tør og maa dem møde!

8 I Riddersalen høi og stor,
For *Keiser Carl* paa Thronen,
Jeg traadte frem med Sandheds Ord,
Og vented Martyr-Kronen!

9 Den lange Snak er lidt bevendt,
Det gjaldt kun om at sige:
|GSV2:350Vor Herres Ord er jeg bekiendt,
Vil ei et Haarsbred vige!

10 "Jeg, som en lydig Undersaat,
Til Fode Jer vil falde,

Men ei mit Ord om Himlens Drot
Jeg kan tilbagekalde;

11 Hans Ord og Skrift er over os,
De Høie med de Lave,
Ustraffet dem ei byder Trods
Selv Keiser eller Pave,

12 Og kan med dem om Kiætteri
Mig Ingen overvinde,
Da er min Trøst, Guds Mund er fri,
Den kan slet Ingen binde!”

13 **|A:163** Det hørde Folk i Tusindtal,
Saa Røg der gik af Branden,
Det lød i Hytte, klang i Hald:
Til Paven han er Manden!

14 Halvanden Snees af Aar randt hen,
Saa graa jeg blev i Striden,
Og fandt, at baade Mund og Pen
De slides op med Tiden;

15 Men Frihed vandt Guds rene Ord,
Brød ud i Sang og Tale,
Hos alle Frænde-Folk i Nord,
Paa Bjerger og i Dale!

16 De Pavens Tøffel aldrig meer
Vil kysse, tør jeg haabe,
|GSV2:351 Skjøndt Verden er, som let man seer,
En gammel Vendekaabe!

17 Jeg stoler paa de Smaa især,
De vil saa gierne kvæde:
“Fra Himlen høit kom vi nu her,”
Derved sig Engle glæde.

18 Og Kvinderne jeg regner paa,
De slippe ei af Griller
Den Sang og Bog, de kan forstaae,
For pluddervælske Triller!

19 Jeg allenfalds er Pavens Pest,
Saalænge jeg kan aande,

Naar jeg er Død, han faaer sin Rest,
Og Kirken Bod for Vaande!

20 |A:164| Da faaer og *Tyrken* sin Bekomst,
Hvortil han høit kan trænge,
Den Orm paa Christenhedens Blomst
Har gnavet alt for længe!

21 Nu kappes om, I Folk i Nord!
At bede og at sjunge
Mod *Pavens* og mod *Tyrkens* Mord,
Med eders egen Tunge!

22 Den Ene myrder Sjæl og Krop,
Men Krop og Sjæl den Anden,
Saa gaaer det med dem lige op,
Som Potten og som Panden!

Tyrken.

1 Hjemme jeg har ved den *Kaspiske Sø*,
Gider knap levet, foragter at døe,
Veed ei, hvad Skæbnen kan nøde mig til,
Giør, naar jeg raader, dog kun hvad jeg vil.

2 Først som Bujide til Bagdad jeg kom,
Naar og hvordan, jeg ei bryder mig om!
Mahomeds Lykke jeg kaarede der,
Men hans *Kalif* maatte troe paa mit Sværd!

3 Høit som *Seldschuker* jeg æred min Tro,
Fik dog for *Frankiske* Hunde ei Ro,
Til jeg bag Sky, som en ærgerlig Soel,
Skjulde mig for *Mameluk* og *Mogol*!

4 |A:165| Endelig blev jeg til Større end Stort,
Det er til den *Ottomanniske Port*!
Asien var med *Ægypten* forliddt,
Alt under Solen med Rette var mit,
Derfor, med *Stambul*, som i et Minut,
Landene tog jeg til *Donau* og *Pruth*!
Hundene siger, jeg Styrke og Mod
Drak, som en Troid, kun af Menneske-Blod;
Lad dem ad Maanen kun længe nok giøe,

Mahomed's Bad er den høirøde Sø,
Og at min Viisdom ei noksom er priist,
Det har *Kossova* med *Varna* beviist!

- 5 Ærgrelse nok vel af Rus og Polak,
Ungrer, og hele det Frankiske Pak,
Døiet jeg har mange hundrede Aar,
Blev dog ei bindegal førend i Gaar,
Da jeg med Skiælds-Ord fik Sværd-Slag til Tak
Af det forbistrede *Grækiske* Rak,
Fordi af Medynk jeg traadte kun paa,
Hvad det var Smaating at spidde og flaae!
Kyse mig vil nu vel Franke og Rus,
Spilde ved *Navarin* nys mig et Puds,
Men jeg skal lære de Hunde, at jeg,
Om de end flaae mig, ydmyges dog ei,
Og, hvilket Bud de end gjør paa mit Huus,
Sælger for Blod, som i *Varna*, kun Gruus!

|A:166

Spanien.

- 1 Navnkundig jeg er fra Heden-Old,
En Dronning med Beilere mange;
Thi kæmped og mangan Ridder bold,
Og segned i Spaniens Vange!
- 2 *Phoeniceren* var min første Gemal,
Mit Sølv kunde han vel skatte,
Fra *Gades* det fløi over Bølgen sval,
Min Roes saa i Omløb han satte!
- 3 Af *Romeren* fik for Sølv jeg Staal,
Og Kaar han mig bød som Slavinde,
Numantia da til Dronning-Baal
Sig kaared *Castiliens* Kvinde!
- 4 Mod Verdens-Aanden, med Staal i Bryst,
Ei *Tajo* jeg mægted at væрге,
Dog modig prøved jeg mangan Dyst
Imellem *Asturiens* Bjerge!
- 5 Som Kæmper om mig i Kredsen gik
Alaner, *Vandaler* og *Svever*,

Men Prisen dog vandt Kong *Alarik*,
Omringet af *Gothiske* Grever!

6 Saa blev *Vest-Gothen* min anden Gemal,
Og vel maatte jeg ham lide,
Dog Ingen taalde vel større Kval,
End jeg ved den Herres Side!

7 |A:167| *Araber*en kom, som en Tiger-Kat,
Og saared i Brystet min Løve,
Da faldt mine Taarne og Mure brat,
Slavinde-Kaar maatte jeg prøve!

8 Dog lægdes Løven igien vel brat,
Imellem *Asturiens* Bjerge,
Og længe ei mægted den Tiger-Kat
Castilien for ham at værge!

9 Jeg Kæmper avled til Storm og Strid,
Saamange som Strand haver Stene,
Om Frands *Gonzales*, og *Rodrik Cid*,
End sjunges i *Sjerra-Murene*!

10 Saa steeg i Purpur en Skjold-Mø prud,
Castiliens Blomst: *Isabelle*,
Og *Arragon* til den Konge-Brud
Udklækked en Ægte-Fælle!

11 Da misted *Mahom* det sidste Gran
Af Rov, som en Æble-Kierne,
Og bradt udstrakde min *Ferdinand*
Sit Spir over Hav i det Fjerne!

12 For Sølv, jeg misted i Heden-Old,
Fik Bod jeg nu, som kunde batte:
I Vest en Verden jeg fik i Vold,
Med *Perus* og *Mexikos* Skatte!

13 Det var *Colombo*, den Hæders-Mand,
Som baned mig Vei paa Vove,
Med Lænker lønnet ham *Ferdinand*;
Man husker ei godt til Hove!

14 |A:168| Da Tyrken standsed, og Paven sank,
Man Alt over Spanien glemde,

Paa Verdens-Thronen da sad fuldrank
Hos mig Keiser *Karl* den *Femte!*

15 Den *Spanske Sø* er fuldhøi og breed,
Derover sig løfted hans Throne,
For i hans Rige ei Soel gik ned,
Saa glimrende var ingen Krone!

16 *Italjen*, Tydskland, og *Høi-Burgund*
Sig bøied for *Spaniens Løve*,
Kun *Frankrig* voved, fra Stund til Stund,
Dens Kraft og dens Høimod at prøve!

17 Paa Lykkens Kugle min Throne stod,
Og Kuglen sig dreied saa fage,
Til paa min Vaande at raade Bod,
Hvor er nu en Verden tilbage!

18 Nys Lænker mig bød *Napoleon*,
Jeg turde ham dog vel trodse,
Jeg stolt, som Dronning af *Arragon*,
Opoffred mig i *Saragosse!*

19 For Guld jeg græder nu penge-bar,
Og Solen gaaer ned i min Vove,
Ved Natte-Tide ei Ro jeg har
For Bulder og Blod at sove!

|A:169

Christoffer Colombo.

1 Paa spinkle Vinger, som Due bly,
Colombo foer over Havet,
Og fandt i Vester en Verden ny,
Der ligger han nu begravet;
Hans Roes har fløiet al Verden om,
Men ligger nu lavt i sin Alderdom!

2 Nu over Dybet, som paa en Sky,
Man farer i fjorten Dage,
Og gammel er nu den Verden ny,
Som kosted saa stor Umage,
Colombos Reiser er nu kun Spøg,
Hans Roes, som Vindens, gaaer op i Røg!

- 3 Hans Daad er blevet en Moder fiin
Til nye Opdagelser mange,
Hun selv er glemt over Afkom sin,
Som Havfru i Bølge-Gange,
Men er der Hjerte i Folk endnu,
De Moder komme dog kiønt ihu!
- 4 Om *Tyrus* fordum til *Perus* Guld,
Fandt Vei over *Oceanet*,
Og om *Carthago* fik Sække fuld
Paa Stier af Andre banet,
De Spørgsmaal venter endnu paa Svar,
Ad Ja og Nei gjør de Begge Nar!
- 5 |A:170| At *Islands* Ulke gav *Vinlands* Navn
Til Vangen med Druer sure,
Derom skrives Bøger i *Kiøbenhavn*,
Derom synger Fuglen i Bure,
Dog Sølv og Guld og Kartoffler ei
De Ulke baned til Norden Vei!
- 6 I Grus laae *Melkarths* og *Didos* By,
Og Begge i Tidsrum lange,
Ei meer gik til Lands og Vands der Ry
Af Norden for Daad og Sange,
Om *Vinland* ikke et Kny der lød,
Selv *Grønland* fristed den sorte Død!
- 7 I *Hanse-Laget* var Liv endnu,
I *Lybek* var Ulke mange,
Men til det Næste stod deres Hu,
Slet ikke til Reiser lange,
Paa Bergens Brygge de sloges frisk
Med Tømmer-Stokke om Bergefisk!
- 8 Paa alle Pæle i *Amsterdam*
Det gjaldt for et Mester-Stykke,
Om dog man kunde engang faae Ram
Til Syster *Antwerpens* Lykke;
End ved Canalen man Agt ei gav
Paa hvem der fisked i Verdens-Hav!
- 9 *Venedig* seiled sin egen Sø,
Holdt fast hvad det kom til Hænde,

Og spurgde ei om den gyldne Øe,
Cipango, ved Verdens Ende,
|A:171Hvad *Marco Polo* end havde seet,
Tilbunds foragted det sin Prophet!

- 10 Men Øren spidsed i *Genua*
Man ivrig til *Marcos* Taler,
Og Rygter sære udgik derfra
Blandt Ulke og Admiraler,
Skiøndt selv med Vimpel de over Stav
Kun gik som længst til det *Sorte Hav!*
- 11 Saa gik de Rygter fra Mand til Mand,
I tredie Ledd og fjerde,
Om Øer hinsides Østerland,
Forborgne end for de *Lærde*,
Blandt dem en *Enkelt* det mueligt fandt,
De *Fleste* kaldte det Løgn og Tant!
- 12 *Colombo* leged ved Havets Rand,
Opvoxde for Vind og Vove,
Og drømde sødt om det skjulte Land,
Med Guld og med grønne Skove,
For ham var Havet ei meer end Dam,
Han knap sig ønsked en Fjederham!
- 13 Han kun sig ønsked et Snekke-Par,
Til Langeleds-Færd mod *Vesten*,
Med Jordens Runding, hans Tro det var,
Det gik af sig selv for Resten:
Fra *Vesten* ud, kom man øster ind,
Til Guldets Hjem og til Lykkens Tind!
- 14 I Syd han seiled, og saa i Nord,
Til Issen begyndte at graane,
|A:172Man bad med Latter ham, paa hans Ord,
Kun reise til Soel og Maane;
Hvor skarpt man spotted, hvor høit man loe,
Urokket dog blev hans Kæmpetro!
- 15 I Vogter-Hytte og Konge-Sal
Han sagde med samme Tone:
Jeg ud kun farer som Admiral,
Og kommer igien med Krone,
Thi Sætte-Konge jeg være vil
I Verdens-Delen, jeg styrer til!

- 16 Hans Kæmpe-Mine, hans Konge-Ord,
Var farlige Anstøds-Stene,
Af Majestæter paa denne Jord
Dem taalde en Dronning ene;
Kun *Isabella* i Gylden-Sal
Gav Verdens-Havet en Admiral!
- 17 Frimodig heised han Seil i Raa,
En Morgen, før Soel var oppe,
Og om hans Fart over Bølgen blaa
Gik Ry mellem Stjerne-Toppe;
Thi Han, som raader for Jord og Hav,
Til Gaade-Landet ham Medbør gav!
- 18 Han foer saa vide, med Staal i Bryst,
At Stjernerne Farve skifted,
Han kom tilbage fra *Haitis* Kyst,
Og sagde: jeg Riget stifted;
Og Majestæter med Broder-Navn
Ham gik imøde og tog i Favn!
- 19 **A:173** Af al den Vælde, og alt det Guld,
Som *Spanien* vandt saa fage,
Kun Rygtets Bobler og *Cubas* Muld
Med Styrmandens Been er tilbage,
Men Verdens-Havet til fjerne Øe
Endnu dog kaldes den *Spanske* Sø!
- 20 Og naar den sortner, en Solskins-Dag,
Af tusinde Master høie,
Og deilig vaier al Verdens Flag
I Stavn under gyldne Fløie,
I Glands man skuer *Colombos* Daad,
Og skimter *Himlens* forborgne Raad!

Portugal.

- 1 Silde født og tidlig mød,
Ret for tungt man regned,
Som, naar Kinden knap blev rød,
Før igien den blegned!
- 2 *Lusitaneren* omtrent

Ligned *Portugise*:
Længe var de lidt bekiendt,
Stakket kun at prise!

- 3 Af *Castilien* til Lehn
Fik mig en *Burgunde*;
Spanske Næser uden Been
Gav mig franske Munde!
- 4 |A:174 *Henrik*, klog paa Himlens Løb,
Læste i min Stjerne:
Fal mig var for Røver-Kiøb
Lykken i det Fjerne!
- 5 Ud jeg løb paa Æventyr,
Landed paa *Madere*,
Der jeg gjorde Vinen dyr,
Længdes efter Mere!
- 6 Øer fleer jeg fandt endnu,
Deilige og grønne,
Den Seilads, mig randt i Hu,
Kunde godt sig lønne!
- 7 *Diaz* kom til *Gothaabs* Pynt,
Stort var der i Vente,
Hvad der var saa vel begyndt,
Gama snart fuldendte!
- 8 *Gama* kom til *Calicut*,
Toned Markeds-Flaget,
Papegøien var nu skudt,
Indien opdaget!
- 9 Mildhed er min bedste Ven,
Nemt er dog at fatte,
Tiger-grumme Musselmænd
Ei den veed at skatte!
- 10 *Hindu*-Koen malked godt,
Ormus skummed Fløden,
Aden leved ogsaa flot,
Mange tjende Føden!
- 11 |A:175 De mig gjorde al den Tort

Og Fortræd, de kunde,
At jeg satte Haardt mod Haardt,
Nægtes ingenlunde!

12 Manden for det Mester-Værk:
Mussel-Mænd at spæge,
Don *Alfonso Albuquerque*
Var ei af de Væge!

13 Ret han til det røde Hav
Gjorde *Bab-el-Mandel*,
Gjorde *Ormus* til en Grav
For sin Blaamands-Handel!

14 Paa *Malakka* saae man bedst
Løvemodets Fylde,
Helten paa hans Kronings-Fest
Konger saae man hylde!

15 Der og Folk fra *Chinas* Kyst
Skued *Portugisen*
Svinge Sværd og gjøre lyst,
Gav ham gierne Prisen!

16 Op nu stod jeg, som en Soel,
Over Øster-Lide,
Goa blev min Dronning-Stol,
Ved *Stor-Moguls* Side!

17 Der mit Riges Hjørne-Steen
Lagde han paa Vove!
Der han lagde sine Been,
Sødelig de sove!

18 |A:176| Der mit Storværks Maler bold,
Castaneda, skued,
Hvad han førde i sit Skjold,
Og for hvad han lued!

19 *Der Camoens*, min Hoved-Skjald,
Skrev sin *Lusiade*,
Tækkede min Dronning-Hald
Saa med Blomster-Blade!

20 Men, o vee! da kom med Brag
Stærke Hvirvel-Vinde,

Leged med det løse Tag,
Knuste mig derinde!

21 Altfor yndig sammenflød,
Over mine Vange,
Morgen rød og Aften sød:
Helte-Daad og Sange!

22 Blaamænd Kæmpe-Drotten slog,
Dermed daled Solen;
Spanien min Krone tog,
Holland Dronning-Stolen!

23 Krone uden Herredom
Fik jeg kun tilbage,
Lidet værd at kives om,
Mig er den til Plage!

|A:177

Nederländerne.

1 Hvad de alle hedde i Fjor,
Blev vidtløftigt at fortælle,
Navne-Tal er tomme Ord,
De kun see paa det Reelle!

2 At *Bataver* først de hedde,
Morer dem dog paa en Maade,
Thi deri, hvad bedst de leed,
Spore de: den kiære *Baade!*

3 Hvor man finder sin Prosit,
Finder man med Fryd sin Lykke,
Lede om den maa man tit,
Nemmest fandt de den i *Brügge!*

4 *Der* var Dag og Nat Rykind,
Kræmmer-Huus for hele Verden;
Der og først det *gyldne Skind*
Glimrede paa Ridder-Hærden!

5 Hertug *Philip* af Burgund
Styred dem da vel tilmode,

Elsked *Gods* af Hjertens Grund,
Og blev derfor kaldt *den Gode!*

6 Som en Helt af Konge-Blod,
Axled stout han Gylden-Skindet,
Desuagtet Kiøbmand god,
Nederlandsk han var i Sindet!

7 |A:178 Meer end Kronen, let tilfals,
Elsked han det rene Væsen,
Avled dog en Vove-Hals,
Stikkende i Sky med Næsen!

8 Knappen satte han paa Spil,
For et Over-Træk at vinde;
Hovedet han satte til,
Hvor ei Kronen var at finde;

9 Men hans Kronings Diamant,
Mageløs om Land at skue,
Der en Alpe-Stodder fandt,
Solgde tosset for en Hue!

10 Vove-Halsen, ællevild,
Panden løb mod Klippe-Vægge,
Hvor ei fire *flamske* Sild
Var tilfals for tusind Egge!

11 Først han tabde Guld og Pragt,
De ved *Granson* gik i Løbet,
Saa ved *Murten* Vid og Magt,
Lod saa Knappen gaae i Kiøbet!

12 Bedre *Carl*, med Keiser-Stav,
Siden kom hos dem paa Fode,
Men den *Philip*, han dem gav,
Han var ikke af de *Gode!*

13 Raade vilde han for To,
Overspændte alle Strænge,
Brugde Vold mod deres Tro,
Spilled Bold med deres Penge!

14 |A:179 Trods de Halves stille Sind,
Frosten ligere end Flammen,

Ud af deres gode Skind
Gik de næsten allesammen!

15 *Alba*, som en Slagter-Hund,
Immer glubsk, og rød om Snuden,
Flaa'de dem af Hjertens Grund,
Legede Tagfat med Huden!

16 For det gik paa Livet løs,
Hælvten af dem faldt til Føie,
Hælvten steilede og fnøs,
Spytted *Alba* i hans Øie!

17 Tro og Jords-Mon og Profit
Skildte *Flæming* fra *Hollænder*,
Amsterdam, for Mit og Dit,
Efter skiød med begge Hænder!

18 Længer ei for deres Dør
Laae Profiten, som i *Brügge*,
Saa lidt fjernere end før
Søges maatte Livets Lykke!

19 Dertil laae *Antwerpen* bedst,
Kneised alt iblandt de Prude,
Derfor var dens Fald en Fest
Paa hver *Amsterdammer*-Skude!

20 *Der* man havde den Forstand:
For Procent og Fragt og Hyre,
Giennem Ild, som gennem Vand,
Giennem *Helved* maa man styre!

21 |A:180| Til en *Jordisk* Matador
Blev den styrende *Hollænder*,
Knippet af de *Syv* i Nord
Blev forgyldt i begge Ender!

22 Seit var Knippet, det er sandt,
Som Fornuften os kan lære,
Men om Baandet dog man fandt,
Det var nemt at overskiære!

23 Som sin Vugge, saa sin Grav
Republiken fandt i Vandet,
Flæming, *Friser* og *Batauv*

Mødtes da igien paa Landet!

- 24 Kongeriget *Nederland*
Af en sexten, sytten Stykker,
Paa en Maade kom istand,
Efter store Herrers Nykker.
- 25 Kun for Kroppe regnet blev
Deres Millioner *Sjæle*,
Og med eet til eet de blev,
Tænkde man, ved Grændsepæle,
- 26 Eller dog, til billigt Kiøb,
Nemt for *Holland* at betale,
Kunde i hvert Levnetsløb
Skydes ind det *Nationale!*
- 27 Udsat blev derfor en Priis,
Men hvorfor den ei blev vundet
Sagtens nu en Verdsligviis
Har til Verdens Tarv udgrundet!
- 28 **A:181** Midlertid, som Hund og Kat,
Leved femten Aar de sammen,
Skildtes ad lidt overbrat,
Spørge dristig: hvis er Skammen?
- 29 Æren kun er lidt i Priis,
Og var Nogen her at fiske,
Juli-Helten i Paris,
Veed vi, tog den som en Svedske!
- 30 Nu de Kongeriger to
Giøre ud paa Stats-Papiret,
Dele Gælden og den Tro,
Lovlig dyrt er Konge-Spiret!
- 31 *Holland*, med sit gamle Navn,
Har beholdt sit Java-Sukker,
Belgien, for alle Savn,
Morer sig i Mag og mukker!

Gustav Adolph.

1 Hvor vittige Dværge
 Udhamre af Bjerge
 De *Gothiske* Sværd,
 Som aldrig kan døves,
 Og silde kun sløves,
 Med Hjelme i Færd;
Hvor Bønderne Bjørnen kan tæmme,
Der havde min Kæmpe-Trop hjemme!

2 |A:182|Hvor Skyerne blaane,
 Hvor Soel, og hvor Maane
 Har hver sig et Slot,
 Hvor herlig de funkle,
 Og er dog kun dunkle
 Mod Lys-Rigets Drot,
Hvor Liv har i Løndom sin Kilde,
Did svang jeg mig aarle og silde!

3 Hvor Strids-Mænd som Trolde,
 Saa bistre, saa bolde,
 Drak Menneske-Blod,
 Hvor Børnene fromme
 Bad Frelseren komme,
 Som evig er god;
Derhen, ved et Vink fra det Høie,
Vi stævned med funklende Øie!

4 I *Wallensteins* Mærke
 Den Kolde, den Stærke,
 Stod Iis-Bjerg og Staal!
 I *Tillys*, den Fule,
 Den Gloende, Hule,
 Stod Helvedes Baal:
Han spared ei Liv eller Lemmer,
Han levned kun gnistrende Emmer!

5 En Sky over Jorden,
 Med Regn, og med Torden,
 Er Troldenes Knæk;
 Den *Leipziger*-Byge
 Lod Baalet kun ryge,
 Det slukdes i *Lech*!
|A:183|Kan Røsten vel Tordneren hæve,
Og Bjergene skulde ei bæve!

6 Nei, bæve de maatte,

Med Throner og Slotte,
For Døn over Dal;
Den Keiser, med Kolden,
For Iisbjerge-Trolden
Sig bøied i Sal,
For hidtil, med Torden i Tørning,
End trodsed den stolte Eenhjørning!

7 Som Torden med Trolde,
Saa mødtes vi Bolde,
I Blot-Maaneds Ny;
Saa stanges, saa stødes,
Saa brydes, saa blødes,
Ei tit under Sky;
Jeg fandt, jeg mit Maal havde fundet,
Men *Han*, mig udsendte, har vundet!

8 Ved *Lützen* jeg blegned,
Men høit, før jeg segned,
Det runged i Fjeld,
Og, medens mit Øie
De evige Høie
Betragted i Kveld,
Da revned de Blokke med Bragen,
Som Tordneren trodsed om Dagen!

9 Lad Bannere smuldre!
Lad Bølgerne buldre
|A:184| Tidernes Elv!
Lad falde min Støtte!
Jeg kæmped og blødte
For Meer end mig selv!
Jeg brød for en Konge min Landse,
Som kroner med evige Krandsse!

Det Østerrigske Huus.

1 *Habsburg* ligger paa Alpe-Fjeld,
Nedsjunkt halv i Gruset,
Borgen ligger ved Berner-Væld,
Og derfra stammer Huset!

2 *Hohenstaufernes* Tid var endt,
Og dermed Tydsklands Vælde,

Med en Hyrde var Riget tjent,
Som vogted Faar paa Fjelde!

3 *Rudolph* kaldtes den Greve skøn,
Som da blev Romersk Keiser,
Efter ham det og blev hans Søn,
Det glemmer ingen *Schweitzer!*

4 Ætten siden i hundred Aar
Saa høit ei kunde stige,
Maatte nøies med Hertugs-Kaar,
Og Krands i *Østerrige!*

5 Efter Bane man faaer dog Bod,
Naar Lykken hun vil føie:
Keiser-Huset igien opstod
Med tvende Spir og Fløie!

6 |A:185| Et blev *Tydsck*, og det andet *Spansk*,
De var dog nær forbundet,
Havde mellem ei ligget *Fransk*,
Var Spillet maaskee vundet!

7 Hoved-Manden af *Østerrig*
Var Keiser *Carl* den *Femte*,
Meget over den Franske Krig,
Og *Luther*, vel han glemde!

8 Spanske-Fløiet for slemt Utøi
Lod Port og Dør staae aaben,
Bedre stod sig det Tydske Fløi,
Med Spir og Ørne-Vaaben!

9 Dog forgiæves, i tretti Aar,
Dets Fliser og dets Fjæle
Giæster ventede til Huus og Gaard,
Som ret forstod at knæle!

10 Sjæl og Legem en *Ferdinand*
Til Knæfald vilde kuert,
Wallenstein var hans Høvedsmand,
Ei værre Troid har truet!

11 Prøv ei, Høvding! ihvad du gjør,
At lægge Sjæl i Lænker!
Meer den mægter, og meer den tør,

End nogen Voldsmand tænker!

- 12 Vidne skal den *Westphalske* Fred,
Saalænge Saga taler:
Aanden immer dog vinder ved,
At man den sort afmaler!
- 13 |A:186| *Ungern, Bøhmen og Halv-Burgund,*
Med *Mailand* og Meer tillige,
Sanked, som i en Aften-Stund,
En *Carl* af Østerrige!
- 14 Søn ei havde den Keiser from,
Men Daatter dog, som dued:
Kæmper mange om Kvinden kom,
Men Ingen hende kued!
- 15 Var *Therese* kun Hertugs-Brud,
Hun blev dog Keiser-Moder,
Sønner havde den *Syster* prud
Som gjorde Skiel for Broder!
- 16 Rystet blev af en Kæmpe-Haand
Det Huus med Marmor-Tinde,
Bedre dog end *Napoleon*,
Det stod for Kaste-Vinde!

Syvaars-Krigens Tid.

- 1 Der var en Tid paa Jorden,
Nu troer man det knap,
I Syden og i Norden
Var Alting hip som hap!
- 2 Man snakked *Fransk* til Hove,
I *Petersborg* og *Prag*,
Omskabde Folk med Love,
Udsued dem med Smag!
- 3 |A:187| Oplysning var i Mode,
Ad Dyd man gjorde Stads,
Var alle lige gode,
Og kaldte Fødsel Fjas!

- 4 *Catholsk og Protestantisk*
Man under eet beloe,
Og kaldte det pedantisk
At kiere sig om *Tro!*
- 5 Hvor Døden havde hjemme,
Man skrev mod den en Bog,
Fast lige let at nemme
Paa alle Verdens Sprog;
- 6 Man kunde godt begrib'et,
Det var mod Ret og Skiel,
At straffe Folk paa Livet,
For de slog Folk ihjel!
- 7 Man maatte sig dog skamme,
Om Æren end var tynd,
Ei gjøre selv det Samme,
Man kaldte blodig Synd!
- 8 I Lidenskabens Hede
Er Fristelsen dog stor,
At dræbe *uden Vrede,*
Det er *forsættigt Mord!*
- 9 Saa følsom var al Tale,
Og Stemningen saa blid,
Som nogen Pen kan male,
I *Syvaars-Krigens* Tid!
- 10 |A:188 Den Krig vel kosted Penge
Som Græs, og Strømme Blod,
Og vared lovlig længe,
Paa en gevorben Fod,
- 11 Den kun om Lidet førdes,
Saa hardtad for Plaseer,
Som dog, naar Trommen rørdes,
Man mærked ikke meer;
- 12 Man syndes desuagtet,
Man fik, for Røverkiøb,
Engang dog ret betragtet
Et rigtigt Helte-Løb!
- 13 Det gik ei over Skrævet,

Det var i Tidens Smag,
Naar Helte-Aanden svæved
Fra *Kunnersdorf* til *Prag*.

14 Man mødtes og man sloges,
Det gik naturligt til,
Forjaged og forjoges,
Der saae man Lykkens Spil!

15 Som paa et Bret med Brikker,
Man trak med Tropper om,
Var dog ei ganske sikker,
Saa Liv i Spillet kom!

16 Kun lidt var Kirketaarne,
Og Myriaders Blod,
Mod *Fredrik* den Enbaarne,
Hvor han forgudet stod!

17 |A:189| Hans Hænder var lidt haarde,
Men Munden sød og blød,
Sprang Død der af hans Kaarde,
Af Pennen Liv der flød!

18 Og var hans Bisp *Voltaire*,
Og var han fransk tilbunds,
Saa gjorde det ham Ære,
At han var fiin tilmunds:

19 Nu fra *Berlin* udstraaled
Oplysnings gyldne Soel,
Boghandleren ved Maalet
Sad paa Forundrings-Stol!

20 Han saae, at *Christendommen*,
Og al den *Poesi*,
Der ikke lystred Trommen,
Var lutter *Sværmeri*!

21 Han saae det grandt, at *Ordet*
Var et forfinet Grynt,
Og hele Muse-Choret
Actricer kun i Pynt!

22 Han saae det klart, at *Aanden*

Var kun filtreret Vind,
Som trængde efterhaanden
I alle Kroppe ind:

- 23 Først lærde man at læse,
Saa leged man Skribent,
Saa rympede man Næse,
Blev *Aand* og *Recensent!*
- 24 |A:190| Ved den Oplysnings Fakler,
Som nu man tør belee,
Forsvandt ei blot Mirakler,
Men Øine, dem at see!
- 25 At Folk var Fæ i Grunden,
Man stræbde aabenbart,
Med Pennen og med Munden,
At giøre soleklart!
- 26 Man og af alle Kræfter,
I Fred saavel som Krig,
Behandlede dem derefter,
Og kaldte Sukket Skrig!
- 27 Man *Overtro* helbredte
Med Vand og Brød og Sult,
Oplysning forberedte
Man under daglig Mult!
- 28 Man elskede vel Næsten,
Og ærede hans Tro,
Men kaldte Last for Resten
Alt hvad man selv beloe!
- 29 Det var al Viisdoms Gaade,
Man troede fuldt og fast,
At *holde* rigtig *Maade*
I *Dyd* saavel som *Last*,
- 30 Thi der stod klarlig skrevet,
I Sædelære tam,
At *Dyden*, *overdrevet*,
Var baade Last og Skam!
- 31 |A:191| Man holdt i alle Dele

Mest af en *Mellem-Sort*,
Man derfor i det Hele
Det Øvrige smed bort!

- 32 I *Kirken* mellem Troen
Og Vantro Midten faldt,
Og der ei trykked Skoen,
Man *tvivled* rask om Alt!
- 33 I *Skolen* kun med Møie
Man fandt et Mellem-Spor,
Den “Lave” og den “Høie”
Var overspændte Ord;
- 34 Det lod, som Middel-Skole
Var kun et Mellem-Ledd,
Og Sædet mellem Stole
Man krympede sig ved!
- 35 Man fandt dog ud med Tiden,
Der løb en Vei fuldbred,
I Verden, mellem *Viden*
Og reen *Uvidenhed*;
- 36 Den Vei i hele *Skolen*
Man gradviis da slog ind,
Saa af Berliner-Solen
Man fik det *klare Skin!*
- 37 Det kaldte en Ulykke
De Lærde vel af Pligt,
Thi Skinnet af en Skygge
De fandt utaaleligt;
- 38 |A:192| De fandt dog efterhaanden
Det lille Trøstens Ord,
At Skygge-Skin er *Aanden*,
Som kan ei sees paa Jord!
- 39 I *Staten*, hvor af *Luften*
Og Soelskin leves ei,
Der kneb det med *Fornuften*,
Og med dens *Middelvei!*
- 40 At gjøre *Loven* dydig,
Det var et Kæmpe-Skridt,

Naar Ingen var den lydig,
Det førde dog ei vidt!

41 Man fandt dog ud, til Lykke,
En Middel-Vei i Alt,
Endogsaa i at bygge,
Man gjorde Alting *halvt!*

42 Man sagde: vær *Fritænker*,
Men tal ei høit derom!
Thi ellers Baand og Lænker
Er efter Lov og Dom.

43 Man sagde: vær *selvstændig*,
Med Maade, at forstaae!
Thi ellers, som ubændig,
Tvangs-Trøien faaer du paa.

44 Man lukked tit et Øie,
Og stundum begge To,
Og regned ganske nøie
Kun *Giæld* og *Overtro!*

45 |A:193| Næst efter dem *Tabeller*,
Selv om hvad Ingen veed,
Man ingen Ting saae heller
End *Skin* af god *Besked!*

46 Saa fik man Middel-Priser,
Og Middel-Tal paa Alt,
Endog paa Gade-Viser
Og Torsken færsk og salt!

47 Opfindelsen var snedig,
Paa Fordeel saaes ei,
Imellem lad og ledig
Man fandt en *Middelvei!*

48 Alene Mad og Drikke
End gjorde Tiden sur,
Der Midten hued ikke,
For det er *Sulte-Kur*,

49 Og kan man ikke lære,
Naar man fornuftig vil,

Af Luften sig at nære,
Saa maa der Arbeid til,

50 Og han, som gjør Tabeller,
Paa Arbeids Middelvei,
Han æder mens han tæller,
Og triller Mellem-Dei!

51 Saalunde allevegne,
Kun meer og mindre galt,
Man lærde Folk at regne,
Og fik det slet betalt!

52 |A:194 Af Arbeids Vilderede
Man fandt en Udvei let,
Man saae det paa de *Fede*,
Hvor Folk sig spiste mæt!

Frankerig.

1 Jeg er *Liliernes* Land,
Som i Skjold jeg fører,
Og paa Alt jeg sætte kan
Deilige Coleurer!

2 Rart det er at findes smuk,
Morsomt at behage,
Koster dog og mangt et Suk,
Det maa jeg beklage!

3 Alt ved *Julius* saa prud,
Keiser paa en Maade,
Blev jeg Romer-Ørnens Brud,
Mig til liden Baade;
Maatte taale megen Tort
Af de grove *Hunner*,
Klappe, skøndt det faldt mig haardt,
Gother og *Burgunder*!

4 *Frankerne*, som kom tilsidst,
Derfor lod jeg raade,
Lærde dem i Dage-Frist
Bedre Leve-Maade!
|A:195 Snart de blev for Tydsken frie,

Efter *Carl* den *Store*,
Chlodovig i mit *Louis*
Neppe er at spore!
Det blev Folk, som gjorde Spas,
Selv med Spanske Grander,
Det blev Folk, som gjorde Stads,
Selv med braadne Pander!

5 Om end tit i Knæ jeg sank,
Som med *Karolinger*,
Immer steeg igien jeg frank,
Som paa Ørne-Vinger!
Dog mig var en Lehnsmand dyr
Rolf med hans *Normanner*,
Deres værste Æventyr
Var, de blev *Brittanner*!
Sagtens steg min Roes derved,
Norden for *Canalen*,
Men før jeg den fik med Fred,
Maatte jeg betal'en!
Ihvorvel den sorte *Prinds*
Skammelig mig klemde,
Tigang værre dog tilsinds
Henrik var, den Femte:
Da mig *Bullen* bange Kaar
Gjorde med sin Stangen,
Til min Glut, som vogted Faar,
Kyste ham af Vangen!

6 Oprør altid mig en Pest
Været har, og bliver,
A:196Den som Skoen trykker, bedst
Veed, hvordan den kniber,
Men skiøndt jeg var gammel vant
Dengang til Complotter,
De balstyrigste jeg fandt,
Var dog *Hugonotter*!
Vistnok blev til stort Uheld
Bærtelsmæsse-Natten,
Hoved-Manden, seer man vel,
Var ei Karl for Hatten,
Men dens Hensigt var dog Fred,
Fred, som kunde vare,
Og for den, som Alle veed,
Blod er ei at spare!

7 Siden af Bourbon sig skrev
Mine *Capetinger*,
Baaret om min Ære blev
Vidt paa Fjere-Vinger!
Fjerde *Henrik* er min Helt,
Skiøndt han faldt paa Gaden,
Grunden smukt udførlig meldt
Er i *Henriaden!*
Men dog ret mig egen Sø
Lærde mig at seile
Cardinal *Richelieu*,
Det kan aldrig feile!
Og først under *Grand Louis*
Kaldtes jeg med Rette
Dronningen i Poesi,
Og i alt det Nette!
|A:197Regne-Mestre tælle maae
Mine Kvægsølv-Vætter,
Som i Fade, store, smaa,
Lutter fine Retter
Satte paa min Skive rund,
Krandserig i Midten,
Gjorde dermed Smagen sund,
Skiærped Appetiten;
Hvad jeg ei fortie kan
Er dog, at *Racine*
Blev *Corneilles* Over-Mand,
I det Super-Fine,
At *Terents* sig bukke maa
Smukt for *Moliere*,
Og at Verden aldrig saae
Mage til *Voltaire!*

8 Lærde Mænd i Skokke-Tal
Nemt det var at nævne,
Thi til Alt har Franskmænd Kald,
Overflødig Evne;
Men, som Eet er snarest talt,
Encyklopedien
Under Eet omfatter Alt,
Med Philosophien!
Der paa Eet gaaer Alting ud,
Viser, det er Tingen:
Man blir nemmest til en Gud,
Naar man troer paa Ingen!
Hele Verden, efter den,

Nu, som for Poeter,
|A:198| Saa for mine vise Mænd,
Blæste i Trompeter!
Det var en piqvant Musik,
Kostelig at høre,
Som den kom, dog og den gik,
Glat igiennem Øre!
Hvad var Livs-Philosophi,
Tænkde jeg med Rette,
Naar man ei dens Theori
Skulde iværksætte!
Hvortil Kirke vel og Præst,
Naar, som uden Tiende,
Uden Gud man lever bedst,
Kan sig selv forblinde!
Naar de Store, hvor de staae,
Kun er til Ulykke,
Hvorfor skal da ei de Smaa
Blæse dem et Stykke!
Alt det Fine i en Hast
Derfor lod jeg fare,
Handled kun med Tømmer-Last,
Og med grove Vahre,
Gjorde *Frihed* til min Gud,
Tog min Drot af Dage,
Slagted, eller drev dog ud,
Præst og Ridder fage!
Af sig selv Bul-Øxen gik,
Efter mine Tanker,
Til min Harm jeg styret fik
Paa de fine Franker!

9 |A:199| Havde Franker spillet Giæk,
Vidt og bredt til Hove,
Satte nu i Konger Skræk
Mine *Galler* grove!
Grovere i Grunden dog
Var min *Corsikaner*,
Som i *Tyrken* selv indjog
Skræk med franske Faner!
Atter ved den Herre prud,
Keiser paa en Maade,
Blev jeg Romer-Ørnens Brud,
Mig til liden Baade!
Sagtens var jeg i mit Es,
Alle for mig bukked,

Penge havde jeg som Græs,
Skam fik hvem der mukked,
Skjønt sig og den skarpe Konst
Skabde Mindes-Mærker,
Prise maatte den omsonst
Andres Mester-Værker!
Men det vared kun saa kort,
Tydskerne var drøie,
Guldet fløi med Konsten bort,
Det var haardt at døie,
Og Skamflikkerne, jeg fik,
Baade for min Herre,
Og for hvad jeg selv begik,
Det var hardtad værre!
Fik jeg nys paa Gylden-Skrin
Hylding fra hvert Hjørne,
A:200Nu jeg maa, selv vesten Rhin,
See de flakde Ørne,
Høre, det er ret tilpas
Til *Voltaire's* Kvinde,
Som, paa Farcens Skueplads,
Spilled Keiserinde!

10 Verden hørde dog paany,
Brat i *Juli-Dage*,
Som en Torden-Vogn i Sky,
Mine Skjolde brage;
Derved mange Lande skjalv,
Mange Lænker løftes,
Og med Roes jeg, halv om halv,
Atter overøstes!
Fik jeg med min Keisers Støv
Ei hans Aand tillige,
Fra hans Grav dog Laurbær-Løv
Aldrig meer skal vige!
Vaier end kun skyggeviis
Fane min trefarvet,
Med min Keisers Lig hans Pris
Halvt jeg dog har arvet!

Napoleon Bonaparte.

1 Smaalig man i Cabinetter
Syslede med Spindel-Væve,

Ypped, jævned Børne-Trætter,
Plukked Giæs, og spilled Ræve,
|A:201Kaldte Skaktavls-Leg Idrætter,
Hvorved Bjerge maatte bæve;
Som i Sal, var glemmt paa Vale
Det *Gigantisk-Colossale!*

2 Daaden i de gamle Tider,
Af *Sesostris, Alexander,*
Mellem Døgnets Myg og Mider
Brød nu kun Bog-Ormes Pander;
Labyrinth og *Pyramider*
Glemdes over Tude-Kander,
Timedes den første Ære,
Naar Kritiken lod dem *være!*

3 Da, paa Verdens-Skuepladsen,
Hæved sig *Revolutionen,*
Pludselig, med Taler-Bassen,
Blev gigantisk Franker-Tonen,
Som et *Bjerg* sig Folke-Massen
Vælted over Konge-Thronen,
Over Taarn, som over Tofte,
Over alle Høie-Lofte!

4 *Bjerget* Bro, med stolte Buer,
Lagde over Maas og Rhinen,
Vildt dog, som i Jette-Stuer,
Blød man kaldte Helte-Vinen,
Mistog, under *røde Huer,*
Krampe-Træk for Kæmpe-Minen;
Som Blod-Igel kun, desværre,
Kolossalsk var *Robespjerre!*

5 **|A:202**Under ham jeg steg paa Valen,
Sank dog ei med ham i Kulen,
Vaagned pludselig af Dvalen,
Stak i Sky som Konge-Fuglen,
Slog og ned i Alpe-Dalen,
Fældte Rytteren og Mulen,
Fløi, som Straaler gaae fra Sole,
Over *Lodi* til *Arcole!*

6 Sønder slog jeg da og sammen
Baade *Keiseren* og *Paven!*
I Venedig Doge-Stammen

Jeg formælede med Graven!
Over *Genua*, med Gammen,
Brød for *Corsika* jeg Staven,
Blev *Italiens* Befrier,
Samled godt Dens Gallerier!

7 Vidt gik nu om Land mit Rygte,
Videre gik mine Tanker;
Hvad de gamle Jetter bygde,
Maale vilde jeg med Franker;
Det Gigantiske jeg søgde,
Da i Løn jeg letted Anker,
Stævned, trods *Crokodilen*,
Stolt og djærv i Hug, til *Nilen*!

8 Pyramiderne jeg skued,
Under franske Maale-Snore!
Godt mig vel *Cairo* hued,
Dog min Hug stod til *Mysore*,
A:203Der, (hvormed kun *Tippo* trued)
Selv John Bull at giennembore,
Før paa *Samorinens* Throne
Smykked ham *Stor-Moguls* Krone!

9 Dog, end styrer Folk og Sværde,
Skæbnen, meer end eget Tykke,
Andensteds var Stort paa Færde,
Did mig vinked *Cæsars* Skygge,
Over Britters Bølge-Giærde
Did bar Snekken *Cæsars* Lykke;
Der og lønnet Diademmet
Løseren af Stats-Problemet!

10 Klavre kan fiirskaarne Britter,
Gaae til Tops paa Alp og Snekke,
Knap dog *Foxer* eller *Pitter*,
Om for Een de gik end Begge,
Med min Tvær-Sæk Stien hitter,
Op og ned ad Klippe-Vægge,
Som til Æren var den rette:
Veien til *Marengos* Slette!

11 Længe nok har Preusen pralet
Af sin *Friedrich* uden Mage,
I *Berlin* har Hanen galet
For hans Mester mange Dage,

Der, som Franker-Idealet,
Med Forlov kun lod det brage,
Kom og gik med Hat og Kaarde,
Uindbudt, i Kongers Gaarde!

- 12 |A:204| Ja, hvor er det Fastlands-Hjørne,
Hvor ei sporedes min Finger,
Hvor ei mine Keiser-Ørne
Stak i Sky, og slog med Vinger,
Hvor ei, selv blandt vilde Bjørne,
Om min Daad end Drapen klinger!
Mig indskrænked kun, som Jorden,
Strand i Vest, i Syd og Norden!
- 13 Britter blegned bag Canalen,
Trodsed dog paa Orlogs-Stavne,
Fnøs, da Penne-Strøg i Salen
Lukkede dem alle Havne,
Sørged for, at ei paa Valen
Værk og Glands jeg skulde savne,
Lured trædsk paa Jovis-Fugle
I den Spanske Røver-Kule!
- 14 Stolt jeg dem dog Ryggen vendte,
Giæsted Ørken med de Kiække,
Blegned ei, da *Moskau* brændte,
Blinked ei for Odd og Egge!
Buen kun, som Skæbnen spændte,
Kunde Ørnens Vinger stække,
Fælde ham med Iistap-Pilen,
Som ei sank for Torden-Kilen!
- 15 Frost og Snee-Fog, Storm og Hunger,
Sammensvor sig mod de Bolde,
Gade-Viser rask besjunger
Tabte Næser, Tæer kolde,
|A:205| Men ei tusind Skjalde-Tunger
Skildre Kampen uden Skjolde,
Da vi hist, i Vinter-Mørke,
Prøved med Naturen Størke!
- 16 Blodig Graad for sine Stærke
Maatte Frankrig vel udøse,
Stille under deres Mærke,
Sine ranke Kæmpe-Knøse;
Men al Verdens Brynje-Særke

Kløve dog ei Skiægge-Løse;
Med al Verden til sin Fiende,
Maa sig selv man overvinde!

- 17 Det jeg gjorde, da med Seire
Nederlaget jeg beredte,
Og da hele Verdens Leire
Før min Hoved-Stad sig bredte!
Ingen Mod-Vind skal henveire
Blomsterne, jeg da oplede,
Der jeg, sænkende min Landse,
Tog for Kroner Offer-Krandse!
- 18 Dog, fra Lunden, hvor jeg dvæled,
Skæbnen vinked mig tilbage,
Vilde end til Efter-Mælet
Lægge Daad i hundred Dage,
Hvor som *Gienfærd* jeg besjæled
Levningen af Kæmper strage,
Kiøs, foruden Magt og Lykke,
Hele Verden med min Skygge!
- 19 |A:206| Slaget med de tvende Hære
Er et Ridder-Spil at nævne,
Til den faldne Keisers Ære,
Som sin Død end vilde hævne,
Og slet Ingen af de Kiære
Den forhadte Arving levne,
Saa, hvormed end Britten pranger,
Han kun trætted min Gien-Ganger,
- 20 Kun som Ikke-Keiser maatte
Jeg hans Klippevæg beklæde,
Selv mit Bryst for Griffen blotte,
Som udhuggede med Glæde
I min Lever sig en Grotte,
Til et kiøligt Aften-Sæde!
Huult det gjalder over Vove:
Griffen hedd Sir *Hudson Love!*
- 21 Under Hyld paa *St. Helene*
Ingen Taarer mig husvale,
Men, som mine Bauta-Stene,
Alper over Blomster-Dale,
Stolt udtrykke, tør jeg mene,
Det Gigantisk-Colossale,

Verden, fra de Dødes Rige,
Atter saae med mig opstige!

John Bull.

1 Somme vel sige om John Bull:

Tin er hans Sølv, og Bly hans Guld,
|A:207Men er end Sølv i Gruben tyndt,
Bjerger jeg har af Guld i Mynt!
Silke jeg spandt af Hør og Uld,
Guineer mynted jeg af Kul,
Fylde jeg fik af Vind og Dunst,
Derfor saa priser jeg min Kunst!
Liden er jeg, og Verden stor,
Verden et Skib, og jeg dens Roer!
Landfast er jeg kun med mig selv,
Har dog ved Pol min Grændse-Pæl,
Flytter den frit, hvorhen jeg vil,
Thi som jeg fløiter, gaaer mit Spil;
Ende kun har mit Herredom,
Hvor ikke Vand gaaer udenom!
Dronning paa Hav, det er mit Navn,
Nøgel jeg har til hver en Havn,
Guldet er mit, og Sølvet med:
Huus-Guder ved hvert Arne-Sted!
Høi er min Vold, og dyb min Grav,
Evig min Roes paa Verdens Hav!

2 Fristed end tit jeg Over-Vold,

Det var dog kun i Heden-Old,
Og hvad man fik, var Laan paa Pant,
Saa jeg tilsidst dog immer vandt!
Efter hvert Folk, som blev min Giæst,
Arved jeg, hvad mig huged bedst!
Tyriers Skat, for Røver-Kiøb,
Angled jeg saa alt i mit Svøb:
Kiøbinge-Kløgt og Landsby-Konst
Øvet jeg har dem ei omsonst!
|A:208*Romeren* lod hos mig sit Staal,
Baade i Bryst og Tunge-Maal,
Seent jeg det fandt, for dybt det laae,
Passer nu som en Smed derpaa!
Angleren mig, i Bod for Tog,
Pantsatte Blik og Billed-Sprog,

Som vel poetisk kun gjør Pund,
Gjør mig dog Gavn i kiedsom Stund!
Danske mig gav, om jeg saae grandt,
Flaade med Flag i sikker Pant;
Laande de lidt, det var ei Tab,
Godt sig forrenter Sømandskab,
Og kun en mundkaad fransk Bastard
Kalder min *Løve* en *Leopard!*
Snarest mig snød vel *Sir Norman*,
(Nærig han var som Haand og Tand)
Thi skiøndt jeg fik hans Smag og Sværd,
Som er til Nød al Ære værd,
De dog, som *Rosen rød og hvid*,
Gav mig en slem urolig Tid,
Og, under *Tudor*-Slægten haard,
Trods mine *Breve*, Trælle-Kaar!

3 Siden jeg slog min Drot ihjel,
Som kun tildeels bekom mig vel,
Friheden kun i hundred Aar
Ret jeg har nydt med Dronning-Kaar!
Fri er jeg nu, som Fisk i Vand,
Thi blev end mit al *Hindostan*,
Fast jeg bygger dog paa det Gruus
Kun mit *Ostindiske* Kræmmer-Huus!
|A:209Hvad jeg beholdt i *Amerika*,
Regner jeg mindre til end fra,
Solgde kanskee det for en Øe,
Som laae bekvemt i Øster-Sø!
Skammelig nys med Havne-Baand
Drilled mig vel *Napoleon*,
Lærde tilsidst dog paa min Øe:
Jeg kunde lukke den Spanske Sø!
Grav-Sted han vandt kun paa min Strand,
Malta fik jeg og *Helgoland*,
Ja, fik af Holme slig en Flok,
At jeg fornam, kun Alt er Nok!

4 *Russen* endnu mig slaarer en Bom,
Som jeg kan ei gaae udenom,
Gjør mig og mangen en Time mørk,
For han er haard ved den kiære *Tyrk*,
Som jeg vel nys, ved høilys Dag,
Gav med de Andre det glatte Lag,
Men tør dog sige: ved *Navarin*
Skylden var hans, og Skaden min!

Skotland.

- 1 Al Verden kiender *Walter Scott*,
Min Knøvhed med det Samme,
Thi Alt hvad han har malet godt,
Det sidder i min Ramme!
- 2 |A:210| Det er just ellers ikke rart,
Undtagen til at male,
At huse Folk af stridig Art,
Som *Pikte* er og *Gale*!
- 3 For Syn staae Bjerge immer bedst,
Og de er mit det Meste,
Og Skygge-Helt paa Taage-Hest
Er yndet af de Fleste;
- 4 Desaarsag er i *Fingals* Huus
Man allevegne hjemme,
Imens om *Wallas*, og om *Bruus*,
Kun Faa har nogen Stemme!
- 5 Der var engang en Tyve-Drot,
Som stjal den Skotske Krone,
Og flytted til sit Røver-Slot
Min Ædel-Steen fra *Skone*!
- 6 Den Dag, da Christ paa Korsets Træ
Udsoned Alles Brøde,
I *Bervik* han slog Folk som Fæ,
Saa Stenene blev røde!
- 7 Hos mig den Drot sædvanlig hedd:
Han med de lange Skanker;
Vil Nogen vide hvad jeg leed,
Til Helved gaae hans Tanker!
- 8 Da *Wallas* drog, i Clydes-Dal,
Sit lange Sværd af Balgen,
Men fandt at Skotlands Ridder-Sal
Endnu kun var i Galgen!
- 9 |A:211| Forhadt af dem med Hjelm og Skjold,

Forladt af dem i Nøden,
Forraadt han kom i Bødlens Vold,
Som dobbelde med Døden!

10 Men *Robert Bruus* var Lykken huld,
Da ret han kom i Aande,
Med Samt det prude Kæmpe-Kuld,
Som godt ham gik tilhaande!

11 Tyrannen fnøs, men Helsot brat
Dog standsed ham i Farten,
Og Karl, mod *Bruus*, ei for sin Hat
Var *Edvard* fra *Caermarthen*!

12 Ved *Bannokborn* da stod et Slag,
Der mindes skal saa længe,
Som Solen, paa *Midsommers*-Dag,
Beskinner Skotske Dreng!

13 Der Kæmper sank for Skotte-Lee,
Som Brægner og som Skræpper,
Og Ridder-Sporer før maaskee
Blev aldrig maalt i Skiepper!

14 I Øre godt da Luren klang,
Og Ild der gik af Staalet,
Saa deraf blev en Helte-Sang,
Om *Bruus* paa Moders-Maalet!

15 Den gjorde *Jon* af *Aberdeen*,
Mens ny end var den Handel,
Og kæmped saa for Kongen fiin,
Med *Douglas* og med *Randel*!

16 |A:212|Hvor *Makbeth* med den røde Haand,
Sig lader see for Penge,
Der udebliver *Banchos* Aand
Sædvanlig ikke længe;

17 Og hvis man ei har regnet feil,
Udspringer fra den Samme,
Som Skyggen i hans Konge-Speil,
Den blege *Stuart*-Stamme!

18 Den throned i trehundred Aar,
Og fik tredobbelt Krone,

Men throned som paa Dødning-Baar,
En Brøde at afsone!

19 En *Piktisk* og en *Galisk* Rod,
Var der vel løst forbundet,
Af *Bruses* vel med *Fingals* Blod
En Draabe sammenrundet!

20 Da Stammen fældte, under Staal,
Sit Vandskud ved *Culloden*,
Kun *Ossianske* Klagemaal
Udsprang af Klippe-Roden!

21 Med England i tohundred Aar
Jeg delde Krig og Drotter,
Men saae dog helst, at Kongens Gaard
Laae ei saa langt fra Skotter!

22 Det gamle Ord var talt med Vid,
Om Skotte-Kongens Throne,
Som stunde skulde immer did,
Hvor Stenen laae fra *Skone*,

23 |A:213| Men *Edingborg* alt overseer
Dog *London*, paa en Maade,
I mange Dage Meget skeer,
Og Fremtid er en Gaade!

London.

1 Komme, hvo som komme kan!
Kommer, Mand og Kvinde!
Alle Folk i jeres Land
Rummes kan herinde,
Her kan Alle gaae sig træt,
Her kan Alle see sig mæt,
Møde hele Verden.

2 I *Paris* er Alting smukt,
Har man længe sludret,
Der er dog en hæsliq Lugt,
Seinen er saa mudret,
Themsens Speil er himmelblaat,
Penge lugter immer godt,

Guld kan Alt forgylde.

- 3 Med min Damper i en Svip
Svømmer I herover,
Savner ei *Louis Philip*,
Naar I seer mit *Tower*;
Er end nylig Noget brændt,
Giennem Skiærsild, som bekendt,
Kiønnere man bliver!
- 4 |A:214| Det var *Preusser-Kongens Ord*,
Som jeg havde ventet,
Hvor i Sky nu, efter Snor,
Bygges *Parlamentet*,
Og min *Børs* i al sin Pragt,
Hvortil Grunden og er lagt,
Lydt det skal forkynde!
- 5 Ilden er min gode Ven,
Skøndt vi duellerer,
Reise maa den op igien
Hvad den ruinerer;
Løsen mit er: Haardt mod Haardt,
Hvad i Røg der skvattes bort,
Bør med Damp betales!
- 6 Og for Resten skal I see
Her er Nok tilbage,
I mig boer en mægtig *Fee*
Fra de gamle Dage,
Immer i min Verdens-By
Underværker splinternye
Voxer op af Jorden!
- 7 Allevegne, hvor I gaaer,
Feen I kan møde,
Mellem Regents-Parkens Faar,
Og iblandt de Døde,
Som en *Miss* og som en *Mohr*,
Som en *Tyv* og som en *Thor*,
Tit som en Forpagter!
- 8 |A:215| Maste-Skoven i min Havn,
Dandsende paa Roden,
Og hvad kuns hos mig har Navn:
Tragten under Floden,

Al min Viisdom, al min Roes,
Alt mit Guld og alt mit Gods,
Gav mig *Feens* Naade!

- 9 *Ælve-Dronning* under Øe
Nævnes hun af Skjalde
Og *Victoria* paa Sø
Ulke hende kalde,
Her, i hendes Fødestavn,
Frihed dog er *Feens* Navn,
Nemt at ihukomme!
- 10 Hun med Himlen staaer i Pagt,
Det er godt at mærke,
Byder ei dens Overmagt
Trods, som Trolde stærke;
Alle Aander, alle Ord,
Frit maa tumle sig i *Nord*,
Naar ei *Haand* de løfte!
- 11 Sagtens har hun sine Feil,
Hver en *Fee* har Nykker,
Seer sig alt for tit i Speil,
Leer ad smaa Ulykker,
Immer dog paa *Dronning*-Viis,
Ei som Hexen i *Paris*,
Hallernes Madame!
- 12 |A:216| Mod de lærde Folk især
Slem hun er med Latter,
For de kalder hende her
Chartamagnas Datter,
Ormestukket Pergament
Ei hun være vil bekiendt,
Som sin søde Moder!
- 13 Datter er den *Fee* saa prud,
Saavidt jeg kan mærke,
Heller af en hedensk Gud,
Sagtens *Thor* den Stærke;
Giælder Andet end *Latin*,
Havde han en Datter fiin,
Feen Jomfru *Drude*!
- 14 Dermed falder godt i Traad,
Som et Ledd i Kieden,

Hendes Tog og hendes Daad,
Glands i *Østerleden*,
Hvor hun nys, en Sommer-Nat,
Govinpur forvandlede brat,
Brittisk til *Calcutta!*

- 15 *Clive, Hastings, Wellesley*,
Hendes Jarler gilde,
Glemmes end ved Ganges ei,
Og i London silde;
Sagtens Arthur *Wellington*
Haabe tør, hans Helte-Aand
Huskes i *Mysore!*
- 16 |A:217 Nys vel fra *Afghanistan*
Bud, med blege Kinder,
Til mig hastet over Strand,
Græd for Mænd og Kvinder;
Og paa *China-Dragens* Kyst
Feen vover nu en Dyst
Drøi med *Udgaards Loke*;
- 17 Men faaer kun i Hjemmet Bugt
Hun med *Hrungner*-Ætten,
Jager end som før paa Flugt
Romerørns-Uvætten;
Sikkert med et Tiger-Spand
Kommer Hun, fra *Østerland*,
Ærefuld tilbage!
- 18 Først da i sin fulde Glands
Skal min *Fee* I skue,
Thems og *Ganges* gaae i Dands
For *Westminsters* Frue,
Middelhav og *Østersø*,
Kvæde høit om *Anguls* Øe:
Ælvedronning-Stolen!
- 19 Da skal *Volund* Vingesmed
Hamre hendes Krone,
Alle Klokker gaae derved
Kiønt i *Cædmunds* Tone,
Alle *Shakspears* Alfer smaa,
Hvide, røde, gule, blaa,
Boltre sig i Engen!

- 20 |A:218| Løses skal da alle Baand,
Som ei *Fenris* binde,
Røre sig hver Gnist af Aand,
Som i Støv er inde,
Mumier, selv nok saa net,
Dandse skal en Menuet
Med *Athenes* Døttre!
- 21 *Oxford* damper op tilvands,
Stolt med *Bodleianet*,
Cambridge giennemskiær med Glands
Luften jernbanet,
Kappes saa i Væddeløb
Om den Krands, ei gjort paa Kiøb,
Kronos selv har bundet!
- 22 *Povels-Kirken*, ogsaa kied
Af at staae i Skygge,
Lister sig til *Themsen* ned,
Har og med sig Lykke,
Sætter sig kun, hvor man godt,
Over *Greenvichs* Ulke-Slot,
Seer "den *Høie Kirke*"!
- 23 Selv de Stjerner skal forgaae,
Som er Himlens Smykke,
Ende vil engang vel faae
Ogsaa *Londons* Lykke;
Men saalænge Stort og Smaat
Speile sig i Blankt og Blaas,
Blinke mine Taarne!

|A:219|

Rusland.

- 1 Jeg er en egen Verdens-Deel,
Veed knap mig selv at maale,
Er dog endnu ei ganske heel,
Hvad tit er tungt at taale!
- 2 Fra den Tid *Kiew* og *Novgorod*
Var mine Hoved-Stæder,
Jeg tit har skiftet Drot og Lodd,
Kom seent til gode Sæder!

- 3 *Mogolerne* engang mig tog,
Og det var Hedning-Hunde,
Derfor til Helved jeg dem jog,
Det snarest jeg kunde!
- 4 Skøndt Krigen bliver immer ved,
Er Freden dog min Glæde,
Men ingen Mand har længer Fred,
End Naboer tilstæde!
- 5 Imidlertid, for varig Fred,
Jeg intet Offer sparer,
Og Midlet til mit Øiemed
Beständig bedre svarer!
- 6 Med *Polen* velforligt jeg blev,
Med Sverrig nogenlunde,
Og *Persien* jeg foreskrev
Den bedste Fred jeg kunde!
- 7 |A:220 Engang min gamle Hoved-Stad
Vel tog de *Franske* Trolde,
Men der de fik det varme Bad,
Hvorefter kom det Kolde!
- 8 Med *Tyrken* har jeg prøved Alt,
Det Onde med det Gode,
Men ei engang med *Varna* faldt
Storherren mig til Fode!
- 9 Vil han, saa stokblind i sit Had,
Slet ingen Godhed ændse,
Jeg maaskee først ved *Zarograd*
Faaer en naturlig Grændse!
- 10 For England har jeg al Respekt,
Men nægter ei, mig tykkes,
Det tjende til vor Lige-Vægt,
Ifald det kunde lykkes!
- 11 Al Verden kiender *Peter Czar*,
Han var min Skole-Mester,
Ham takker jeg for hvad jeg har
Ved Øster-Sø i Vester!

- 12 Har nu jeg Flaade, Konst og Kram,
Forstand paa alle Dele,
Bli'r *Petersborg* et *Amsterdam*,
Jeg skylder ham det Hele!
- 13 Han var et *Russisk* Underværk,
Det ingen *Tyrk* kan nægte,
Som Brændeviin og Peber stærk,
Hans Kæmpe-Skridt var ægte!
- 14 |A:221| Ved *Pultava* han *Svensken* slog,
Saa det endnu maa svie,
Og Alt hvad han tilfange tog,
Det nødtes til at bie!
- 15 Han ragede mit Barbari,
Saa det fik Kinder glatte,
Cultur det godt sig finder i,
Med Franske Flor og Hatte;
- 16 Og nu jeg fra det "Hvide Hav"
Den bringer til "det Sorte",
Ved *Kaukasus*, som skriger Au,
Jeg stormer Dødens Porte!
- 17 Med *China* jeg mig ogsaa vil
Lidt nærmere forbinde,
Og sætte Liv i hendes Spil,
Som *Østens Keiserinde*!

Sverrig og Norge.

- 1 Hvis ikke Tant er Yngling-Tal,
Fra Sverrigs Konge-Borge
Sig svang den Æt til *Skiringshald*,
Som throned høit i *Norge*,
Men *Tungen der* blev Sagas Skjold,
Mens hende kun paa *Fyrresvold*
Man satte Bauta-Stene!
- 2 |A:222| Selv Skiøde-Konningen var glemt,
Med sine Raadmænd strage,
Hvis ei hans Lignelse var giemt
I *Hellig-Olavs* Sage;

Da *Gamle Hakon* sank i Grav,
Først Bauta-Steen fik Rune-Stav
Paa *Upsals* Konge-Høie!

3 Til Grunde gik i Synke-Bæk
Kong *Hakons* Herre-Stamme!
Med Tvilling-Kronen *Magnus* Smæk
Det undtes da at bramme;
Men dog langt bedre stædt den var
Paa Daatter fiin af *Valdemar*,
Der voxde Gylden-Smykket!

4 Vel fik det aldrig siden Bod
For Nordens store Kone,
I firehundred Aar dog stod
Sig Nordens Tvilling-Krone,
Saa Riger to, i Aand og Ord,
Ei bedre gik for Eet paa Jord,
End *Dannemark* og *Norge*!

5 Nu smeddet er i Nord, af Ny,
En anden Tvilling-Krone!
Til Kvad om den i høien Sky
Har Slettens Fugl ei Tone,
Og har end nye Kroner Glands,
Dog Tidernes Kiærminde-Krands
Omslynger kun de Gamle!

6 |A:223| At *Kiøl* forbinder bedst i Nord,
Det nægtes kun af Giække,
Et Tvistens Æble er det *Ord*
Dog mellem Fjeld og Snekke,
Og Tiden er saa liig et Hav,
At skal den sige Dommen af,
Sin Sag vel Snekken vinder!

Danmark.

1 Er jeg lav og er jeg lille,
Mine Bække smaa,
Medens Klipper stande stille,
Kappes til en Aa!
Høiere end Skytter stærke
Stige kan den svage Lærke!

Dybere end Kæmper hugge,
Kan og Barnet dukke!

2 Danmark, deiligst Vang og Vænge,
Lukt med Bølgen blaa,
Kaldtes jeg af voxne Dreng,
Og af Piger smaa,
Under Nyn i grønne Skove,
Under Kvad paa blanken Vove,
Om min *Dane-Bod* hin feire:
Kongens Viv i *Leire!*

3 Om end, i mit Skygge-Rige,
Riim fra Heden-Old
Aldrig ret sig lod forlige,
Om min *Dan* og *Skjold*;
|A:224Immer dog han er min egen,
Drotten, slumrende paa Negen,
Vugget mildt paa Orlogs-Snekke,
Inden Skjolde-Vægge!

4 Ei jeg praler af min *Frode*,
Brammer ei med *Rolv*,
Kiender Helte nok saa gode,
Som hans Kæmper tolv;
Glad jeg dog, i Bjarke-Maalet,
Hører Klang af Meer end Staalet,
Som, med *Fredegodes* Minde,
Vare kan og vinde!

5 Om, paa Øster-Søens Kyster,
Vingeslagne Aand
Hørde Graad af bedre Syster
Over *Phaeton*,
Derom tvistes maae de Lærde,
Lavt som jeg er og mit Giærde,
Danmark Taareperle-Hjemmet
Blev dog aldrig fremmed!

6 Om de fredegode Sjæle
Andensteds, i Vraa,
Fandt et bedre Efter-Mæle,
Under Skyer blaa,
End i mine grønne Skove,
Derom tør ei Kamp jeg love,
Vist dog i et kiærligt Minde

Leved de herinde!

- 7 | **A:225** *Hrodgars* Kvad i Ridder-Salen,
Konge-Riim fra *Soer*,
Sagas Røst i Jøkul-Dalen,
Skovens Fugle-Chor,
Tone over Skjoldung-Grave,
Tolke godt de Rune-Stave,
Saxo snildt, med Romer-Prenen,
Prak i Kampe-Stenen!
- 8 Mellem mange grønne Grave
Har man Venner faa,
Og med Penne-Fjer til Stave,
Maa man varlig gaae,
Sagtens blev jeg lidt tilbage,
Fremfor i de gamle Dage,
Dog endnu jeg Bølge-Heste
Rider med de Bedste!
- 9 Seiles kan der mange Mile,
Mens paa een man gaaer,
Lov man har til sig at hvile,
Medens Vinden staaer!
Derfor, Gutter, ud med Snekken,
Overalt, ja selv i *Bækken!*
Blade-Skib med Penne-Master
Der kun Daaren laster!
- 10 Solen seer man allevegne,
Maanen ligesaa,
Sky sig over alle Egne
Hvælver dyb og blaa,
A:226 Himlen, som i dybe Strande,
Speiler sig i flakke Vande,
Og hvor ei er Væld og Rende,
Der er Verdens Ende!
- 11 Derfor, selv paa vilden Hede,
Hvor en Hytte stod,
Immer, uden langt at lede,
Hitter man en Flod,
Seilbar for den sære Snekke,
Der sig folde kan og strække,
Er som *Rummet* og som *Tiden*,
Baade stor og liden!

12 Om den sang de gamle Skjalde,
Som de kunde bedst,
Pleied den og tit at kalde
Odins Ride-Hest!
Hest paa Hav, og Kiøl paa Klipper,
Ligegodt, naar ei den glipper;
Her paa Aande-Drættets Vinger
Den i Sky sig svinger!

Paaske-Slaget.

1 I *Kongedybet* stod et Slag,
I Røg og Damp,
Det stod i Vaar en Høitidsdag,
Hvor *Nelson* gav det glatte Lag,
Med Lyn paa Lyn i Tordenbrag,
I Røg og Damp,
|A:227 Men *Dannebrog* man saae dog grandt
Med Maste-Skovens *Elefant*
I Kamp!

2 Det var i *Sjette Fredriks Tid*,
Mens han var ung,
Da, efter Freden lang og blid,
Sin Prøve stod i Paaske-Strid
Vor Løve, som fra Arildstid
Var immer ung,
Og mens de gyldne Hjerter slaae,
Den skal som *Skjold* i Kampen staae
Skjoldung!

3 I *Konge-Dyb* en *Prøve-Steen*
For Heltemod,
Hvor der var meer end To mod Een,
Har gjort den Sag som Guld saa reen:
Paa *Dannebrog* og *Prøvesteen*
Var Heltemod,
Da *Thurah* faldt med samme Roes,
Som *Lassen* og som *Villemoes*
De stod!

4 Med *Dannebrog* da stak i Sky,
Paa Bølgen blaa

Foer vidt om Land, det stærke Ry,
At *Danmark* reiste sig paany,
Med Løve-Brøl i høien Sky,
 Fra Bølgen blaa;
Kun i den sidste Røg og Damp
Skal Mindet om vor *Paaske-Kamp*
 Forgaae!

5 |A:228| *I Frederik den Sjettes Tid*
 Stod Dansken op!
Af Fredens Skiød, med Kæmpeskridt,
Med Liv og Aand og Mæle frit,
Al *Danskhed* i Kong *Fredriks* Tid
 Stod herlig op!
Den stige nu, trods Veir og Vind,
Fra Kongedyb til Ærens Tind
 Og Top!

6 For gamle *Danmarks* Løver blaa
 I Gyldenfelt,
I Kreds af Hjerter, som kan slaae
Med Ungdoms Kraft, trods Lokker graa,
Lad gjalde over Bølgen blaa,
 I Sund og Belt,
Et Hurra-Raab med Fynd og Klem,
Saa paa hvert Dæk der springer frem
 En Helt!

7 I gamle *Danmarks* Bøgelund
 Et Fugle-Chor,
Med Svanesang af Hjertens-Grund,
De Fiske smaa i *Øresund*
Opvække brat til Leg om Lund,
 Til Lyst i Nord,
Bortskræmme *Svantevit* og *Flint*
Fra *Øresund* og *Møens Klint*
 Og Nor!

8 Og til Lindormens Dommedag,
 Paa Videslet,
|A:229| Med Lyn paa Lyn i Tordenbrag,
Forkynde *Danmarks* hvide Flag
Lindormen leed dens Dommedag,
 Paa Videslet,
Mens *Dannebrog* fra Havets Skiød
I Sky sig svinger luerød

Og let!

Paaske-Tiden.

- 1 En *Paaske-Tid* i Norden
Omsider dog oprandt,
Kun Trolde under Jorden
Tør sige, det er Tant!
- 2 Den dunkle *Middelalder*,
Fra *Dovre* seet i Kveld,
I Norden mørk ei falder,
Før *Saga* foer til Hel,
- 3 Med *Snorro* Islandsfarer,
Og *Saxo* Sællandsfar,
Med begge *Valdemarer*,
Og deres Heltepar!
- 4 Da kom, med *Ragna-Mørke*,
De trende Vinter-Aar,
Da Jette-Kløgt og Styrke
Kun havde gode Kaar!
- 5 Da sov i Nord, som Stene,
De gamle Kæmpers Børn,
Da frøs paa Askens Grene
Ihjel vor gamle *Ørn!*
- 6 **A:230**I Laas var *Valhalds* Porte,
Til Hanen goel paany:
Nu skrider Nat hin sorte,
Tilstunder Morgengry!
- 7 Det Hanen var guldkammet,
Som goel fra Kirke-Taarn,
Den havde Liv annammet,
Som aldrig saaes tilforn!
- 8 Det godt var at fornemme,
I *Jule-Nattens* Sang,
Det var en Engle-Stemme,
Som fra det Skjulte klang,

- 9 Det lød paa *Modersmaalet*:
“Fra Himlen vi kom her”
Sig følde blidt omstraalet
Ved Sangens Lyd Enhver!
- 10 Da galed med det Samme
Hel-Hanen, sort som Sod,
Den goel for *Muspels* Flamme,
Paa *Helsprog* “Solebod!”
- 11 Med Gienfærds-Stemmer hæse
Helhjemmets Hane goel,
Saa hørdes Giæs at hvæse,
Som frelste *Capitol!*
- 12 Det klarest lød som Nysen
Af Noget under Jord,
Det virked som en Gysen,
Der Kroppen giennemfoer!
- 13 |A:231|Og Lygtemænd i Klynge
De dandsed til den Sang,
Paa Muldvarpskud og Gyng
De hopped og de sprang!
- 14 Da vaagned Kæmpe-Stammen
I Nord ved Hanegal,
Men saae, ved *Muspels-Flammen*,
Kun Dødningdands paa Val!
- 15 Det var i Skræk at vaagne,
Til Sorg, før Soel opstod,
Thi *Hedin* kun og *Hogne*
Om Natten spille Blod.
- 16 Med Sorg igien da blunded
De gamle Kæmpers Æt,
Til Soel, af Hav oprundet,
Dem vakde til Idræt!
- 17 Den Soel af *Konge-Dybet*,
I Skjaldes *Øre-Sund*,
For Fuglen og for Krybet,
Opstod en Morgenstund!
- 18 Jeg saae det giennem Dampen,

I mine Ungdoms-Aar,
Da hid, med Paaske-Kampen,
Kom vort *Aarhundredes* Vaar;

19 Jeg saae det giennem Taagen,
Da *Rimthurs-Drotten* faldt,
Og om end kun halvvaagen
Jeg saae, hvorom det gjaldt!

20 |A:232| Jeg saae det giennem Ruden,
Da *Tyrken* fik sin Rest,
Forinden og foruden,
I *Hellas* allerbedst!

21 Jeg hørde det paa *Ordet*,
Som sprængde nys sin Grav,
Skiøndt Klengen er lidt jordet,
For end det gaaer ved Stav!

22 Jeg hørde det paa Sangen
Om *Holger* og om *Skjold*,
Som flagrer giennem Vangen,
Om end lidt vinterkold!

23 Jeg hørde det paa Vinden,
Som suser fra Nordvest,
Og river brat af Pinden
Sydost med al sin Blæst!

24 Vor gamle Ørn til Live
Nu kom i Aske-Top,
Hans Vinger end er stive,
Men Soelskin tør dem op!

25 Naar han slaaer ned i Havet,
Da giælder det en Hval,
Som nøs, saa Asken raved,
Med *Norners* Løvtags-Sal!

26 Da *Gjallar-Hornet* klinger
Fra *Himmelbjerget* frit,
Da *Valhalds* Port opspringer,
Om end i Baglaas vridt!

27 |A:233| Ved Nordens Saga-Arne,

Hvis Gnister ei uddøe,
De Kæmper hedenfarne
Med *Bjarke* sig optøe!

28 Da savner *Thor* sin Hammer,
Da sprænger den sin Grav,
Sit mørke Sovekammer,
I *Helhjem* under Hav!

29 Med *Mimers* Hoved taler
Da *Odin* Vidskabs-Ord,
Det høre *Lydskjalvs* Svaler
Og kviddre om i Nord!

30 Det høre Askens Svaner,
I Sællands *Urda-Sø*,
Derom for gamle *Daner*
De sjunge under Ø!

31 Til sidste Kæmpe-Stævne,
Naar *Gynge-Spangen* brast,
Da fylker paa det Jævne
Valfader i en Hast!

32 Da mødes As og Jette,
Paa Aanders Adelvei,
Da jævnes gammel Trætte
Imellem Ja og Nei!

33 Hvo skal vel Runer riste
Om Nordens Dommedag?
Kun *Thor* seer Ormen briste
For sidste Hammer-Slag!

34 |A:234| En Gude-Dag man regner
Med Grund for tusind Aar,
Men *Odin* maaskee blegner
Mens op ad Dag det gaaer.

35 Dog, nys kom Morgenstunden
Til os med Guld i Mund,
Vor Nattergal i Lunden
Slaaer end ved Øresund!

36 Saa voxer op, I Unge,
Bag gamle Kæmpers Skjold,

Med *Moders Maal* paa Tunge,
Med Had til Thurs og Troid!

37 Saa længe Kampen varer,
Med Hammer, Sværd og Spyd,
Til selv sig aabenbarer
Al Last saavel som Dyd!

38 Men Tiden ret udmaaler
Kun *Han* paa Konge-Stol,
Hvis Aasyns Middags-Straaler
Fordunkle Jordens Soel!

39 Han er den rette *Balder*,
Som brat Opreisning fik,
Og throner i hver Alder
Nu paa sit *Breidablik*,

40 Derfra igien han kommer,
Med tusind Soles Glands,
Som alle Guders Dommer,
Med evig Seiers-Krands!

41 |A:235 Da i Hans Lys det klare,
Hvad vi forblommet saae,
Sig selv skal aabenbare,
Og giennemsynligt staae!

Tids-Regningen.

1 At Tiden gaaer og vi gaae med,
Alt som en Øe, der svømmer,
Hvert Øieblik forandrer Sted,
Som naar man vildest drømmer,
Det mærked Han med stort Forliis,
Som vandred ud af *Paradis!*

2 Hvorlænge siden det er nu,
Ei staaer paa Vandrings-Staven,
Og Alle, som kom det ihu,
Forstummede i Graven,
De fleste Folk, selv fra i Gaar,
Kun talte deres egne Aar!

- 3 Vi veed, de Smaa i vores Hjem
Ei holde af at regne,
Og tælle daarlig nok *til Fem*,
Paa Aar af deres egne,
Til under Leg de, med lidt Spot,
Paa *Fingrene* det lære godt
- 4 Saa har fra *Grækens Lege-Tid*
Vi først *Olympiader*,
|A:236Og Tallet groves ind med Flid
Kun seent paa Marmor-Plader,
Det dunkelt er, hvo først, hos dem,
Har rigtig talt i Leg *til Fem!*
- 5 *Firkløverne*, som voxde der,
Paa Løbe-Baner strage,
Til *Snese ti*, saa noget nær,
Løb op i *Christi Dage*,
Skjønndt Legen da, som velbekiendt,
Ved *Romas* Trold med Graad var endt!
- 6 Fra *Rom* blev bygt, man siger, skrev
Dens Præster Almanakker,
I Galler-Krigen brændt de blev,
Med Røver-Kulen vakker,
Jævndrende dog kalder sig
Med Græker-Legen *Romer-Krig!*
- 7 *Ebræerne*, som regner bedst,
Og lærde Tal med Tampen,
End tælle fra den store Fest,
Da tændt blev Himmel-Lampen,
Og siden Moses Seiers-Sang
Vist intet Aar de oversprang!
- 8 Om før de har sig lidt fortalt,
Det ikke stort vil sige,
Paa nu *Femtusind* Aar i Alt,
Sexhundrede tillige,
Saa Himlens Lys til Verden kom
Omtrent *tretusind* Aar før *Rom!*
- 9 **|A:237***Sextusind* Aar skal Verden staae,
Det er et gammelt Rygte,
Som man maa heller stole paa,
End for Indbildning frygte,

Men Himlen selv os lære vil,
Med Tegn, naar Enden stunder til;

10 Thi meer end Attehundred Aar,
Med mageløse Dage,
Os borge for hvad skrevet staaer
I Herrens Godtords-Sage:
“Den *sidste* Slægt skal see med Gru,
Det sortner brat som straalere nu!”

11 Saalænge ei de store Tegn
Vi see, i Soel og Maane,
Som slaae med Skræk hver Himmelegn,
Saa alle Stjerner daane,
Den regner bedst paa Tidens Løb,
Som sælger den til dyrest Kiøb!

12 Den Regning altid holder Stik,
For Gamle og for Unge,
At kostbart er hvert Øieblik,
For Haand saavel som Tunge,
Til ædel Daad har Tiden Priis
Og Evigheden *Paradis!*

|A:238

Den Christne Tro.

1 Jeg er saa underfuld en Magt,
Hvor ret jeg kom til Live,
At Pennen, selv med Aand i Pagt,
Ei klart det kan beskrive!

2 Usynlig er jeg, fremfor Alt,
Og dog saa nem at kiende,
Som om i himmelhøi Gestalt
Jeg saaes til Verdens Ende!

3 Vel fremmed, paa hver Plet af Jord,
Man fundet har min Stemme,
Dog overalt, hvor *Sandhed* boer,
Jeg har i Grunden hjemme!

4 Som den Eenbaarne, jeg af Muld

Kun Tidsel har og Nælde,
En Torne-Krands, og Korsets Bul,
Hvortil jeg mig kan hælde!

- 5 Men overalt, hvor gode Ord
Kan gode Steder finde,
Jeg skaber Mark, i Syd og Nord,
Hvor Melk og Honning rinde:
- 6 Og naar jeg misted hvad, af Jord,
Jeg syndes kun at have,
Da blev min Magt og Ære stor,
Ved mine Venners Grave!
- 7 |A:239| Jeg Verden altid var forhadet,
Og bar kun Torne-Krone,
Men aldrig stod jeg dog forladt,
Og aldrig faldt min Throne!
- 8 Med Sølv og Guld min Kæmpe-Trop
Jeg frister ei og fæster,
Men siger blot: Guds Fred! stat op,
Og sid blandt Kongens Gæster!
- 9 Det Ord, i attehundred Aar,
Befolket har mit Rige,
Skjøndt altid paa min Kirke-Gaard
Et Kors var Himmel-Stige!
- 10 Min Gaade er et *Guddoms-Ord*,
Som skaber hvad jeg nævner,
Som fylder Dale trindt paa Jord,
Og Klipperne udjævner!
- 11 Med *Det* indvier jeg min *Daab*,
Velsigner jeg mit *Bæger*,
Saa hist udspringer Livets Haab,
Og her det vederkvæger!
- 12 Med *Det* jeg skaber gode Kaar,
For mine Kæmper lave,
Saa de kan lee ad Bane-Saar,
Og springe over Grave!
- 13 Med *Det* jeg skaber Viin af Vand,
Og Paradis af Ørke!

Med *Det* jeg skaber Lys om Land,
Mens Verden raaber: Mørke!

14 |A:240| Mit Rige kaldes *Christenhed*,
Og Herren kiender Sine,
Skiøndt ingen Mand paa Jorden veed,
Hvormange der er *mine*!

15 Kun det er *klart*, *de* er det *ei*,
Som *ei* mig vil bekiende,
Og at jeg løi, ifald min Vei
Gik *ei* til Verdens Ende!

16 Men dog, saa vist, som *Sandhed* kun
Med *Ord* kan *Alt* beseire,
Er *Sandhed* *Ordet* i min Mund,
Og *Gud* i mine Leire!

17 Jeg trodsed Dumhed, trodsed Kløgt,
Og Verdens Aand i Vælde,
Og Verdens Lyst og Dødens Frygt,
Jeg trodser Aar og Ælde!

18 Jeg laae i Dvale mangan Gang,
Men blev *ei* Orme-Føde,
Og aldrig bølged nogen Vang,
Hvis ikke Sæden døde!

19 Lad hvisle kun i Orme-Gaard,
At nu jeg er lagt øde,
Jeg kroner ligefuldt mit Aar
Med Frugtbarhed og Grøde!

20 Ja, op jeg staaer, som Ax i Vang,
Som Mai i Bøge-Skove,
Og prægtig, under Fugle-Sang,
Som Gylden-Soel af Vove!

21 |A:241| At Lyset er mit Klædebon,
At Korset er min Ære,
Og at mit Ord er Liv og Aand,
Det skal da Verden lære!

22 Det kiendes skal, naar, som en Soel,
Jeg straal'er brat med Størke,

Adspredende, fra Pol til Pol,
Alt Hedenskabets Mørke;

23 Opvækkende de tørre Been
Til Liv af *Jakobs* Grave,
Fremlokkende af Stok og Steen
En deilig Blomster-Have;

24 Udstraalende den Herres Glands,
Som aabenbar kun døde,
For at med Livets Rosen-Krands
Jord-Klimpen *Ham* kan møde!

25 Ja, naar *Han* kommer i det Blaa,
Da er mit Værk tilende,
Hvad Troende i Speilet saae,
Skal Salige erkiende!

26 Om *Han* end tøver, troe *Ham* dog!
Han Ingen har bedraget,
Som, trods al Snak om Billed-Sprog,
Paa *Ordet Ham* har taget!

27 *Han* er det *Ord* fra Arildstid,
Histoppe og heneden,
Hvis *Lyd* er *Aand*, hvis *Vift* er *Vid*,
Hvis *Liv* er *Evigheden*!

|A:242

Oplysninger.

Aand er ikke det samme som *Sjæl* og gribes endnu mindre af Luften, men er *Livs-Kraften*, som *Ordet* om det *Usynlige* nu sædvanlig fattes, men kan dog have, og viser sig da baade *levende* og *kraftigt*, medens alle aandløse *Ord* om det *Usynlige* er døde og magtesløse.

Aar er Navnet paa en Flod i *Berner-Landet*, som falder i Rhinen.

Aden, i Arabien ved Bab-el-Mandeb, var en rig og mægtig Stad, saalænge den ostindiske Handel gik over det røde Hav, og

blomstrer nu op igien under *Engelsk* Herredømme.

Adulf (Ataulf) førde Vest-Gotherne til *Spanien*, først i det *Femte* Aarhundrede.

Afganistan, det Østlige Persien, nu et eget Rige.

Afrodite var Grækernes Navn paa Skønheds-Disen.

Alba var i 6 Aar *Philip* den 2dens Statholder i Nederlandene, og roste sig selv af, i den Tid at have ladt 18000 Mennesker henrette. Han oprettede sig ogsaa selv en Ære-Støtte i *Antwerpen*, hvor man saae ham som en Jern-Mand træde to Mennesker paa Nakken.

Albertus Magnus, en Tydsk Biskop i det *Trettende* Aarhundrede, som gjaldt for en Hexemester.

Albuquerque lagde Grunden til Portugisernes Magt i Ost-Indien, ved at anlægge *Goa* og indtage saavel *Ormuz*, som *Malacca*.

Alexandrien, Ægyptens ny Hovedstad, med Alexander den Stores Grav, gjør nu, under Mehem-Ali, Opsyn paany.

Alfer (som vi har gjort *Ælvefolk* af) var det gamle Nordens Navn paa hvad vi vilde kalde *Engle*.

Alfernes Skib er Lykke-Skibet (Skibbladner) der havde altid Medvind og kunde bære alle *Aserne*.

Alfred er den berømteste af alle de *Angelsachsiske* Kon|A:243ger, regierede omtrent 30 Aar (872–900), forsvarede Landet kiækt mod de Nordiske Vikinger, som idelig angreb Kysterne, og skal selv have skrevet endeel angelsachsiske Bøger, som endnu er til.

Alkuin (Ælkvin) var En af de lærdeste Angel-Sachser i det 8de Aarhundrede, som i lang Tid opholdt sig ved Keiser *Carl* den Stores Hof, og oprettede siden en berømt Skole i *Tours*.

Alperne er *Europas* høieste Bjerg-Kiæde, mellem Frankrig, Tydskland og Italien.

Amsterdam pipper allerede frem paa sit Pæleværk over Sumpen i det *Trettende* Aarhundrede, men voxde dog først ret ved *Antwerpens* Ulykke, i Slutningen af det *Sextende*, var giennem det *Syttende* og en Deel af det *Attende* et *London* i det Lave, og er endnu en rig Kræmmerstad, hvor dog *Femtedelen* af

Indbyggerne er *Fattiglemmer*.

Angel-Sachser er det gængse Navn paa de *Danske* og *Frisiske* Vikinger, som, i det *Femte* og *Sjette* Aarhundrede, indtog *Britannien*, paa *Wales* nær, og kaldte det *England*, og blev fra det *Ottende* Aarhundrede baade *Tydslands* og *Nordens* Lære-Mestre i *Christendom* og Skrivekonst paa *Modersmaalet*.

Angler kaldes Hovedstammen hos Angelsachserne, og af dem har endnu Landskabet *Angeln* ved *Slesvig* sit Navn.

Ansgar (Asgeir og Æsger) var en *Frankisk* eller *Sachsisk* Munk, som i det Niende Aarhundrede (826–65) utrættelig forkyndte Christendommen i *Danmark* og *Sverrig*, og kaldes derfor *Nordens Apostel*.

Antiochien, ved Floden *Orontes* i Syrien, er især berømt af det “*Christne* Navn”, som har sin Oprindelse derfra, og af sine to Beleiringer paa det store Korstog (1099) da Staden var et Tvistens Æble mellem Christenhedens og Tyrkiets Hovedstyrke.

Antwerpen eller *Andorp* var i det *Sextende* Aarhundrede den ypperste *Nederlandske* Handelstad, men efter dens Forstyrrelse af *Spanierne* (1585) flyttede de driftigste Borgere til *Amsterdam* og bidrog til dens Flor.

Apenninerne er en Bjerg-Kiæde, som giennemstryger *Italien* fra Nord til Syd.

Arcole er en *italiensk* Bondeby ved *Etsch*-Floden, ei langt fra *Bergamo*, hvor *Bonaparte* vandt sit andet Hovedslag paa Sommer-Toget 1796.

Argo er Skibets Navn, hvorpaa, efter de *Græske* Oldsagn, *Jason* og hans Heltefølge, de derfor saakaldte “*Argonauter*”, gjorde Toget efter “det gyldne Skind” til *Colchis* ved det *Sorte Hav*.

Argus havde, efter det *Græske* Billedsprog, *hundrede Øine*, hvoraf Halvdelen var vaagne, mens de Andre sov.

Aristander fulgte, som Offerpræst og Spaamand, *Alexander* den *Store* paa hele hans æventyrlige Bane.

Arkadien er et bjergigt Landskab paa *Morea* (Peloponnes), hvis

Hyrder var ligesaa berømte i Oldtiden, som de *Schweitserske* i Middelalderen.

Artus eller *Arthur*, med det runde Bord, er *Britternes* fabelagtige Helt baade i *Wales* og *Bretagne*.

Aser kaldtes Nordens Kæmpe-Guder.

Asken *Ygdrasil* betød i Norden Menneske-Livets Stamtræ.

Athene var Navnet paa Grækernes Vidskabs-Dise.

Atle er det Nordiske Navn paa Hunne-Kongen *Attila*.

Augias er bekendt af sin Mødinge-Stald, som *Herakles* rensede, ved at lede en Flod derigennem.

Augustin var Hovedmanden for de Munke fra Rom, som, fra Aar 600, christnede *Engeland*.

Axel, er det Danske Navn paa *Sællands* heltmodige Biskop, som *Latinerne* har forgjort til "Absalon".

Balder, Odins uskyldige Søn, som ved *Lokes* Lumskhed døde i sin blomstrende Ungdom, men skal opstaae igien efter *Ragnaroke* i en *Nyaarstid*.

A:245 *Baldvin*, *Gotfred* Tornekrones Broder, Fyrste i *Edessa* (Orfa) ved *Eufrat*, og siden Konge i *Jerusalem*.

Balsamere bruges, billedlig, om *Bogstav-Skrift*, hvori det *mundtlige Ord* endnu efter Døden, som en *Mumie*, bevares fra Opløsning.

Bancho var en af *Makbeths* Stal-Brødre, hvem der skal være spaaet en kongelig Æt, og fra hvem man siger, *Stuarterne* nedstammede.

Bannokborn er en lille Aa i Nærheden af *Stirling*, hvor det store Slag stod mellem *Skotter* og *Engelskmænd* (Midsommers-Dag 1314).

Barbarer kaldte *Græker* og *Romere* alle dem, hvis Sprog de ikke forstod, og derfor kalde vore *Latinere*, naar de er *aandløse*, deres *egne Landsmænd* saa, for de ikke kan *Latin*, men med Rette kalde vi kun de *Aandløse* saaledes, fordi de aldrig kan lære *Aandens* Sprog.

Barndom (Menneske-Slægstens) kaldes den graa Oldtid, førend de

mange adskilte *Folkefærd* opkom og vidste af dem selv at sige.

Bataver er i Romerske Bøger Navnet paa Endeel af Nederlænderne, og det er snurrtigt, at Hollandske Lærde selv har udledt Navnet af baat ∘: Baade, Profit.

Bec var et Kloster i Normandiet, hvor Lombarden *Lanfrank*, i Vilhelm Erobrers Tid, grundede en berømt og frugtbar Skole.

Beda, en angel-sachsisk Munk (700 eft. Ch.), var i sin Tid vel den lærdeste Mand i hele Christenheden, og har iblandt andet efterladt en Historie om Christendommens Indførelse og Skæbne i Engeland, som er ubetalelig, og bekiendt under Navn af *Bedas Kirke-Historie*.

Bergens Brygge eller Bro var engang meget bekiendt af Kræmmerleiet, som Hansestæderne havde der.

Bjarke, en af *Rolfs* Kæmper.

Bjerget var netop Navnet, de grummeste *Ny-Franker*, med Robespjerre i Spidsen, gav dem selv.

A:246*Bifraust* er, i Nordens gamle Hedning-Kvad, Navnet paa en Bro, de tænkte sig mellem *Gudhjem* og *Mandhjem*, altsaa *Billed-Sproget*.

Billed-Sprog kalder man det, naar man med Navnene paa Dyr, Fugle, Træer og allehaande *synlige* Ting, ikke mener disse Ting selv, men noget Usynligt og Aandeligt, som de tænkes *ligne* og paa en Maade svare til.

Bjowulf besynges i et herligt angel-sachsisk Digt, som en Gothisk Stærk-Odder, der sloges kiækt med Trolden *Grændel* og hans Moder i *Danmark*, og tilsidst med Ild-Dragen *Stærkhjort* i Gothland, som ogsaa fik sit Banesaar, men ødelagde Helten.

Boemund, en Søn af den Normanniske Robert Vitsker, var En af Høvdingerne paa det store Korstog, og blev Fyrste i *Antiochien*.

Bogstav-Skrift er den Konst med nogle faa Tegn at kunne pege paa alle *Lydene* i et Sprog, hvad for de Uvidende seer ud som Hexeri.

Bogtrykker-Konst er en *Tydsk* Opfindelse i det *Femtende* Aarhundrede, dengang saa ubegribelig, at Mange meende, det gik til med Fandens Konster.

Borgerligt Selskab kalde vi hos Folkene Forbindelsen til fælles Sikkerhed og til fri Raadighed hver over sit Eget, under visse Vilkaar og giældende Love.

Breideblik (Straaledands) var Navnet paa Balders Borg.

Bruus (Robert) Hovedmanden i Slaget ved Bannokborn, *Skotternes* uforglemmelige Helte-Konge.

Brygge (Brügge) en Kiøbstæd i *Flandern*, hvor Hertug *Philip* den Gode sædvanlig holdt Hof, og hvor det store Marked stod for hele Europa, medens Venedig og Genua i Syden, og Hanse-Stæderne i Norden, besørgede Verdens-Handelen.

Buonarotti, berømt under Navn af "*Michel Angelo*", som den største Florentinske Maler, Billedhugger og Bygmester (1474–1564).

A:247 *Byzants*, Constantinopels gamle Navn.

Bærtelsmæsse-Natten ☺: *Bartholomæus-Natten* er det almindelige Navn paa et grueligt Blodbad (1572), som det Franske Hof, under *Karl* den *Niende*, svigefuld anrettede paa *Hugonotterne*.

Caermarthen er en Bye i *Wales*, hvor Kong *Edvard* den Anden var født.

Calcutta, i mindre end *hundrede* Aar, fra *Landsby* blevet hvad den nu er.

Camoens, den eneste portugisiske Skjald, som er blevet berømt i Europa, tilbragte selv en Deel af sit urolige Levnets-Løb i *Goa*, besang i sin *Lusiade* Portugisernes Helte-Gierninger i Ost-Indien, og døde ved Portugals Indtagelse af Spanierne 1581.

Capitol er Høien, hvorpaa Borgen eller Fæstningen i Rom fordum laae.

Carl den *Dristige* faldt ved *Nancy* i Lothringen (1477) og var Sidste-Manden af det Burgundiske Huus.

Carl den *Sjette*, Keiser i Tydskland, Konge i Ungern og Bøhmen og Herre over Lombardiet og Nederlandene, var *Sidste-Manden* af det Østerrigske Huus (d. 1740), som over i trehundrede Aar havde baaret Keiser-Kronen.

Carmel-Guden, som (efter *Taciti* Beretning) spaaede *Vespasian* sin Lykke, maa, efter Beskrivelsen, være *Jehovah*, hvis gamle Alter paa Bjerget *Carmel* (opreist af Propheten *Elias*) vel har givet Anledning til Opkomsten af et *Orakel* eller Spaa-Huus der.

Carthago skal være bygt førend Rom, af *Tyriske* Flygtninger, under Prindsesse *Didos* Anførsel, og blev, efter Ødelæggelsen af Romerne, opbyggt igien, saa der var (indtil Vandalernes Indbrud) een af de berømte Bispe-Stole i den gamle Christenhed.

Castaneda var en *Portugiser*, som i Midten af det **16de** Aarhundrede skrev en udmærket god Historie om *Ostindiens* Opdagelse og *Albuquerque*s Bedrifter.

Catholsk er taget af *Græsk* og betyder “almindelig”, som den Christne Kirke kaldes, fordi der er kun *een* og den *samme* ægte Christendom allevegne og til alle Tider. Siden Reformationen er imidlertid hos os “*Catholsk*” af Vankundighed blevet et Skieldsord, som om det betød *Pavelig* eller *Papistisk*.

Chineser kaldes Indbyggerne i *China*, det uhyre asiatiske Rige, ligesaa stort og befolket, som hele *Europa*, men, for deres Stivheds og Stilstands Skyld, kalder man i daglig Tale alle “*Træmænd*” Chinesere.

Christentøi kaldte man en egen Dragt, som altid brugtes ved *Daaben*.

Christus ☩: den *Salvede* er det Prophetiske, Præstelige og Kongelige Tilnavn, de *Christne* give den *Jesus* fra *Nazareth*, hvem de tilbede som *Gud* og *Mand* og *Verdens Frelser*.

Cicero var en berømt Sagfører og Raadsherre i Rom, som Keiser *Augustus* lod slaa ihjel, og hvem *Latinerne* forguede, som den største Taler og Viismand, de kan tænke sig.

Cid (Roderik) spiller Hoved-Rollen i de *Spanske* Kæmpeviser, som en mageløs Helt i det *Ellevte* Aarhundrede, der, blandt Andet, tog Rigets gamle Hovedstad, *Toledo*, fra Mohrerne.

Classisk betyder hvad der hører til den *første* Classe i de Lærdes

Rangforordning, eller er, efter deres Mening, af første Skuffe. Derfor kalde Latinerne de gamle *Græske* og *Romerske* Skribenter udelukkende "*Classikerne*", og kalde intet Nyere *Classisk*, undtagen Bogormenes latterlige Efterabelse af *Ciceros* og andre Romerske Skribenters *Latin*.

Clive (Robert) kom til *Ostindien* som Skriverskarl, men lagde (1748–69) Grunden til den *Engelske* Stormagt.

A:249 *Colombo* (Christoffer), en Genueser af ringe Byrd, søgte længe forgæves Understøttelse til at overfare det Atlantiske Hav, men fandt den dog omsider hos Dronning *Isabelle* i Castilien, og opdagede *America* 1492.

Constantin den *Store* lod sig først kort før sin Død ved Daaben indlemme i den Christne Kirke, saa det er intet Under, om man finder hans Levnet *uchristeligt*, men Tro paa Christus, som en almægtig *Skyts-Aand*, og paa Korsets Tegn, som et uovervindeligt Skjolde-Mærke, havde han aabenbar fra den Tid, han, (efter hans egen Fortælling til sin Levnets-Beskriver Biskop *Eusebius*) saae et Kors i Skyen, og overvandt sin Medbeiler *Maxents* med det Tegn i sit Banner.

Cuba er en af de Vestindiske Øer, *Colombo* opdagede, der ligger han ogsaa begravet, og det er nu Spaniernes *eneste* Americanske Besiddelse.

Culloden, ikke langt fra *Inverness*, var det Sted, hvor den sidste Stuart (Carl Edvard) efter endeel Fremgang, leed et afgjørende Nederlag (1746), saa han neppe selv i Kvinde-Klæder undslap til Frankerig.

Cyrus blev, efter Persernes Oldsagn, som Spæd, udsat i en vild Bjergegn, men næret og forsvaret af en Hund, til en Hyrde ynkedes over ham.

Cædmon er en berømt angel-sachsisk Skjald, om hvem *Beda*, der var samtidig med ham, men noget yngre, fortæller, at han paa sine gamle Dage blev Skjald ved at drømme, Kong David rakde ham sin Harpe. Man har endnu deilige Brud-Stykker af hans Bibel-Riim, men kun sammenblandede med maadelige Efterligninger.

Daab er Navnet paa den høitidelige Indvielse, hvorved de, som vil troe paa *Christus*, skal optages i hans Kirkes Skiød eller Menighed, og faae Navn af *Christne*, med Løfte paa det evige Liv, naar de holde *Aftalen*, som kaldes deres Daabs-Pagt. *Tvang* herved er *Tyranni*.

A:250 *Dagmar* betyder *Morgenrøde*, og er et Tilnavn, de Danske gav Valdemar Seiers første Dronning fra *Bøhmen*, om hvis Livsalighed der synges i *Kæmpeviserne*.

Daniel var Ebræernes store Prophet under det *Babyloniske* Fangenskab, som spaaede kiendelig baade om de Persiske, Græske og Romerske Verdens-Riger, og om det *Guds-Rige*, *Christus* skulde oprette.

Danmark er vort lille, men ældgamle og i Hedenold høiberømte, Kongerige og Fædreneland, hvorfra *Anglerne* udgik, som christnede og oplyste hele *Norden*. Ingensteds er heller Folkets Oldsagn bedre giemt, eller *Fædrene* kiærligere og stadigere besunget, saa *Danmark* kaldes rettelig i *Billed-Sprog* de lykسالige Øer (Sæl-Land) hvor Folk levede endnu efter Døden.

Dannevirke kalde vi i *Billed-Sproget* Alt hvad der værner om ægte Danskhed og Dannished mod det Vildfremmede, som idelig paatrænger sig, og har tit bragt *Danmark* paa Randen af sin Undergang.

Danskhed gjælder i Verden for slet ingen Ting, men har dog forsvaret sig mod Verden et Par Tusindaar.

David, Ebræernes Prophetiske og Kongelige Sanger, hvis "Harpe" i *Billed-Sproget* betyder al ægte gudelig Poesi.

Diadem er et Kongeligt Hoved-Smykke, oprindeligt i *Persien* og *Indien*.

Diderik af *Bern* er Kæmpevise-Navnet paa den Gothiske Kong *Thjodrek* (Theodorik), som i det *Femte* Aarhundrede indtog *Italien* og tog sit Sæde i *Verona*.

Dodone, i *Epiros* (nu Albanien), var Sædet for det ældste Græske *Orakel*, som siden glemtes over det *Delphiske* ved *Castri* i Mellem-Grækenland.

Donau er den største Tydske Flod i Syden, som løber lige fra *Schwaben* til det Sorte Hav.

A:251 *Douglas* er en berømt Adels-Slægt i *Skotland*, hvortil Robert *Bruses* troeste Stalbroder "*James*" ogsaa hørde.

Dovre er *Norges* berømte Bjerg-Kiæde, hvoraf det deles i det *Nordenfjeldske* og *Søndenfjeldske*.

Douzepers er et Fransk Ord, som betyder de "tolv Jævninger" ved Karl den Stores Hof, som igjen svarer til *Frankrigs* Inddeling i *tolv* Landskaber.

Drape er det Nordiske Navn paa et udførligt Ære-Vers over en Helt og hans Bedrifter, og svarer altsaa egenlig til hvad man nu kalder *Heltedigt*.

Druserne, en stridbar, hedensk Stamme paa Libanon, er ventelig en Levning af de gamle *Phønicer*.

Dværge var i det gamle Norden Navnet paa et Slags *Bjerg-Puslinger*, som man tillagde megen Snildhed og Nævenyttighed, derfor er de i *Kæmpeviserne* ogsaa Mestere i at læse og skrive.

Dyriskhed kalde vi Arten hos dem, der vel har menneskelig Skabning, og kan stundum være kloge nok paa deres Viis, men bryde sig, ligesom de Umælende, kun om det Synlige og Haandgribelige.

Død betyder i *Billed-Sproget* Skilsmissen mellem *Sjæl* og *Aand*, som gjør, at man ingen *levende* Forestilling har om hvad der er *aandeligt* og *evigt*.

Ebræerne, som nu kaldes *Jøder*, er det eneste Folk, som regner Tiden fra Verdens Skabelse (nu 5603 Aar), og har en troværdig Historie om dem selv fra *Abraham* til *Cyrus*, og fra dem er *Christendommen*, med *Christi* Apostler, udgaaet til al Verden.

Edda kalde vi en *Islandsk* Samling af ældgamle Nordiske Kvad og Sagn om Guder og Helte.

Edvard var Navnet paa den sidste *Angel-Sachsiske* Konge, og dukkede i det *Trettende* Aarhundrede, da Normanniskheden begyndte at tabe sig, op igjen med *Edvard* Langbeen, som blev

den *Første* paa ny Regning.

A:252 *Edvin* hedd den første *christne* Konge i Northumberland, og han levede i det *Syvende* Aarhundrede.

Eginhard var Haandskriver hos Keiser *Karl* den *Store*, og skal have beskrevet hans Levnet, som da maa være gaaet tabt, eller han var en Fisk.

Eideren er *Danmarks* gamle *Grændse*.

Einar Thambeskælver, *Olav* Tryggesøns berømte Bueskytte, blev lumskelig myrdet af *Harald Haardraade*.

Eivind Skalde-Spilder gjorde, som for *Løier*, et *hedensk* Ligvers over *Hakon Adelsteen*, som kaldes *Hakonsmaal* og er det sidste *Gammel-Norske* Kvad med *Aand*.

Encyklopædi er et *Græsk* Ord, som betyder "Kredsløb", og bruges nu til Navn paa et *Kort Begreb* af *alle* Videnskaber, som ethvert Folk pleier at faae, naar de troer de er saa kloge, som de kan blive. Man har saaledes nu ogsaa en *Engelsk* og en *Tydske* *Encyklopædi*, men den *Franske* er ældst, og har den Mærkværdighed at synes *ugudelig*, *aandløs* og *hjørteløs* fra Ende til Anden.

Enevolds-Magt betyder, som det lyder, *Magt*, men *ingenlunde* *Ret* til at gjøre hvad man vil; thi *Ret* til at gjøre *Uret* har ikke engang Vorherre.

Engeland, i den nyere Tid næsten det eneste fri Spillerum for Menneske-Livet, er *derved* i det *Attende* og *Nittende* Aarhundrede blevet ikke blot den rigeste men ogsaa den *lærerigste* Plet paa hele Jorden. Ligesom for Resten *Christendom* og *Skrive-Konst* fordum kom derfra til *Tydskland* og *Norden*, saaledes var ogsaa *Oxforderen* *Wicklef* i det *Fjortende* Aarhundrede "Reformationens Morgenstjerne", og de *Engelske* Skjalde, især den mageløse *Shakspear* fra Dronning *Elisabeths* Dage, var det endelig, som sidst vakde Aanden i *Tydskland* og *Norden*, saa vi stikke virkelig i bundløs Giæld til Frænderne paa Øen, som det skal være os en Fornøielse at svare høie Renter af.

A:253 *Etrusker* var *Toskanas* og Endeel af *Kirkestatens* gamle Indbyggere.

Eumæos er den til *Svine-Hyrde* forvandlede Prinds i *Odysseen*, hvis Høimodighed stikker saa deilig frem, som noget Fløiels-Hjerte under Vadmel's-Kofte.

Europa betyder ventelig *Aftenlandet* eller Vesterleden, som *Phønicerne* har kaldt det, i den Tanke at have fundet det forsvundne *Hesperien*, der paa *Græsk* betyder det Samme.

Fabel er et *Latinsk* Ord, som svarer til det Danske "*Snak*", men bruges nu for ethvert *Hjernesvind*, enten det har meget eller lidt at betyde, saa en *god* Fabel er meget bedre end en daarlig Historie.

Feer høre egenlig til det *Arabiske* Billedsprog, som kvindelige Luft-Væsener, der efter Lune gjør Lykke og Ulykke.

Fenris-Ulven er et fabelagtigt Dyr, som, efter *Edda*, skal, i den sidste Strid mellem Aser og Jetter, sluge *Odin* selv, men dræbes af hans tause Søn, *Vidar*.

Fidie-Slaget, hvori Hakon Adelsten fik sit Banesaar, bærer Navn af Gaarden *Fidie* paa *Storøen* i Søndhørdlehn.

Fimbul-Vinter er egenlig den tredobbelte Vinter, ud i Eet, som, efter *Edda*, skal bebude Ragnaroke.

Fingal, Bjerg-Skotternes æventyrlige Helt, er først blevet berømt uden for *Skotland* ved de *Ossianske* Digte.

Fir-Kløver, et Kløver med fire Blade, er en Sjeldenhed, som der siges at være Lykke ved.

Floke, En af *Islands* Opdagere i Harald Haarfagers Tid.

Florenz i *Toskana*, En af de mærkværdigste *Italienske* Fristæder i Middelalderen, især berømt af sine *Digtere* og *Konstnere*, hvoriblandt atter Digteren *Dante* i det *Fjortende*, og Bygmesteren, Maleren og Billedhuggeren *Michel Angelo* i det *Sextende* Aarhundrede, rage frem som Taarne.

A:254 *Flæmingland* er *Flandern*, hvis Sprog, Sild og Lærred endnu kaldes *Flamske*.

Folke-Aand er den særegne *Livs-Kraft*, hvormed et Folk stræber

at bevare sin Selvstændighed, gaae sit Skud og seile sin egen Sø, og *Modersmaalet* er altid *Folkeaadens* naturlige Udtryk, saa, naar *Modersmaalet* undertrykkes, foragtes og fordærves, da er *Folke-Aanden*, som en *Træk-Fugl*, enten fløiet bort eller lagt i Dvale.

Folkeligt er Alt hvad der tiltaler et Folk, passer for det, og fremmer dets naturlige Uddannelse, thi det gjør kun hvad der *ligner* Folket, og har et *levende* Udtryk i dets *Modersmaal*, saa hvad der *ikke* er *folkeligt* er altid skadeligt.

Folkvang er Navnet paa *Freias* Slot, og paa det Land, hvor Alting gaaer efter *Folkets Hjerte*.

Fornuft og *Forstand* er indvortes det Samme, som *Menneske-Haanden* med de fem Fingre er udvortes, til at fatte og begribe, saa begge Dele er nødvendige til et kraftigt Menneske-Liv, men kan godt være *tomme* og paa mangfoldige Maader *misbruges* til at gjøre baade sig selv og Næsten Skade.

Frankerig spillede, især i det *Attende* Aarhundrede, en mageløs *glimrende* Rolle; men at Glimmeren var uægte, ligesom det saakaldte "*Franske Guld*", det seer man immer klarere i det *Nittende* Aarhundrede, saa hvem der føler, at *Menneske-Livet*, ved at betragtes og føres, som et "*Skue-Spil*", bliver i Grunden øde og tomt, kan umuelig spille dets ædle Kræfter og kostbare Øieblikke paa en Efterligning af det *Franske Væsen*, der desuden hos ethvert andet Folk maa blive en kluntet og latterlig Efterabelse.

Fredag har sit Navn af *Frey* eller *Frø*, som i det hedenske *Norden* meendes at raade for *Freden* og al dens Lyksalighed.

|A:255 *Fredegod* er hos Dannemænd, med deres mageløse *Fredsommelighed*, det *folkeligste* Tilnavn for en Konge.

Frederik er Konge-Navnet, som i den Oldenborgske Stamme immer har skiftet med *Christian*, og smeltede hos *Frederik* den *Sjette* sammen med "*Fredegod*."

Friedrich den *Eneste* i Preussen var det *Attende* Aarhundredes berømteste, hardtad forgudede, Konge, men for Resten saa *Pære-Fransk*, som det er en *Tydsker* mueligt, altsaa i *Grunden*

ligesaa ufransk som utydsk, i ingen Henseende *folkelig*, men, med udmærkede Evner, selvstændig, selvraadig og selvklog.

Frihed er et Ord, saa glat som en Aal, saa det nytter aldrig at tænke paa eller tale om den, uden man først veed, *hvilke Kræfters Frihed*, der menes, og *hvortil* de vil have *Frihed*; thi det *Borgerlige Selskab* er grundet paa den Sandhed, at, medens Frihed for alle *ædle* og *velgiørende* Kræfter til at udvikle sig og virke uforstyrret, er Menneske-Naturens nødvendige Krav, saaledes er de *dyriske, vilde* og *forstyrrende* Kræfters fri Virksomhed Menneske-Naturens Pest, saa kun de *Love* er *virkelig gode*, som *fremme* og *beskytte* alle *velgiørende* Kræfters *fri Virksomhed*. Endnu slaaes man derfor iblinde om "*Friheden*", som om det ikke var Spørgsmaalet, *hvilke Kræfter*, Friheden tilkommer, og *hvordan* den vindes og beskyttes, men hvilke *Enkeltmænd*: de som udgør Øvrigheden eller Folkeraadet eller Mængden, der skal have Lov til at giøre *Alt* hvad de vil, eller til at plage og skifteviis undertrykke hinanden.

Fritænker betyder sædvanlig et fortvivlet Menneske, der, trods alle indvortes og udvortes Vidnesbyrd om den levende Gud, Hans Kiærligheds Aabenbarelse i Tidens Løb, og Menneskets Kald til Udødelighed, ja, trods de urokkelige *Tanke-Love*, tænker, han aandelig er og kan Alt hvad ham lyster; men Ordet "*Fritænker*" kunde ogsaa betyde et Menneske, der kun afrystede alle de Baand, som herskende **A:256** Meninger, Magelighed og Egenkiærlighed lægge paa Tanken, til Hinder for *Sandhedens* Opdagelse og Erkiendelse, og i *den Betydning* skulde vi naturligviis alle være *Fritænkere*.

Frostkæmper eller *Rimthusser* kaldtes i det hedenske Norden *Gudernes Fjender*, og det meget vittig, thi det iiskolde, *hjørteløse* Liv har de *forstyrrende* Kræfter i høieste Grad, og hele dets Virksomhed er fiendtligt mod alt det Varme og Hjertelige, være sig guddommeligt eller menneskeligt.

Fugl betyder i Billed-Sproget *Aand*, og er dertil vidunderlig skikket, da al Forskiellighed og Strid i Aandens Verden virkelig

speiler sig hos Fuglene i Luften, og det følger af sig selv, at *Sang-Fuglen* bliver *Skjaldens Billede*.

Funt er vort gamle Navn paa *Døbe-Karret* i Kirken, og kommer af det Latinske "fons" en *Kilde*, fordi *Daaben* er den Kirkelige *Livs-Kilde*.

Fyrresvold ved Upsal, hvor *Rolf Krage* saaede Guld og de gamle Svenske Drotter havde deres Grave.

Fæderneland har egentlig kun et Folk, som kiærlig mindes Forfædrene og tilegner sig deres *Modersmaal*, og hvem der ikke gjør det, mister derved sit *Fæderneland*, om han end havde tusinde Ahner af en daadfuld Stamme.

Fødeland har vi naturligviis Alle, med mindre vi er født paa *Vandet*, men kun i aandløse Dage kan det forbyttes med *Fæderneland*, som nuomstunder egentlig kun *Græker*, *Tydkere* og *Nordboer* kan have.

Følelse er baade noget Udvendigt og noget Indvendigt, som vi paa en Maade alle har, men der er en indvortes *Lamhed* paa *Følelsen*, der naturligviis ikke, som den Udvortes, falder i Øinene, men vel i Øret, og gjør endnu langt mere uskikket til et virksomt *Menneske-Liv*. Det er derfor meget tungt, naar Skole-Væsenet stiler paa, med Konst, at frembringe denne hjertelige Lamhed, som vi kalde **A:257***Følesløshed* for *Aand* og alt *Aandeligt*, enten i det Hele eller dog i den ene Side.

Gades nu *Cadiz* i *Andalusien*.

Gange-Rolf kaldtes Normannernes berømte Høvding, før han fik *Døbe-Navnet Robert*.

Ganges den store Flod i Ostindien.

Genua blomstrede som *Sømagt* især i det Fjortende Aarhundrede, og var siden kun berømt af sin *Bank* (*Georgs-Banken*), den Ældste i *Europa* (fra 1407), som beholdt sin Vederhæftighed lige til Napoleons Dage.

Gjallarhorn eller *Klanghornet* var det, hvormed Himmelbjergs Vogter (*Heimdal*) skulde vække alle Guder og Helte til den sidste Strid med Rimthusserne, og betyder følgelig især en

folkelig *Høiskole*, hvorved det levende *mundtlige* Ord, som skal forsvare *Aandens* Verden, kan udbrede sig og *høres* overalt.

Gimle-Borgen med *Guldtag* skulde være de Saliges Bolig efter *Ragnaroke*.

Gladhjem hedde Landskabet, hvori *Valhal* laae.

Glemme-Bogen maa man vel kalde enhver *Vise-Bog*, som ikke bruges, men *især Edda*, hvis Indhold, før i *Alles* Munde, blev glemt i fem, sex Aarhundreder.

Gotherne er den første fra Norden udvandrede Stamme, vi historisk kan spore, først til det Sorte Hav og siden (i det *Femte* Aarhundrede) til *Italien* og *Spanien*, og deres Hjem maa søges i de Svenske *Gothlande*.

Gotfred af *Lothringen*, Hovedsmanden paa det store *Korstog* og den første Christne Konge i *Jerusalem*, var En af de ædleste Helte man kiender, men døde i sit første Regjerings-Aar 1100.

Govinpur var en Indisk Landsby, som siden 1750 er voxet op til det i al Verden berømte *Calcutta*.

Grammatik kommer af det Græske Navn paa "*Bogstav*", og saalænge *Latinerne* raade for "*Boglig* Konst," bliver **A:258**den med Nødvendighed idelt *Bogstav-Væsen* (Sylbenstecherei), men ogsaa den kan og skal naturligviis behandles *med Aand*, og da bliver "*Sprog-Granskning*" som "*Grammatik*" skal betyde, ikke længer enten *Børne-Leg* eller *Børne-Plage*, men de ypperste Taleres og Skribenters Yndlings-Syssel paa *ældre* Dage, frugtbar for hele *Aandens* og *Ordets* Virke-Kreds.

Grane er Navnet paa den berømte Hest af *Sleipners* Art, som gik lukt igiennem Ilden med de udvandrede *Gothers* Helt, *Sigurd Fofnersbane*.

Gregor den *Første* og den *Store* levede ved Aar 600, og lagde ved *Anglernes* Omvendelse Grunden til den ny, nu *Protestantiske* *Christenhed* i *Engeland*, *Tydskland* og *Norden*.

Gregor den *Syvende* (1073–85) fra *Toskana*, efter sit Døbe-Navn, *Hildebrand*, og efter Alt at slutte, af *Gothisk* Herkomst, var den egenlige Stifter af *Middelalderens* berømte *Kirke-Stat* eller *Christus-Rige* og Ophavsmand til *Korstogene*.

Grækenland var i gamle Dage *Borger-Frihedens*, *Dannelsens*, *Smagens* og *Konstens* yndige Hjem, men nedsank giennem to Aartusinder, under *det Romerske* og *Tyrkiske Aag*, i Afmagt og Vanart, Vankundighed og Glemsel, saa Opstanden mod Tyrkerne, (1821) lærde os egenlig først, at *Grækerne* ei var aldeles uddøde. Fra 1829 blev der igien et *Grækenland* i Folke-Historien, og fra 1832 et *Græsk Kongerige* under en *Tydske* Prinds, og skiøndt det endnu er skjult for vore Øine, *hvorledes* Grækerne skal naae en *folkelig* Tilstand og Udvikling, deres Oldtid værdig, vil den dog sikkert naaes, og det er uberegneligt, hvilket Lys derved vil opgaae over Verdenshistorien i det Hele og det *Ny Testament* i Særdeleshed.

Grændel er, efter *Bjovulfs-Drapen*, Navnet paa den lede Trold, som slugde *Dannemænd* i Søvn, og er desværre ei død barnløs.

A:259 *Guddommen*, som er evig een, lader sig kun paa en eneste Maade rigtig beskrive og tilbede, men naar *Hedningerne*, som de *Græske* og *Nordiske*, saae Den, som *Livs-Kilden* til alt Godt og Ædelt, speile sig i *Menneske-Naturen* og *Bedriften*, da maatte de dog tænke og sige Meget, som var sandt og Guddommen værdigt, fordi *Mennesket* er skabt i *Guds Billede* og oplyses, saavidt han virkelig ønsker det, af *Sandhedens Aand*. Derfor er de *Græske* og *Nordiske* saakaldte *Myther* fulde af herlige, himmelske Lyn-Glimt, for hvem der har Øie til at see dem.

Gustav Adolf, Sidstemand af *Vasa-Slægten* paa *Sverrigs Throne* (1611–32), er blevet uforglemmelig ved sin seierrige Kamp for *Religions-Friheden* i *Tydskland*, som han kiøbde med sit Liv.

Gylden-Aar er det Danske Udtryk for *Jubel-Aar*.

Gylden-Skindet, som *Argonauterne*, efter de *Græske Oldsagn*, hentede fra det *Sorte Hav*, og den *Burgundiske Hertug Philip*, i det *Femtende Aarhundrede*, gjorde en stadselig *Ridder-Orden* af, betyder *Skionheds-Skinnet* eller *Glimmeren*, ligesom "*Helena*" betyder den ægte, *levende Skionhed* i al sin Glands.

Gynge-Bro eller *Spang* er en Fordanskning af *Bifrøst-Bro* mellem *Gudhjem* og *Jetteverden*, og betyder altsaa *Billed-Sproget*, der forbinder *Aandens* og *Kroppens Verden*.

Gænsarik Vandaler-Konge var, efter Navnet at dømme, en *Tydsker*, thi paa *Tydsks* betyder det ligefrem en *Gase*.

Haabet var ikke i *Norden*, som i Grækenland og Rom, en lille Gudinde, nær ved at forsvinde fra Jorden med de øvrige Guder, men en *Odins-Mø*, som skabde Helte med Brev paa *Udødelighed*.

Haiti, mest bekiendt under Navnet St. Domingo, var den første *vestindiske Øe*, som *Spanierne* befolkede, og **A:260**er nu et saakaldet *frit Slaveri*, eller et Neger-Rige, anstrøget med Fransk Friheds-Farve.

Halfred var Olav Tryggesøns Hoved-Skjald, som var ham tro til Døden, og gjorde flydende Islandske Vers, men uden Aand.

Hallernes Madame er paa Fransk en *Fiskerkiælling*.

Hanselaget var det store Tydske Kræmmer-Lag, som, med *Lybek* i Spidsen, under Løbet af det *Fjortende* Aarhundrede, bemægtigede sig hele Handelen paa *Øster-Søen* og *Vester-Havet*, og foreskrev ei sjelden Nordens Konger Love, men forfaldt og opløstes i det *Sextende* Aarhundrede. Af de tre *Hanse-Stæder*, som end er tilbage, minder kun *Hamburg*, med sin Storagtighed, Rigdom og Nærighed, om de "*store Hanser*."

Havet, hvori Himlen speiler sig, udtrykker, i det *sande Billed-Sprog*, det menneskelige *Levnets-Løb* i det Store, ligesom *Floderne* i det Smaa.

Havelok er et af Navnene paa den Danske Prinds (ellers poetisk *Hamlet* og historisk *Svenn Tveskiæg*), "der bliver Konge i *Engeland*, og om ham og Prindsesse *Guldborg* har man en heel *Engelsk Rimkrønike* fra *Middelalderen*."

Havfruen er i de Danske Kæmpeviser en venlig og *Havmanden* derimod en fiendtlig Skikkelse, og *fædrelandsk* anvender det sig i det *Nittende* Aarhundrede selv paa *Danmark* og *Engeland*. *Agnetes Vise* er i denne Henseende et lille Havfru-Epos.

Hebe var hos Grækerne *Smagens* Dase, meget vittig gift med *Helten Herakles*, da den ægte Smag kun finder det Store skønt.

Hedeby er *Slesvigs* gamle Navn, mens det var *Anglernes* Hovedstad.

Hedenskab er egentlig det Danske Ord paa Natur, som den findes hos Menneskens Børn, og man maa derfor lære at gjøre Forskiel paa *Græsk* og *Romersk*, *Nordisk* og **A:26***Irokesisk* Hedenskab, naar man ikke vil sværte *Menneske*-Naturen og snakke hen i Veiret.

Hefæstos er Grækernes Konst-Gud, ligesom *Vølund* er Nordens Konst-Alf.

Hegel, den nyeste Tydske Grubler, som har gjort Opsigt, var hverken meer eller mindre end en stor *Haarkløver* (Dialektiker), for hvem det var en smal Sag, ligesom det Hellige Romerske Rige, baade "at være og ikke at være", og han beviste meer end han vilde, nemlig, at man ikke kan nægte den evige Sandheds Tilværelse uden netop *derved* at bekræfte den, og slaae sig selv et evigt Begplaster paa Munden.

Heimdal, *Himmelbjergs* og *Gyngebroens* Vogter og *Gjallarhornets* Eiermand, hvis Sværd kaldes "Hoved", vristede i Tvekamp *Freias* Brystsmykke (Brysing) fra Rænkesmeden *Loke*, der havde tyvstjaalet det, og det er da paa Nordens ny *Kragemaal* den sande *Viismand*, der binder *Haarkløveren*, afklæder ham hans fulde Rustning, som han stolede paa, og uddeler hans Rov som et Bytte.

Hekla, er det navnkundige ildsprudende Bjerg paa *Island*.

Helvede betyder egentlig, ligesom *Helhjem* og *Hades*, kun de Dødes Rige.

Hengst og *Hors* (Hest og Hoppe) var, efter Oldsagnet, *Anglernes* Høvdinger paa *Bretlands-Toget*, og *Hav-Heste* er altid Krigs-Skibe paa Nordens Billed-Sprog.

Hervard Lofriksøn, den sidste Angel-Sachser i det Ellefte Aarhundrede, har længe ligget i Dvale i en samtidig Beskrivelse af Klosteret *Croyland* i *Lincoln*, hvor han ogsaa ligger begravet,

men nu skal han dog være vaagnet i *Engeland* med en heel
Levnets-Beskrivelse.

Hjertebjergets Top, er, paa det *Islandske* Skjaldesprog, *Hovedet*.

Hindostan, Ost-Indiens hjemmegjorte Navn.

Historie er et *Græsk* Ord, som betyder *Spørgdom* paa
|A:262|Noget, fordi man altid maa spørge sig frem, for at komme
til Kundskab om Fortiden.

Hlidarende er en Gaard paa Island, berømt af sin gamle Eier, den
heltemodige *Gunner* Hamundsøn i Harald Blaataans Dage.

Holger Danske er en æventyrlig Helt fra Middelalderen, som det
lader til, *Normannerne* har foræret os, siden han baade er En af
Karl den Stores Jævnninger, og vi har faaet hans *Krønike* fra
Frankrig, men ihvilketsom, har dog vor Almue taget imod ham
med begge Hænder, som en Stiv-Stikker i Baghaanden, og af
vore nyere Skjalde har især *Ingemann* omhyggelig og godt
opfrisket hans Ihukommelse.

Hohenstauffer kaldtes de *Schwabiske* Keisere, af deres Stamhus, et
gammelt Bjergslot i *Vyrtemberg*.

Holmgaard kaldtes det gamle Rige i *Novgorod*, stiftet
formodenlig af *Gotherne* paa deres Udvandring.

Hrodgar er Saxos Kong Ro.

Hugo Ydermere (Evermore) beholdt sin Faders Herregaard, nu
Market Depping i *Lincoln*.

Ideen eller *Grundtanken*, og *Idealet* eller *Grund-Skikkelsen*, for
enhver Ting, som Vorherre tænkte sig og skabde dem, er
naturligviis altid baade noget Stort og Skønt og saare godt;
men om den *Tydske Fornuft* har udforsket Vorherres Tanker
om Alting, og kan gjøre Ham Skabelsen efter, det er et ganske
andet Spørgsmaal, som man skulde være i det Rene med,
førend man forgudede den *Tydske Philosophi*.

Jerusalem, nu en ussel *Tyrkeby*, men dog immer i *Ideen* "den
store Konges Stad", og, er *Jesus* Vorherre, bliver den det vist
engang endnu.

Ingulf, Ophavsmanden til *Islands* Bebyggelse, bosatte sig i

Reikavig.

John Barbour fra Aberdeen skrev i det *Fjortende* Aar|A:263|hundrede en Rimkrønike om Robert *Bruce*, som i *Skotland* blev almindelig Folkelæsning, men er udenlands endnu kun lidt bekiendt.

John Bull er et Øgenavn, Engelskmanden har givet sig selv.

Jon Loftson var en Sønneson af den berømte *Sæmund Frode* paa den *Islandske Herregaard Odde*, og han blev *Snorre Sturlesøns* Fosterfader.

Jorsal kaldtes *Jerusalem* i Norden.

Jorvik er *York* i Nord-England.

Irmin-Sule betyder *Verdens-Støtten*, nævnes som *Sachsernes* ypperste Helligdom i *Carl den Stores* Tid, og skulde da svare til *Asken Ygdrasil*.

Iros er Navnet paa den storskrumlede og pralvurne, men marvløse og krysteragtige Stodder i *Odysseen*, som brydes med den hjemkomne Helt og faaer sit Livsbrød, og det er en *Gaade*, hvoraf det *Attende* Aarhundredes udbasunede *Fornuft* mesterlig har løst *Halvparten*, og lønnes nu derfor af det *Nittende* Aarhundredes *Aand*.

Island blev i det Niende og Tiende Aarhundrede Tilflugts-Stedet, og var siden i fem Aarhundreder (1300–1800), Gjemme-Stedet for *Norges* og tildeels for hele *Nordens* gamle Kvad og Sagn.

Italien blev, ved det Vestlige Keiserdoms Opløsning, et Bytte for *Gother*, *Longobarder* og *Normanner*, men spillede dog siden i *Firehundrede* Aar (1100–1500) som det *Romerske Pavedoms*, *Verdens-Handelens*, *Kundskabernes* og *Konsternes* Hjem, en stor Rolle i *Europa*.

Jærtegn-Lampen kan paa Billed-Sproget *Bibelen* med Rette kaldes, thi den er selv et stort Jærtegn til Verdens Oplysning.

Jøkler er det *Islandske* Navn paa *Iisbjerge*.

Kalvskinds-Vang kaldes Island, fordi det er *Skindbøgerne* (Pergamenterne) som har gjort det berømt.

|A:264|*Kirke* er ikke blot et *tvetydigt*, men et *trettydigt* Ord, og da

det tillige er af fremmed Rod, misforstaaes det hvert Øieblik, naar det bruges om Andet end de Christnes *haandgribelige* Forsamlings-Steder; thi *Præsteskabet* mener sædvanlig *sig selv* med Kirken, og gjør dog Paastande om dens *Myndighed* over alle Christne, som kun har Grund, *naar* man ved *Kirke* forstaaer hele den *Christne Menighed*, som naturligviis hver enkelt Medlem maa underkaste sig. For at gjøre Kirke-Sagen ret indviklet, paastaae endelig *Juristerne*, at Folk i alle Kirke-Sager skal lyde *Geistligheden*, vel ikke for dens egen Skyld, men for den *Verdslige Øvrigheds*, der har Ret til, om den vil, at skabe en *ny Kirke* hvert Aar, som er *herskende*, saalænge den varer. Lader man derimod Ordstrid fare, da er Sagen yderst simpel, thi *Sjæls* og *Saligheds* Sag er unægtelig hvert Menneskes *egen* Sag, som *Ingen* kan foreskrive ham noget i, med mindre han *frivillig* indtræder i et Kirke-Samfund, hvis Love han naturligviis maa lyde, naar han ikke vil *udelukkes*, saa en Kirke, der paastaaer Ret til at tiltvinge sig Medlemmer og *indelukke* dem, erklærer sig derved *ligegyldig* for Sjæl og Salighed, med mindre den er tosset nok til at troe, man kan gjøre Sjæle salige *tværtimod* deres *Villie*.

Kloster betyder et *Indelukke* eller Munkebur, og disse Klostre blev i den senere Middelalder til rene Landeplager, da de vrimlede af Dagdrivere, som vilde æde uden at arbeide; men først havde dog Klostrene allevegne været de *eneste* Plante-Skoler for *Christendom* og *Boglig Konst*, og naar Protestanterne heller ikke vilde taale Klostre, som Ingen faldt til Byrde, da var det tyrannisk af dem. Endelig er vort tvungne *Fattigvæsen* endnu meget værre end Munkevæsenet, thi Munkene var dog kun *priviligerede Tiggere*, men vore Stoddere med "*Forsørgelses-Ret*" er Panthavere i alt vort rørlige **A:265** og urørlige Gods, og deres Børn efter dem, saa, hvor det ikke ændres maa Enden blive, som med *Pharaos Kiør*.

Kolbrand Jette svarer i de Engelske Kæmpeviser omtrent til *Langbeen Rise* i *Vores*.

Korset er Christendommens eneste *synlige* Tegn, saa hvor det tilbedes, er ingen Aand, og hvor det afskaffes, ingen Christendom.

Krig er i Verden et nødvendigt Onde, men *Romerne*, som ei havde Lyst til anden Virksomhed, betragtede den som et nødvendigt *Gode*.

Krudtet skal være opfundet i *Tydskland* i det *Fjortende* Aarhundrede, men begyndte dog først i det *Syttende* ret kiendelig at forandre Verdens Skikkelse.

Kunnersdorf er en Landsby ved *Oderen*, hvor *Friedrich* den Eneste leed sit største Nederlag i Syvaars-Krigen 1759.

Kæf var den Northumbriske Kong *Edvins* hedenske Ypperste Præst eller Hof-Gode, som selv vanhelligede Afguds-Templet, og lod sig døbe.

Labyrinthen i *Ægypten* (i Landskabet *Fayum*) har foranlediget, at man kalder ethvert *konstigt Virvar* en Labyrinth.

Laguner kalder man de smalle Sø-Arme ved *Venedig*, der skille Øerne fra Fastlandet og fra hverandre.

Latin har sit Navn af en Krog i Italien, som fordem hedde *Latium*, men udbredtes vidt ved det gamle *Roms* Erobringer, og endnu videre ved den *Pavelige Geistlighed*, som allevegne gjorde det til *Kirke Sprog*, men sin urimeligste Indflydelse har *Latinen* havt som *Skole-Sprog*, dødt udledt af *Romernes* efterladte Skrifter. Denne Indflydelse har især været fordærvelig i *Tydskland* og *Norden*, men da *Modersmaalet* ved Reformationen indførdes i *Kirken*, har det dog kæmpet sig frem og vundet Styrke til at afkaste det fremmede Aag, der nu vil falde bort af sig selv, naar **IA:266**vore forældede *Skole-Anordninger* hæves. Hvad der især gjør Skade, er for Resten, at de, der skulde være fortroligst med *Modersmaalet* og *Fædrenelandet*: vore *Præster*, *Lovgivere* og *Dommere*, nødes til fra Barndommen af at arbeide sig ind i et dødt Sprog og i lutter døde og fremmede Forhold, som der hører sjelden Drift og Kæmpe-Kræfter til, sin hele Levetid at arbeide sig ud af

igien.

Leiregaard er endnu Navnet, Bønderne deromkring give
Lethrabort.

Livorno, af det Latinske Navn paa en Galei (liburna), var fordum
Pisas Havn, og er, som Handelstad blevet dets Afløser.

Lodi, med sin Bro over *Adda-Floden*, blev berømt ved En af
Napoleons glimrende Seire 1796.

London, med omtrent saamange Indbyggere som hele *Danmark*,
er en egen Verden, hvor Liv og Død, Lys og Skygge, Gammelt og
Nyt, Land og Stad, Rigdom og Armod, Godmodighed og
Grumhed, ja, alle Modsætninger i de skarpeste Omrids idelig
støde sammen, som ved et Trylleri der i Førstningen forfærder,
men efterhaanden fornøier, og oplyser langt bedre om *Livet*
end alle *Tydske Bøger*.

Lov og Ret er ethvert *Borgerlig Selskabs* nødvendige Grundvold,
men er de *ikke folkelige*, da forvandle de det Borgerlige Selskab
til et Slaveri, som enten ødelægger Folket, eller forbereder dog
en voldsom, grundfarlig Omvæltning. Det *Attende*
Aarhundredes store Misgreb: at ville *omskabe* Folk med
fremmede Love og selvgjort Ret, er derfor den dybe Grund til
en stigende Misfornøielse, som man mangansteds ei engang
opdager ved en Grund-Omvæltning, men begynder igien hvor
man slap, saa kun Lovgiverne forandres, men Lovgivningen paa
egen Haand bliver den samme. Ethvert Folk, som skal blive
lykkeligt, maa have sin *Arilds-Lov* igien, ikke bogstavelig men
forklaret.

A:267 *Luften* er, ligesom *Aanden*, usynlig, men er overalt at finde,
og forvexles derfor i vore Dage sædvanlig dermed.

Luther var det *Sextende* Aarhundredes Helt, men kan just derfor
ikke være det *Nittendes*, og enten man kyskes eller slaaes med
en *Skygge*, vinder man ligemeget.

Lützen, hvor *Gustav Adolf* faldt, men Troen vandt (1632), ligger
ikke langt fra *Merseburg*.

Løgn er oprindelig et *Nei*, som altid forudsætter et *Ja*, ligesom en
Løgn altid forudsætter en *Sandhed*, man enten vil bestride eller

skjule, saa naar Løgnen paastaaer, at Grund-Sandheden er baade Ja og Nei, da bliver den saa grov, at man kan tage og føle paa den.

Macbeth, en Skotsk Jarl, som i *Knud den Stores* Tid myrdede sin Konge *Duncan*, og ranede hans Krone, blev først berømt ved det *Skuespil* af *Shakspear*, som, sig til liden Ære, har kronet hans Misdæder-Navn.

Maglegaard og *Myklegaard* (Stor-Staden) var *Konstantinopels* Nordiske Navn.

Mahomed, Arabernes falske Prophet i det *Syvende* Aarhundrede, er den egenlige Ophavsmand til *Sværd-Omvendelsen*, eller *Tvangen* til en vitterlig *falsk* Troes-Bekjendelse.

Mahomedanernes Tidsregning (*Hegira*) er efter *Maane-Aar* paa 360 Dage, saa de tælle nu 1258 Aar efter 622.

Mainotterne paa *Morea* udgive sig for de gamle *Spartaners* Efterkommere, forsvarede sig ogsaa i deres Bjergegn tappert mod *Tyrkerne*, alle Dage, og tog, under deres *Sorte-Mikler* (*Mauro-Michaelis*), virksom Deel i den almindelige Opstand (1821–29).

Malacca, en Halvø i *Bag-Indien* og den store Markeds-Plads for Østens Handel, var *Portugisisk* 1509–1641, *Hollandsk* til 1824, og er nu *Engelsk*.

Mamelukerne var en Slave-Trop fra Nord-Asien, som herskede i *Ægypten* fra det *Trettende* til det *Sekstendte* Aarhundrede, havde ogsaa i Tyrke-Tiden næsten hele Magten, og gav selv *Napoleon*, paa hans Nil-Tog, Nok at bestille, men tilintetgjordes (1811) af Tyrken *Mehem-Ali*, som stjal Livet af deres sidste Høvdinge eller saakaldte *Beier*.

Marengo, paa Sletten mellem *Alessandria* og *Tortona* (i *Montferrat*) er berømt af *Napoleons* afgjørende Seier 1800.

Maro er *Virgils* Tilnavn.

Maroniterne er den eneste kiendelige Levning af de *Syriske* Christne, som paa *Libanon* endnu forfægte deres Frihed mod *Druser* og *Tyrker*. Deres Overhoved boer i Klosteret *Kanobin*

og kalder sig *Patriark af Antiochien*.

Mecca, Mahomeds Fødeby, var gammel bekiendt af sit hedenske *Kaaba-Tempel*, Arabernes Helligdom.

Mehem-Ali, en Tyrk fra Macedonien, som 1800 kom til *Ægypten*, for at slaes med *Franskmændene*, opsvang sig, efter deres Fordrivelse, til Pascha af *Ægypten* (1806), og har nu over en heel Menneske-Alder tyranniseret Landet, men ogsaa ladt det opdyrke, skabt sig, ved Hjælp af *Franske Renegater*, en Krigshær og Flaade i *Europæisk Stil*, og faaet mange Franske Lovtaler som et *Fyrste-Speil*. Han har vel ladet sig nøie med Navn af Vice-Konge, men aftvang dog Porten hele *Syrien* (1832), som han først nylig, ved en løierlig Forbindelse af *Rusland, England* og *Østerrig* til *Tyrkiets* Forsvar, igjen har mistet.

Mennesket blev af det *Attende Aarhundredes Natur-Forskere* fornedret til *Dyrene*, men saalænge det ikke lykkes at *giøre* os til "*Umælende*", tage vi dog med Rette til *Gienmæle* mod en saadan *Forgiørelse*, og det i alle Maader paa Grund af "*Ordet i vor Mund og i vort Hjerte*", som viser, vi har Indføds-Ret i *Aandens Verden*, medens selv *Papegøien*, der kan **A:269** efterabe vor Stemme, er lige udygtig til at efterligne vort aandelige *Mæle*.

Middel-Alderen (70–1450) er Menneske-Slægtens *Manddom*, derfor den egenlige *Virksomheds*, baade *Daads* og *Kiærligheds* Tid.

Middel-Veien, som en Bro mellem to Afgrunde, er den bedste, men som en Rendesteen midt ad Gaden, den sletteste Vei.

Midgaard kaldte vore Fædre med Rette Jorden, som ligger midt imellem Himmerig og Helvede.

Midgaards-Ormen er, efter *Edda*, en uhyre Slange i Havet, som omslynger hele Verden, og betyder naturligviis *Falskheden*.

Mimers-Brønden, betyder, efter *Edda*, Erfarings-Klogskaben, som bevares i *Hukommelsen*.

Minde er for Hjertet hvad *Hukommelse* er for *Hjernen*.

Mjølner er det *Eddiske* Navn paa *Thors-Hammeren*, der knuser Jetter og Trolde, og finder sin Forklaring i "*Kirkens Band*", naar den er ægte.

Modersmaal har vel hver Enkeltmand, men ingenlunde alle *Folkefærd*, thi dermed er *Bytte* gjort paa Bedrag, saa mellem Europas dannede Folk har nu kun *Grækere*, *Tydskere*, *Nordboer* og halvveis *Engelskmænd* et virkeligt *Modersmaal*, som i Naturens Orden er Vilkaaret for *Hjertets aandelige Liv* og Virksomhed.

Momos er Grækernes Navn paa *Skumle-Vætten*, som i Norden hedde *Loke*.

Moses, *Ebræernes Helt*, Lovgiver, Prophet og Hoved-Skribent, i alle Maader *mageløs*, som skrevet staaer, at med ham taledes *Vorherre*, som en Mand med sin Næste!

Moskau, Ruslands gamle Hovedstad, blev berømt i *Europa* ved at brænde sig selv 1812, og derved forberede *Napoleons* Undergang.

A:270 *Munden*, som er det eneste Udløb for *Talens Strøm*, hvoraf *Jorden aandelig* befrugtes, har saalænge ladet sig beherske af "*Pennen*," sin døvstumme Træl, at mange Folk virkelig tænke, at Ordet om *aandelige Ting* har *ikke* hjemme i *Munden*, men i *Bøgerne*, og er der i sin fulde Kraft, levende besjælet af *Aanden*, skøndt *Bogstaverne*, de haardnakkede *Krabater*, vil ikke ud med det, og lader, som de var steendøde og kunde hverken mæle eller tale. Det er imidlertid Altsammen *Mundens* egen Skyld, thi saasart den bruger sig, seer man strax, hvorfor *Pennen* stikker sin Pibe ind.

Munin var den Ene af *Odins* Ravne, som bestandig fløi tilbage, naar den Anden, *Hugin*, fløi frem, og det kom naturligviis af, at de svarede til *Erindringen* og *Formodningen*, som endnu hver evige Dag gjør Gavn paa samme Maade.

Muser kaldte *Grækerne* ni Døttre af *Spaadoms-Aanden* (*Apollon*) og *Hukommelsen* (*Mnemosyne*), og gav derved en yndig Pige-Skikkelse til de *muntre, levende Anlæg*, uden hvilke al *Dyrkelse* af *Konster* og *Videnskaber* er forgæves.

Muspel var, efter *Edda*, Ild-Vætten, der, med sine mange Sønner, skulde i Ragnaroke stikke Ild paa Midgaard.

Müller (Johannes) fra Schafhausen ved Rhin-Fosset, var en Historie-Gransker, der forholdt sig til sine Medbeilere i det *Attende* Aarhundrede, omtrent som Rhin-Fosset til en Rendesteen, eller St. Gothard til en Myretue, men med *Historie-Skrivningen* vilde det ikke ret flaske sig for ham. Hans *Schweitzer-Historie* er imidlertid som en Alpe-Blok, bearbejdet til en naturlig Bautasteen for *Schweitzer-Friheden*. Han døde 1810.

Myremænd kaldtes *Skallagrims* Slægt paa *Borg*, som den Ypperste i *Myre-Syssel* paa *Islands* Vestkyst.

Myriader Titusinder.

Mysore var i forrige Aarhundrede, under *Hyder Aly* og **|A:271***Tippo Saib*, et mægtigt *Ostindisk* Rige paa *Malebar-Kysten*, indtil *Engelænderne*, ved Indtagelsen af dets Hovedstad *Seringapatan* med Storm (1799), gjorde Ende derpaa.

Mythe er et *Græsk* Navn paa *Billed-Sproget* i *Aandens* Tjeneste eller det "vingede Ord," og bruges da rettelig om *Gude-Sagnene*, der er et *Folks Billed-Sprog* i sin *Glands*.

Møre-Jarl (Sønd-Mør og Nord-Mør) ved *Bergen* var, i *Harald Haarfagers Dage*, *Gange-Rolfs Fader Rognvald*.

Napoleon Bonaparte, af *Toskansk* Herkomst, født paa *Korsika* 1769, opsvang sig i Sommeren 1796 til sin Tids berømteste General, gjorde et æventyrligt Tog til *Ægypten* og *Syrien* (1798–99), blev Keiser af *Frankerig* og Konge af *Italien* (1804), og beherskede en Stund snart hele *Europa*, men tabte Alt i Slaget ved *Waterlo* (1815) og døde som Statsfange paa *Øen St. Helena* i den *Spanske Sø* (1821), hvorfra dog hans Støv med megen Stads blev ført til Paris 1840. Han var uden Sammenligning det *Attende* Aarhundredes største Mand.

Naturen er det *Latinske* Udtryk for medfødt Art, men i det *Attende* Aarhundrede blev det, fra *Frankerig* af, i hele den

Protestantiske Christenhed, Navnet paa noget *Bælgmørkt*, man vilde sætte istedenfor *Vorherre* og yde en vel flygtig men dog afgudisk Tilbedelse. En saadan selvgjort *Gudsmoder* var i Oldtiden Grækernes gamle "Nat", og i Middelalderen tildels *Vorfrue*.

Navarin er en Søstad paa *Morea*, hvor *Pylos* fordum laae, med en stor og ypperlig Havn, hvor den *Tyrkiske Flaade* (1827) blev ødelagt af de forbundne christne Magters (Engelands, Ruslands og Frankrigs) under *Codrington*, og *Grækenlands* Nytaar dermed skudt ind.

Nederlandene var fordum deelt i mange smaa Grevskaber, **A:272** hvoraf nu især *Holland* og *Frisland* udgjør det *Hollandske*, *Flandern* og *Brabant* det *Belgiske* Rige, som en kort Tid (1815–30) var sammenkoblede.

Niflung-Kvadet er en Tydsk Riim-Krønike om Fofnersbane (Siegfrid) og hans Svogre *Niflungernes* sørgelige Undergang.

Nornerne Urd, Verand og Skuld, som boede ved Urda-Kilden og vandede Ygdrasil, bestemte Alles Skæbne, og styrede Verdens-Løbet, var i Norden saa godt et Udtryk for det *Guddommelige Forsyn*, som ikke mødes i noget andet *Hedenskab*.

Numa kalde Romerne selv deres, *eneste fredelige* Konge, og fra hans Dage til *August*, sige de, at *Krigs-Templet* var kun lukket et Par Aar efter den første *Puniske* Krig.

Nyaarstiden begynder i Midten af det *Femtende* Aarhundrede, og er Menneske-Slægtens Alderdom, derfor *Vidskabens* men ogsaa *Svaghedens* Tid, da man trænger høit til *Friheden*, men kan kun daarlig forsvare den, og fristes derfor idelig til at fire for det Stærke og træde paa det Svage.

Odins Ridehest (Sleipner) som med sine otte Been travede rask over Havet, var aabenbar Halvbroder til *Grækernes Pegasos*, som fløi i Luften, og det passer meget godt, thi de *Græske* Skjalde vilde med Eet opsvinge sig til *Olymp*, men de *Nordiske* kæmpe sig til *Valhal*.

Odysseen er Et af de Homeriske Heltedigte, og handler om alle de

Æventyr, *Odysseus* (Latinernes *Ulysses*) maatte bestaae paa sin Hjemreise fra *Troja* til *Ithaka* (nu Thiaki), en af de smaa "Ioniske Øer" vesten for Grækenland. Det er den bedste *Læsebog* for *Børn*, der nogentid er skrevet, og i Slutningen speiler sig øiensynlig den Kamp, *Menneske-Aanden*, der ogsaa har været længe borte, nu maa føre med den opblæste *Selv-Klogskab* **IA:273** og med alle *Lidenskaberne*, der, som Snylte-Vexter har snoet sig om Vidskabs-Træet, og udsuge det, som Beilerne Konge-Huset. *Odysseen* er taalelig godt fordansket af *Wilster*.

Oldhjem (Aldhelm) var en berømt Angelsachsisk Skjald i det *Ottende* Aarhundrede, rimeligviis Forfatter til *Bjovulfs-Drapen*. *Oldtiden*, fra *Syndfloden* til *Jerusalems* Forstyrrelse, var *Menneske-Slægts Ungdom*, med alle dens Dyder og Lyder.

Olymp, Grækernes Gudebjerg i Thessalien, besynges endnu i *Nygræske Viser*, Tydske og Nordiske Digte.

Olympiske Lege førde Navn af Staden *Olympia*, vestlig paa *Morea*, hvor de holdtes hvert fjerde Aar, og lagde Grunden til Grækernes Tidsregning med *Olympiader*, som begynder omtrent 776 Aar f. Ch.

Omar, var en af de første Arabiske Chalifer (634–43), under hvem baade *Persien*, *Syrien* og *Ægypten* blev erobret.

Onsdag (paa Engelsk Wednesday) bar sit Navn af *Odin* og *Vodan*, som er En og den Samme.

Oplysning var især det *Attende* Aarhundredes Løsen, men da man stræbde at forklare det Levende af det Døde, og det Menneskelige af det Dyriske, samt at bortforklare alt det *Vidunderlige*, saa kom naturligviis det store Vidunder, *Mennesket*, selv til at staae i Bælgmørke, og Resten stilledes i et falsk Lys, saa nu trænge vi dobbelt til *sand* Oplysning, og har langt værre at giøre med det falske Lys end med den oprindelige Dunkelhed.

Ordet er *Aandens* Legeme, vel usynligt, men ikke *usandseligt*, da vi i *Hørelsen* har Sands for det.

Ormuz er en lille Klippe-Øe i den *Persiske* Bugt, som var et *Arabisk* og siden et *Portugisisk* Oplagssted for *Østens* Vahre, hvis Rigdom man beundrede, til det i Begyndelsen af det *Syttende* Aarhundrede blev aldeles for|A:274styrret af misundelige *Perser* og *Engelskmænd* i Forening.

Ossianske Digte kom først for Lyset ved Bjerg-Skotten *Macpherson* i Midten af det *Attende* Aarhundrede, og blev snart oversat paa alle *europæiske* Sprog, ikke fordi de var saa ypperlige, men fordi Tidens Smag var saa yderlig slet, at en saakaldt Aandens Verden af bare Luft, befolket med Skygger, som slog Vindharpn, syndes det eneste skønne, fornuftige Himmerig.

Overtro er et meget slibrigt Ord, der sædvanlig bruges til *Vorherres* Skam og vor egen Skade; thi man mener sædvanlig en *overdreven* Tro, som i alt Fald *ikke* er vor Tids Feil, og som desuden er et grundfalsk Begreb, da den allermindste Tro, vi har til Løgn og Falskhed, Skin og Skygge, er for megen, medens Troen paa evig *Sandhed* og *Virkelighed* umuelig kan være for stor. *Overtro* er derfor heller *intet dansk* Ord, men kun en *falsk* Oversættelse af det Tydske “Aberglaube”, der ligesaa lidt betyder *overdreven* Tro, som “Aberwitz” betyder en *overdreven* Klogskab; men saalænge man kalder *enhver* Middelvei, ogsaa den mellem Liv og Død og Sandhed og Løgn, *gylden*, da er *Overtro* ogsaa et *gyldent* Ord til at stemple al virkelig Tro med til Udryddelse.

Ovid hører saa aabenbar til de urene Dyr under Parnasset, at hvis ikke “Classiskhed” i Latinernes Øine skjulde alle Lyder, vilde de skamme sig ved at anbefale Børn og Ungersvende *Ovidiske* *Forvandlinger*.

Oxford og *Cambridge* er, som bekiendt, *Engelands* to gamle Høiskoler, som kappes med hinanden, selv i at roe paa *Themsen*, men den dybe Grund til Vædde-Kampen, som ligger i Forholdet mellem den *Historiske* og *Naturlige* (Physisk-Mathematiske) Videnskabelighed, har man selv i England endnu kun en meget dunkel Forestilling om. Da imidlertid paa

den *Historiske Side* i *Oxford*, Livet nu (siden 1833) er vaagnet, faaer man |A:275sagtens snart Øinene op, og fortsætter da med aabne Øine det store *videnskabelige* Væddeløb, man hidtil anstillede iblinde. Universitets-Bibliotheket i *Oxford* er under Navn af det "*Bodleianske*" berømt over hele *Europa*, men stod længe kun til Stads.

Paaske-Tiden kalder jeg den Tid, vi lever i, fordi Aandens Verden, der især i det *Attende* Aarhundrede syndes død og begravet, i det *Nittende* meer og meer staaer op igien, baade indvendig og udvendig, skiondt det *udvortes* naturligviis gaaer forskrækkelig seent. *Tro, Modersmaal, Folkelighed* og *Livs-Oplysning* er de *fire* Elementer, man allevegne seer oppe sig fra Gravene, men hvor de ikke forenes i det "*levende Ord*", som *Aanden* fører, der vil de blot kyse Folk og slaaes som Gienfærd, til Hanen galder.

Paradis paa Græsk, og *Eden* paa Ebraisk, betegner den Have, ei blot til Lyst, men ogsaa til Dyrkning og Frugt, som *Vorherre* plantede til Mennesket paa Jorden, fra Øst til Vest, eller fra *Himalaya* til *Andes-Kiæden*. Dette *Paradis* forsvandt ved *Syndfloden*, og det *Tilsvarende* i Menneske-Barmen ødelagdes efterhaanden i *Oldtiden*, men det *Sidste* kom aabenbar igien med *Christendommen*, og dør aldrig saa tit, det staaer jo op med den og aabenbarer sig i *Phønix-Sang*.

Pavedom er *ethvert* selvgjort Statholderskab for *Christus*, enten det saa er Keisere, Konger og Bisper, eller Præster og Skolemester, der tage sig den Myndighed til, og det falske Statholderskab kiendes strax fra det *Ægte*, som *Sandhedens Aand* fører, paa det blotte *Skin* af *Eenhed*, som de *selvgjorte* Statholdere maae nøies med, og paa de *verdslige* Midler, de maae nødes til at bruge, for at frembringe og vedligeholde det. De bedste *Paver* var for Resten de gamle *Bisper* til *Gregor* den *Første*, og de *Danske* Konger efter *Luther*.

|A:276*Pennen*, enten den er af Fier eller af Staal, eller selv af det røde Guld, er dog kun en *Pegepind* i *Haanden*, der før kunde forvandle al Verdens Blæk til Blod, end *meddele* Nogen det

Mindste af “Aand og Liv,” som den selv *fattes*. Hvor man derfor hører *Pennen* udraabt til Konge i *Aandens Verden*, der veed man, *Munden* er midt i de “Dødes Rige”.

Persepolis, Persernes gamle Hovedstad, blev lagt i *Aske* af Alexander den Store, saa der findes kun Muur-Levninger med ubekjendte Skrift-Tegn paa, som man trættes om, under Navn af de *Persepolitanske Indskrifter*.

Phaeton var Soel-Gudens Søn, som væltede med Soel-Vognen og fandt sin Død i *Eri-Danus*, begrædt af sine Systre, Heliaderne, hvis Taarer blev til *Rav*.

Philopømen, Arcadernes Høvding, kaldes den *sidste* Græker og døde i den 149de Olympiade, 183 f. Chr.

Philosophi betyder *Videlyst*, men i vore Dage bruges det sædvanlig til Navn paa en *Videnskab* om den Guddommelige og Menneskelige Natur, som Ingen uden *Vorherre* kan have, og som man dog indbilder sig at have, selv naar man nægter *Vorherre* og Alt hvad man *ikke begriber*. Det er sørgeligt, men det er, til Lykke, ogsaa *latterligt*.

Phæakerne er det besynderlige *Færge-Folk* i Odysseen, hvis Skibe gik af sig selv, uden Seil og Aarer, og styrede sig selv uden Roer, hvad *billedlig* ogsaa lader sig sige om det store Færge-Folk i *Verdens-Historien*, som *Engelskmændene* er.

Phønix-Fuglen, som lever et Herreliv i tusind Aar, brænder saa sig selv i en Rede af al Verdens Kryderi, og kryber endelig ud af sin egen *Aske*, som en Glimmer-Orm, der efterhaanden forvandles til Fugl Phønix den Anden, er den deilige, ældgamle Spaadoms-Mythe om *Menneske Aanden*, Oldtidens store Fugle-Konge, som hensmeltede i *Middelalderens* søde Tone-Flamme, fandtes som en [|A:277](#)Bog-Orm i Skole-Støvet, og gjenfødtes forklaret til Fugle-Konge i *Nyaarstiden*.

Pisas blomstrende Tid, som Sømagt, var 1050–1250, og ved 1400 kom den under *Florentinernes* Aag.

Pitt og *Fox* var Englands berømte, indbyrdes stridige, Statsmænd i den *Franske* Omvæltnings Dage.

Plato, den dybeste men ogsaa dunkleste af de Græske *Philosopher*, døde i den 108de Olympiade, kort før Alexander den Stores Dage.

Pluto var hos Grækerne Navnet paa Kongen i de *Dødes Rige* over lutter Skygger, altsaa *Forstanden*.

Poesi er et *Græsk* Ord, som betyder *Dannelse* og *Skjalde-Konst*.

Polyb, Grækernes største Historie-Gransker, bar *Philopømens* Aske til Graven, var sin bedste Tid Fange i *Rom*, og døde i den 164de Olympiade, 121 f. Chr.

Polyphem var den eenøiede Jette (Kyklop) som *Odysseus* drak fuld og gjorde stokblind.

Pompeii forgik ved en Askeregn under Keiser Titus (79) tilligemed *Herculaneum*, og fandtes efter 1700 Aars Forløb som en Stad i de Dødes Rige, hvor Alt, paa Livet nær, var i god Behold.

Poseidon, Grækernes Havgud, som Latinerne kalde *Neptun*, og vi den *herskende Lidenskab*.

Povels-Kirken i *London* er En af de Største i Verden, men ligger indbygget, kun maadelig tilsyne, som et træffende Billede af den Engelske *Stats-Kirke*, nær ved at oversees mellem alle *Secterne*, som omringe den.

Protestanter er historisk (oprindelig) dem, der, med *Luther*, i Christi Navn, forsagede (protesterede imod) hans *selvgjorte* Romerske Statholder, men nu betyder det, som oftest, Folk, der, i deres eget korte Begrebs Navn, protestere mod Vorherre og mod Alt hvad der falder dem ubegribeligt.

A:278 *Punisk* eller Phønicisk kaldte Romerne, som et Skiældsord, alt *Carthaginensisk*.

Pyramiderne er Trekanter med Spidsen iveiret, og blandt dem er de *Ægyptiske* især berømte. Af dem, der endnu staae ved *Gize*, ei langt fra *Cairo*, er den Høieste 300 Alen over Jorden.

Rafaël, født i *Urbino*, samme Aar som *Luther* (1483), har Ord for at være Verdens største Maler, og det er især paa Væggene i *Vaticanet*, man beundrer hans Pensel.

Ragna-Roke var i Norden Navnet paa Døds-Kampen ved Verdens Ende, der skulde blive baade *Asers* og *Jetters* Undergang, men dog føre til en Nyaars-Tid, da *Balder* stod op fra de Døde, Jorden gienfødtes, og Glæden i det guldtakte *Gimle* skulde vare evindelig. Ragnaroke speiler sig derfor i *hver* Dødskamp, som fører til Gienfødelse af Menneske-Livet i Aandens Kraft, og ret kiendelig i de tre sidste Aarhundreders 1500–1800.

Raimund, Greve af *Provence*, var En af Høvdingerne paa det store Korstog, Stamfader til Greverne af *Tripolis* i *Syrien*.

Randel (Thomas) var en Systemson ad *Robert Bruus*, og hans anden Haand.

Recensenter var et eget Samlag eller Broderskab af smaa Bogorme, især *Tydske*, som i det *Attende* Aarhundrede opkastede sig til Veiere, Maalere og Vragere i *Læse-Verdenen*, og kunde, i Regelen, selv *slet Intet* gjøre, men dog, efter deres egen Paastand, just derfor mest upartisk bedømme Alt hvad Andre gjorde; men deres ligesaa latterlige, som ærgerlige Regimente varede, naturligviis, kun saalænge, man igrunden *ingen Ting gjorde*, men skrev og snakkede om Alt hen i Veiret, altsaa mellem Syvaars-Krigen og den Franske Omvæltning (1763–92).

Regents-Park er en Dyrehave i Vestenden af *London*, hvor dog Faar og Svin er de synligste *Dyr*.

A:279 *Reikavig*, Islands første Gaardsplads, og nu dets tarvelige *Hovedstad*.

Reykholt, Snorro Sturlesøns lille Islandske Herregaard i *Borgarfjords* Syssel.

Ridder-Tiden blomstrede et Par Aarhundreder, omtrent 1050–1250.

Rim-Krøniker begyndte *Normannen* (Robert Vace) allerede med i det *Tolvte* Aarhundrede, men deres egenlige Tid er Middelalderens Slutning 1250–1450, og den *Danske* Rimkrønike er en lille mageløs Bog af *mangfoldige* Penne fra det Tidsrum.

Rim-Thusser eller Frost-Kæmper var uhyre, besjælede *Iistappe*.

Robert-Navnet blev især berømt ved Neapels Erobrer og Hildebrands Høirehaand, (Robert Vitsker) og ved de to *Robertes* (fra Normandiet og Flandern) paa det store Korstog.

Robespjerre var en Lomme-Procurator fra *Artois*, som i *Rædsels-Tiden* under den Franske Omvæltning (1793–94) førte det store Ord eller rettere den store Øxe.

Rom skal være grundet omtrent ved *Olympiadernes* Begyndelse (750 f. Chr.), men blev først *Grækerne* bekiendt 400 Aar senere, og banede sig først kiendelig Vei til Verdens-Thronen under de *Puniske* Krige, men herskede saa alene, som Hovedstad i de Dødes Rige, hele 500 Aar, nemlig 150 før og 350 efter Christi Fødsel. Siden har det i sig selv været en magtesløs Røver-Kule, men sit Keiserinde-Navn har det dog hidtil beholdt, først ved *Pavedommets* og saa ved *Latin-Skolens* og de saakaldte *skønne Konsters* Hjelp.

Ronceval er en Dal mellem *Pyrenæerne*, hvor der stod et blodigt, med Kæmpeviserne uforglemmeligt, Slag mellem Mohrerne (de Spanske Araber) og *Carl den Store*.

Roskilde er berømt fra Middelalderen af sit Kongelige Palads, og siden af sin *Domkirke*, hvor næsten alle de *Oldenborgske* Konger, fra Christian den Første til *Frederik den Sjette*, hvile hos *Svenn Æstridsøn* og Dronning *Margrethe*. Herefter, vil vi haabe, *Roskilde* vinder ny Berømmelse som Sædet for det *Sællandske* Folkeraad.

Rudeborg kaldte Islænderne *Rouen*.

Runemo i *Bleking* har sagtens sit Navn af et stort Thingsted, men er nu mærkværdigt for sin *Rune-Skrift* paa Klippen om *Harald Hildetan*.

Runer var det gamle Nordens *bogstavelige* Tegn, som brugtes mest til Trolddom, og i Kæmpeviserne betyder derfor “Rune-Konst”, hvori *Dværge* spille Mester, baade *Skrive-Konst* og *Hexeri*.

Sachs (Hans) var *Luthers* Samtidige, Skomager i *Nyrnberg*, men som Mestersanger berømt over hele *Tydskland*.

Sachsen blev først berømt af sin Tredivaars-Krig med *Carl* den *Store*, siden af sine Keisere (især Otto den Store) i det *Tiende* Aarhundrede, og sidst af den *Lutherske* Reformation i det *Sextende*.

Saga var i det hedenske Norden Fortællingens *Dise* og *Odins* Veninde, og blev siden Navnet paa de *Islandske* Historie-Bøger, fordi de var opskrevne *Sagn* eller *Sæger*.

Salamis, hvor de gamle Græker slog Perser-Flaaden, hedder nu *Koluri*.

Samniterne boede i det nuværende *Benevent*.

Samorin kaldtes Keiseren i *Calicut* paa *Malebar-Kysten*, som vel fik sin *Helsot* af Portugiserne i det *Sextende* Aarhundrede, men hivede dog, til *Hyder Aly* i det *Attende* gav ham Naadestødet.

Sandhed er hvad de saakaldte *Viismænd* altid skulde begynde med, da alt Andet er Løgn og Tant; men i vore Dage vil de have opdaget, at der i Grunden *ingen Sandhed* er til, og udgive desuagtet *denne* Paastand for en *evig Sandhed*, der aldrig kan blive til Løgn, **A:281**men give derved Sandheden den bedste Leilighed til at bevise sin Tilværelse ved at slaae dem paa Munden, saa den gaaer i Baglaas.

Saxo, Danmarks store Historie-Skriver til det *Trettende* Aarhundrede, under *Valdemar Seier*, var en *Sællandsfar*, og kaldtes *Grammatiker* for sin Stivhed i *Latinen*, men kaldtes ogsaa *Poeten*, og det med Rette, thi vel maatte han meget hellere indført de gamle danske Vers paa *Modersmaalet*, end *latiniseret* dem; men at han brød sig om dem og alle de gamle *Folkesagn*, som alle de andre Latinere kimsede ad, det beviser hans dybe poetiske Sands, som er et stort *Vidunder*.

Shakspear, fra Dronning *Elisabeths* Dage (han døde 1616), var ikke blot *Engelands* berømteste, men er det ny Europas største *Skjald*, den *Sachsiske Odin* paa *anden* Omgang, Stamfader til det Boglige Skjaldskab baade i *Tydskland* og *Norden*.

Sigurd Jorsalfar er den Kongelig Norske *Kors-Ridder*, som hjalp *Baldvin* i *Jerusalem* at indtage *Saide* (Sidon) 1110, men gik

siden fra Forstanden, og blev den sidste berømte Drot af *Yngling-Ætten*.

Sirener var hos Grækerne et Slags *Havfruer*, hvis Sang fortryllede de Søfarende og drog dem til Afgrunden, naar de ikke itide stoppede deres Øren, og det giælder om al henrivende *Musik*, som der *ikke* er *Aand* og *Hjerte* i.

Skjaldskab er det Nordiske Ord for *Poesi*, og skøndt den ikke var stort Andet end Skrald hos de *Islandske* Skjalde, er det dog anderledes med de *Oldnordiske* og *Nydanske*, som gjør Eet, og har virkelig en Historisk Anskuelse og et tilsvarende Billed-Sprog (det *Eddiske*) for dem selv.

Skin, eller Udseende af noget Stort, Sandt eller Skønt, som fattes, er den *Franske* Glands og Oplysning, der havde sin glimrende Tid i det *Attende* Aarhundrede, da **A:282**den saa næsten indtog hele *Europa*, og endnu arbeides der allevegne saa ivrig paa at fremtrylle eller vedligeholde *Skinnet*, at Aanden endnu for det meste befinder sig, som *Odysseus* i *Skygge-Riget*.

Skjold, de *danske Skjoldungers* berømte Stamfader, var, efter Islænderne, *Odins* Søn, og kom, efter *Bjovulfs-Drapen*, ogsaa i sin spæde Alder som *himmelfalden* til *Danmark*.

Skiringshald, en Norsk Havn, med et stort hedensk Offersted, maa have ligget i Nærheden af *Tønsberg*.

Skole er taget af *Græsken*, hvor Ordet betyder baade *Flid* og *Lediggang*, men især det Sidste, og passer da kun alt for godt paa vor "Skole-Gang" hidindtil, hvorved vi med *Flid* afrettedes til ingen Ting at gjøre. Da *Skole-Gang* imidlertid baade kan være noget ganske andet, og er i *Nyaarstiden* Menneske-Livet aldeles nødvendig, saa var det immer godt, vi kom i Vane med den, naar den nu kun snart maa blive en virkelig Fremgang til Lys over Livet, og derved til *Flid* med Alt hvad der lønner Umagen at beflitte sig paa. Prøven i det *Attende* Aarhundrede mislykkedes vel, men kun fordi man regnede saa yderlig slet, som om det var eens, hvad en *Muldvarp* og hvad et *Menneske* skal have for *sin* Umage.

Skue-Spil, som konstig Efterligning, saavel af Livets

Naragtigheder, som af dets store Optrin, havde vel *Grækerne* ogsaa, men det var kun til Høitider, og *Poeterne* var da selv *Hoved-Personerne*. I *Rom* brugde man derimod Trælle til Skue-Spillere, og opførde Stykker *derefter*, og den *Franske* Skue-Plads, som er blevet vort Mønster, var en Efterligning af den *Romerske*, og i det *Attende* Aarhundrede blev Skue-Spil, som blot Tidsfordriv, En af Livets første Nødvendigheder i den saakaldte dannede Verden. Nu synes man endelig mæt af dem, som af *Skin* i det Hele, saa fremfor Alt i *Norden* turde vel **IA:283** Skue-Spillet atter blive et langt sjeldnere men ogsaa langt menneskeligere Morskab i den *Græske* Stil.

Snorro Sturlesøn, den berømte Samler af de *Norske Konge-Sæger* og de *Eddiske Myther*, var en *Islandsk* Herremand, som blev myrdet 1241, samme Aar som *Valdemar Seier* døde, saa Midten af det *Trettende* Aarhundrede er i alle Maader Grændsen for Middelalderens *Nordiske* Storværk.

Soer skylder den store *Biskop Axel* og hans Slægt sin Opkomst, thi de stiftede der et berømt *Kloster*, i hvis Kirke de endnu hvile sig hos *Valdemar Atterdag*, og fra hvis Kamre den *Danske Rim-Krønike* kom for Lyset. Kloster-Godset skienkede *Christian* den *Fjerde* til en *Adelig Høiskole* eller et Ridderligt *Academi sammesteds*, og da det forfaldt, skienkede *Ludvig Holberg* sit Baroni til dets Opkomst, saa alle Julemærker maatte slaae fejl, om der ikke tilsidst blev en *Dansk Høiskole* i *Soer* til et levende Mindesmærke om alle Markens Ædlinger.

Stambul, Konstantinopels Tyrkiske Navn.

Stiklestad i *Værdalen* er Stedet, hvor *Hellig-Olav* faldt (1030) for de Thrøndske Bønder.

Stile kalder man i Latin-Skolen Prøve-Kludene til Sammenflikning af Latinske Ord og Talemaader, efter *Grammatik* og *Lexikon*, en Skrivemaade, der er dræbende for de Unge og latterlig hos de Gamle. *Stilemageriet* har ellers hjemme i *Byzants*, hvor Prindsesse *Anne Comnen* berømmer sin Fader, den fra det store Korstog bekiendte Keiser *Alex*

(Kyrialax) for at have indført det, men føier med Rette til: det er *Snurrepiberi*.

Stuarterne fik med en *Robert* den *Skotske Krone* (1370), og den Engelske og Irske med *Jakob* den *Første* (1603), men mistede dem alle tre med *Jakob* den *Anden* (1689).

Styx var, efter de *Græske Myther*, en af *Helvedes Floder*, |A:284 med kulsort, iiskoldt og forgiftigt Vand, hvorved *Guderne* svor deres dyreste Eed, og naar man veed, hvad Rolle "*Blækket*" har spillet og spiller endnu i *Aandens Verden*, da forlanger man ingen anden *Forklaring*.

Svane-Vangen er et af *Danmarks Navne* i de *Islandske Vers*, og, især med *Hensyn* paa *Svane-Sangen*, træffende.

Sverrig blev tidlig bekiendt ved *Gotherne* og *Odins-Templet* i *Upsala*, men fik sin første *Historie-Skriver*, ingen *Ting* mod *Saxo* og *Snorro*, i *Kalmar-Foreningens Dage*, og sine *Helte* i *Gustav Adolf* og *Carl* den *Tolvte*.

Swolder kalde *Islænderne* Stedet hvor *Olaf Tryggesen* faldt.

Sværmeri er laant af de unge *Biers* vilde *Luftsving* i *Skiærsommer*, og bruges derfor kun passende om noget Lignende hos den viltre, livfulde *Ungdom*; men *Istappene* kalde naturligviis selv *Tagdryppet*, og *Kvæget* selv *Svalens Flagren* *Sværmeri*, og efter det *Attende Aarhundredes Talebrug* betyder det al *Livlighed* i *Aanden*.

Syene er *Ægyptens Syd-Grændse*.

Syvaars-Krigen (1756–63) var virkelig den største *Bedrift*, man i sin *Tid* havde levende *Forestilling* om, thi alt *Større* af det *Slags* ansaae man for *Fabel* og *Æventyr*, til *Napoleon* kom.

Symure-Borgen var den *Mediske Hovedstad*, *Ekbatana*, med syv *Mur-Krandse* i *Trip-Trap*, hver af sin *Farve*.

Sælland kan betyde det *lykkelige Land*, og har sagtens givet *Phønicerne* *Anledning* til *Sagnet* om de "*lyksalige Øer*", hvor *Heltenes Sjæle* efter *Døden* levede.

Sæmund Sigfussen paa *Odde* i *Rangaavalle-Syssel* holdes for at have samlet de gamle *Mythe-Kvad*, som vi derfor kalde *Sæmunds Edda*. Han døde 1133.

Søhaner er det danske Udtryk for *Vikinger*.

A:285 *Tacitus* en af de berømteste Romerske Historie-Skrivere, som i sin "Germania" har givet os de ældste Efterretninger om *Tydskland*.

Tankred, en Norman, *Boemunds* Frænde og tro Ledsager paa det store Korstog, agtedes i Middelalderen for *Ridder-Speilet*.

Taygeton var det gamle Navn paa Bjergkæden *vesten for Sparta*, som nu kaldes *Pentedaktylon* eller *Femfingerling*.

Thebe, den gamle sydligste Hovedstad i *Ægypten*, er som *Kongesæde* ældre end baade *Grækere* og *Ebræere* Historie, men i *Græker-Sangen* berømt af sine hundrede Porte, og nu af de uhyre Støtter og andre Stenlevninger ved *Luxor*.

Themsen er med Rette berømt af sit blaa og blanke Udseende, men langt mere af sin Masteskov, som Verdens-Handelens snevreste Farvand.

Thor, Odins Søn og Høire-Haand med Torden-Hammeren *Mjølner*, Mesteren snart for al *Bedrift* til Ragnaroke, hvor han seirende falder i Tvekampen med Midgaards-Ormen. Da nu Kampen med de forstyrrende Kræfter, men først og sidst med *Falskheden*, er Broder-Parten af *Sandheds* timelige Dagværk, ligger der en dyb verdenshistorisk Sandhed til Grund for *Thors-Mythen*, som bør poetisk formæles med den Græske *Pallas-Mythe*, der har *Syster-Lodden* af samme Dagværk, thi det er de ædle og gavnlige Kræfters moderlige Udvikling.

Thors-Dag er baade hos os og Engelskmanden *Thors* ugentlige Mærkedag.

Thot tilskrev Ægypterne Skrive-Konsten og alle andre Opfindelser, saa de meende vel dermed deres egen gode Fornuft og Forstand.

Thyra Dannebod, en *Engelsk* Prindsesse fra det *Tiende* Aarhundrede, er, som Mesterinde for *Dannevirke* og **A:286** Fostermoder for *Christendommen* i *Danmark*, blevet vort staaende *Dronning-Speil*.

Thule bruges af Grækerne ubestemt om vort *Norden*, men alt i

Middelalderen henførdes Navnet til *Island*.

Tids-Regningen er ikke, som man har indbildt sig, Historiens Lys eller Øie, men er kun *Traaden* i dens Labyrint, saa ved at *stramme* den heeliennem baade paa Langs og paa Tværs, forvirrer man Alt, og ved at ville løse alle dens Knuder, spilder man kun Tiden og kommer ingen Vei. *Ebræernes* og de *Christnes* Tids-Regning strækker sig nemlig, sammenknyttet med *Grækernes*, giennem hele Tiden, den skal man derfor i Verdens-Historien udelukkende følge, og ei bryde sig om det Smaalige, der paa det Store ei gjør mindste Forskiel, thi det er Begivenhedernes *Følge* og indbyrdes *Forhold*, og slet ikke *Aars-Tallet*, det giælder om.

Tiger-Spand tillagde de Gamle *Bacchos*, paa hans Triumf over *Indien*.

Tirs-Dag er *Tyrs* Dag, men *Tir* og *Ære* er igien Et og det Samme.

Tragten (the tunnel) under *Themsens*, til baade at ride og kiøre giennem, er det Ottende Underværk, større end de Syv.

Trediveaars-Krigen (1618–48) var aabenbar myntet paa at tilintetgjøre baade *Kirkens* og *Skolens* Frihed, og det tegnede til at skulle lykkes, saa *Gustav Adolf* fortjener et stolt Mindesmærke i Verdens-Historien.

Tydskland har, ligefra Middelalderens Begyndelse, været Europas store *Krigs-Skueplads*, og *Seirene der*, baade over *Roms Legioner*, de *Østlige Barbarer*, den *Papistiske Surdei* og det *Franske Uvæsen*, er uforglemmeligt Storværk i Menneske-Aandens Tjeneste; men enhver *Efterligning* af *Tydskhed* er en ligesaa slavisk som latterlig *Efterabelse*, saa det er *Tydskernes* store Feil at de vil efterlignes af alle Folk og især af **1870s** stakkels *Danske*, som derfor, meget imod vor Villie og i Grunden over Evne, baade aandelig og legemlig, maae slaaes med dem alle Dage indtil Verdens Ende.

Udgaards Loke var, efter *Edda*, en Trold ved Verdens Ende, saa stærk i Øine-Forblindelse, at selv *Thor* kunde ikke faae Ram til ham, men spildte kun sin Styrke og fik Latter for det, som

Engelskmanden i China.

Udødelighed i strængeste Forstand, bemærkede *Grækerne* meget rigtig, har Guderne sig selv forbeholden, saa vi maae virkelig blive *som de*, for at dele den, og komme dog slemt afsted, naar vi vil kappes med dem; men *vore* hedenske Fædre fandt, at Folk kunde nøies med Udødelighed paa *anden* Haand og i ringere Grad, som Guderne undte alle ædle Kæmper den, naar de derfor heltemodig satte Livet til i denne Verden.

Ungdommen i Menneske-Slægtens Levnets-Løb er *Oldtiden*.

Urban den *Anden* hedde den *Franske* Pave, som opflammede Ridderne til det store Korstog.

Urda-Søen og *Urda-Kilden* har Navn efter *Urda*, den ældste *Norne*, hos hvem *Forsyn* og *Spaadom* sammensmelte.

Vaaren henføres hos os sædvanlig til *Ungdommen*, men de fire Aarstider: *Vaar*, *Sommer*, *Høst* og *Vinter*, svare dog aabenbar til Menneske-Livets *Barndom*, *Ungdom*, *Manddom* og *Alderdom*.

Val betyder de Faldne i Slag, deraf *Val-Plads*; og deraf Nordens berømte *Val-Hal*, hvor de faldne Kæmper vel bestandig droges med Døden, men vandt dog altid Seier. Grunden til *Valhal* er for Resten det "*levende Minde*" fra Slægt til Slægt, som *ædle* Kæmper i *Norden* altid kan gjøre sikker Regning paa, thi der [A:288](#)ved *oplives* Forestillingen om Skygge-Riget og det priselige *Eftermæle*.

Vallas (Wallace), en Almues-Mand fra Clydesdal i *Skotland*, reiste sig i Slutningen af det *Trettende* Aarhundrede mod den Engelske Kong *Edvard* Langbeen, og jog virkelig Engelskmændene paa Dørren; men de kom igjen, *Vallas* tabde Slaget ved *Falkirk* (1298), og blev siden forraadt, seipint og firkløvet.

Vallenstein var en *Bøhmer* af *Hussitisk* Byrd, som Keiseren, efter *Tillys* Fald, maatte fire for, men, efter *Gustav Adolfs* Fald, skaffede afveien ved Snigmord.

Vaner kaldtes i Norden det *milde* Gude-Sæt, med *Frey* og *Freya* i Spidsen, som fra Arildstid var venlig og vel forligt med de *høie* *Aser*, og dette uopløselige Venskab mellem "Hoved og *Hjerte*" er det Eiendommelige ved *Nordens* Hedenskab og *naturlige* *Dannelse*.

Varus hedde den Romer-Høvding, som, under Keiser Augustus, fandt sin Grav i *Tydskland*, til et godt Varsel for Fremtiden.

Vaticanet er det berømte *Pave-Slot* med Myriaden af Kamre, Konstens Mesterværker og den mageløse *Bogsamling*. Det bærer Navn af Høien, det staaer paa, og er forbundet med Fæstningen *Engelsborg*, hvad i det Hele er Tilfældet med den *Romerske Kirke*.

Vellington (Arthur) red, ogsaa bogstavelig, paa "*Kiøbenhavn*" til *Waterlo*.

Venedig, bygget paa Holme i det *Adriatiske* Hav, man siger, alt i det *Femte* Aarhundrede, er fra det *Tiende* kiendelig paa sin Handel med *Konstantinopel*, og var, i det *Fjortende* og *Femtende*, efter *Pisas* Undergang og *Genuas* Fornedrelse, Dronning paa Havet, fik vel, i Begyndelsen af det *Sextende* Aarhundrede, ved det *Cambraiske* Forbund og Tabet af den *Ostindiske* Handel, et uforvindeligt Stød, men herskede dog lige til *Napoleons* Tid paa det *Adriatiske* Hav og dets Ky|A:289ster. Nu staaer *Venedig* under *Østerrig*, men er dog en *Frihavn*.

Videslet var det ældste Navn paa *Sælland* og *Smaa-Øerne* tilsammen.

Vikinger er *Nordens* Navn paa *Kapere*, der, som man veed, sædvanlig er rene Sørøvere, men kan dog ogsaa være ædle Helte, som Vikingen *Tordenskjold*.

Villum Engelskmand, Roskilde Domkirkes Grunder, og *Svenn Æstridsøns* fuldtro Ven, var kommet til *Danmark* som *Knud* den *Stores* Haandskriver.

Vinteren og *Alderdommen*, som man i Syden gruer for, har i *Norden* et eget muntert Præg, og kan være meget glædelige.

Virgils Æneide er, som man veed, *Latin-Skolens* Heltedigt, og udmærker sig baade fra *Iliaden* og *Odysseen* derved, at hele

Heltegierningen, lige indtil Stilen og Udtrykket, er et *Rov*, men derfor speiler ogsaa baade *Roms Historie* og *Latin-Skolens* sig klart deri, saa med dem staaer og falder *Æneiden* og hele den saakaldte *Latinske Poesi*.

Voltaire, som først døde 1778, kvalt af Laurbær-Krandse, skal, efter *Franskmændenes* og mange Andres Forsikring, være den vittigste Spottefugl og den farligste Skumler i hele Læse-Verdenen, og man gjør meget klogere i at troe dem paa deres Ord, end om man selv vilde undersøge saa vidtløftig og yderst slet en Sag, da de Spottefugle og Skumlere, Enhver af os kiender, alt er større, end vi maatte ønske.

Vorms, gammel berømt af sin Rosengaard i Niflunge-Kvadet og Heltebogen, laande sidst sin Berømmelse af den store *Rigsdag* (1521), hvor *Munken Morten Luther* fordunklede baade *Keiseren* og *Paven*.

Vugge for Christen-Navnet var paa en Maade *Antiochien*, hvor det opkom, men er dog i Grunden *Daaben*, hvori Børnene finde det.

A:290 *Ygdrasil* er i Nordens Billed-Sprog Navnet paa den gamle Ask, som varer Tiden ud, fordi *Nornerne* idelig vande den af *Urda-Kilden*, altsaa paa *Menneske-Livets Stam-Træ* fra Slægt til Slægt.

Zeus, den Græske Gude-Konge, er et Speil for Grækernes ungdommelige Livs-Kraft og Livs-Lyst, hvoraf han ogsaa har sit Navn.

Zion er Jerusalems-Bjerget, der, hos de Ebraiske Propheters Kyndinger, nødvendig vækker Tanken om alle deres *Syner*, og derved voxer *Zion* virkelig, for vore Øine, alle Verdens andre Bjerge over Hovedet.

Ægypten, med sine Pyramider, Obelisker, underjordiske Palladser, Mumier og Munkeskrift (Hieroglypher), maatte i Vidskabs-Tiden nødvendig vække og nære langt mere Videlyst,

end *Ebræers* og *Grækere* tarvelige Efterretninger kunde tilfredsstillende, og *Romerne* forsømde den gode Leilighed, de havde, til at blive vore *Ciceroner* i *Ægypten*. Siden *Napoleons* Tog dertil har imidlertid *Franskmændene* paataget sig at være det, og skøndt *Engelskmændene* snappede den berømte *Rosette-Steen* fra dem, og gav derefter det første Vink til *Hieroglyphernes* rette Læsning, saa var det dog baade *Franskmændene*, der fandt *Stenen*, og har stavet mest og bedst paa *Gaade-Skriften*, som nu virkelig synes at ville kaste et mærkværdigt Lys ei blot paa *Ægyptens* Oldtid, men selv paa *Menneske-Slægts* Barndom.

Ælve-Dronningen (*The Fairy Queen*) maa *London* vel kaldes mellem *Hovedstæderne*, men kun fordi der hersker en *Borgerlig Frihed*, man i alle andre *Hovedstæder* fattes; thi ene denne *Fee* kan saaledes sætte alle *Menneske-Livets* Kræfter i *Bevægelse*, og skøndt disse Kræfter ingenlunde allevegne er saa store som i *Engeland*, saa gjør, efter *Historiens* Vidnesbyrd, dog *Frihed* |A:291 Mirakler allevegne, hvor der er *Mennesker*, som har *Lyst* til *Andet* end *Svir* og *Sværn*, *Stads* og *Fjas*, eller *Slagsmaal*, saa der er kun *Spørgsmaal* om, *hvor* *Øvrigheden vil* og *Folket kan* taale den.

Ænherier er et dunkelt Navn paa *Heltene* i *Valhal*.

Æren, siger *Ordsproget*, er det feireste *Træ* i *Skoven*, og hvad endog blotte *Æres-Tegn* kunde udrette, naar *Øvrigheden* holdt dem i *Priis*, skulde man forundre sig over, end sige da den menneskelige *Æres-Følelse*, naar den ved *Frihed* og *Oplysning* blev ligesaa almindelig næret, som den ved *Slaveri*, *Politi*, og *Vankundighed* om alt *Virkeligt*, er blevet undertrykt og mangelsteds udslettet.

Øre-Sund har en rar *Tvetydighed*, som i *Ordsproget*: der skeer mangt et *Slag* i *Øre-Sund*, som man ikke seer *Spor* af, og jo friere det *mundtlige* Ord om alt *Menneskeligt* kommer til at røre sig omkring *Øre-Sundet*, des fornøieligere vil *Tvetydigheden* blive.

Øster-Søen har sagtens snarere sit Navn af den gamle Vaar-Dise, der endnu titter frem giennem “Easter og *Ostern*” end af “*Østen*”, men for *Danmark* passer Navnet godt, hvordan man end tager det.

Øtas Bjerge danne den berømte Snævring ved *Bade-Portene* (Thermopylæ) i Grækenland.

Øxeraa er en lille Aa paa *Thingvalle*, hvor det *Islandske Storthing* (Althinget) fordem holdtes, og hvor Kongen af *Danmark* nu ogsaa ønskede det *Islandske Folkeraad* samlet, hvad *Reikevig* dog naturligvis seer skiævt til.

[A:292]

Rettelser.

S.	18	L.	24	læs:	For jeg frøs
—	66	—	29	—	Krandsede
—	85	—	4	—	tilords
—	110	—	26	—	Holdt Thing
—	192	—	28	—	Skat og Overtro
—	193	—	24	—	Mellem-Dei
—	230	—	19	—	Den goel